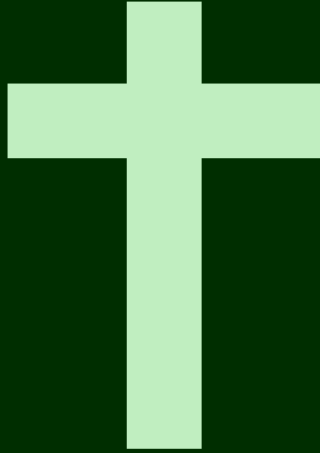

Buki Tabu Beyabeyana

Portions of the Old Testament in the Tubetube dialect of the
Bwanabwana language of Papua New Guinea

Buki Tabu Beyabeyana
Portions of the Old Testament in the Tubetube dialect of the
Bwanabwana language of Papua New Guinea
Hap Olpela Testamen long tokples Tubetube long Niugini

copyright © 2019 Wycliffe Switzerland

Language: Tubetube (Bwanabwana) (Bwanabwana)

Dialect: Tubetube

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-08-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 19 Aug 2022
042e5838-dfa8-53eb-a7b1-98ea25bec4b7

Contents

Same 1

Same

Walo bagubagunana

Buki bwaitete Same iya wali yo kawanoi bukina Buki Tabu beyabeyana koina. Tolelelele sibaibaiwa yo samene sileleli sauga uloina uloina kolili. Tomo Isileli siyapaisowaili ali tapwalolo kolili. Kabo muli mena same meuloili sitanoili sipeili ali Buki Tabu kalona mena.

Same tupwali siya wali tobali, tupwaliyao sileleli na mesabana sitapwalolo Yaubada koina, tupwaliyao yoi siya kawanoi sagu kaiwena o nuwana lebo kaiwena. Same tupwaliyao kaloli mena sikawanoi nuwatu-pwaiki kaiwena o nuwana sikawanoi tem Yaubada kali kaleyayao iyamaisali. Yeisu same iyapaisowaili ana edeedede koina. Tabe Buki Tabu waluwaluna kana tolelelele siyapaisowaili ali lelelele kolili mwa Yeisu kana tomeliwo siyapaisowaili. Same nagamo tomeliwo ali kaba yasiyasili yo ali kaba yaliyaya.

1

¹ Tomone iya tonaenaeli ali loina isikotanagili yo tolopwanoli ali kamwasa nige imumuliya, yo nige itutubwe Yaubada kana tokalo-magigiliwo kolili Yaubada iwalo-muloloi.

² Na Yeoba ana loina koina imiyamiya me ana yaliyaya, yo ana loina koina inuwanuwatu kaliyate yo boniyai.

³ Iya besiele mayau sikumai yalubwasi dedeina mena, na ana uwene mekana sauga, yo ligunao nige sowasowana siweweka. Na tomone iya tawae nuwanuwana ipaisowai ana paisowa meuloina inamwanamwasosi.

⁴ Na tonaenaeli nige besiele, siya besiele witi kwapina yaumai iyuiyui-kalakalai.

⁵ Mwa koina siya tonaenaeli yatala koina kani loina polopolowena silobai, yo siyakasali tonamwanamwali kolili.

⁶ Kaiwena Yeoba todudulaiwo ali kamwasa iyakenayagili. Na tonaenaeli silalau kamwasa kaba boita koina.

2

¹ Tawae kaiwena dedei uloili tomonliyao simunamunai yo sikalekaleya Yaubada koina? Kani nige sowasowali sikaiwe-gabaen.

² Yanuwa yaulina kana kinyao simiya-gogo yo siloiloina toyawa yakato sikaleya Yeoba yo ana gitesipwa tomona kolili siwaloba,

³ “Kala pan tatom-utusi, ali loina kolila takele-gabaen.”

⁴ Na Yeoba, iya imiyasio bulibuli mena imalumalu yo italatalawasi-yagili.

⁵ Me ana munamunai lalakina kani iwalolau kolili iyadidigali na iulamatausagili iwaloba,

⁶ “Yagu kin yapeiyako Saiyon, bwaimwa yagu koya yakayakasisina koina.”

⁷ Kin iwaloba, “Yeoba ana lolina kaiwena kani yawalo-masalan kolimiu. Iwalo koliyau iba, ‘Kabona yau Tamam yo kowa natugu.

⁸ Ukawanoi koliyau na kaba lolina meuloina yaeliwa, na yanuwa yaulina dedeina meuloina yaeliwa iyamala am gogo.

⁹ Besiele pwawati ukoiyan gulewa koina na itata-gaoli kani kaba lolina ukogaogaolili, imwawasi kani uko-mumumumuli besiele gulewa tasapi-mumumumuli.’”

¹⁰ Kabo komiu kinyao, yanuwapei bwaite kwabenali-kalatan na me ami nuwa-mayale.

¹¹ Kabo Yeoba koina kwapaisowa me ami matausi, yo me ami tabubu
¹² kaena kwanisoi, kisimo ana munamunai imwayamwayau besiele mayau iwedoli na koina isibayanaemiu. Siya analiyao sisagena koina na sikaiyawasi, iwalo-muloloili.

3

¹ O Yeoba, siya kagu tokaleyayao sibaibaiwasosi sikalekaleya koliyau.

² Meuloili siedeedede kaiwegu siba, “Nige sagu yabo Yaubada koina iya kaiwena.”

³ Na kowa Yeoba kagu totolo-kaukausi besiele yagu ebeu, kowa yagu wasawasa, yo kowa kagu tokabi-yakaiwe.

⁴ Yeoba koina yayoga kainagu lalakina mena na ana koya yakayaka-sisina koina kainagu iyamaisayama.

⁵ Me yagu nuwadaumwali yakenomate yo kenokeno mena yatoloma kaiwena yakatai Yeoba igitegite-kalatagau.

⁶ Kagu tokalomagigiliwo sibaibaiwasosi na bwagana meuloili siy-atakikilagau na iyamo nige yamamatausi.

⁷ Yeoba kowa yagu Yaubada kutolo na kuleboyau kaiwena kowa kagu tokaleyayao meuloili kunuunuili papaliliyao mena yo kowa tonaenaeli mwakali ukokogolugoluli.

⁸ Lebo kowa Yeoba am gogo, am walo-mulolo imiyamiya am tomoyao meuloili kolili.

4

¹ O Yaubada, kowa kagu totolo-kaukausi, saugana polowe yalobai kusaguiyau. Kabo sauga bwaite koina ukwate-kamkamna-yagau na yau kawanoi kubenalan yo kuyamaisa.

² Komiu tomo lalakili, toweya kana mamalawe besiele kani wakalomagigi-lagau yo kwasinasinaliyau. Toveya kana mamalawe besiele kani kwamulolo walo bwagabwaga yo walo gagasa kolili na mwakota mumugana kwaloyaloyai.

³ Na iyamo nuwanuwagu wakatai yakato Yeoba ana tomoyao yakayakasisili ipei-suwalagili ibomamo kaiwena yo saugana yayoga koina kainagu ibenalan.

⁴ Tem kwamunamunai tabu munamunaine ikakalaimiu naenaena koina. Saugana tem wakaiyawasi ami kaba keno kolili kwamiyamwanou yo kwanuwanuwatu katemiu mena me ami nuwadaumwali.

⁵ Pwaoli namwanamwali kwapwaoliyan Yeoba koina yo ami meli kwapei koina.

⁶ Tomo sibaibaiwa sikawanoi siwaloba, “O Yeoba, am mulolo kolimai ukwabi-yalalaki yoi yo mayalem kuyakenayagimai.”

⁷ Na bwagana ali kelikeli kanna ikalapowon masumasuwe na iyamo yaliyayane kuyeyama kategu mena ilalakisosi kabo muli mena siya ali kelikeli kanna kana yaliyaya kaiwena.

⁸ O Yeoba, me yagu nuwadaumwali yaguli-talu na yakeno kaiwena kowa kubomamo ugite-kalatagau mwa yamiya namwanamwa.

5

¹ O Yeoba, yagu kawanoi yo yagu yaba kubenalagili.

² Yagu kawanoi ilaowa kowa koliwo, yagu kin yo yagu Yaubada, tenam kuyawali na yagu valam sagu kaiwena kubenalan.

³ Malala kaigeda kaigeda kainagu kubenabentalan yo yau kawanoi iyamala yagu pwaoli koliwo yo yasanasana am yamaisa kaiwena.

⁴ Kaiwena kowa Yaubada nige kuyayaliyaya naenaena kaiwena. Nige kutatalam naenaena imiyamiya salim mena.

⁵ Togagasa nige sowasowana sitolo manim mena yo tonaenaeli ukalomagigi-lagili.

⁶ Siya towalo-mwakomwakota kuunuyamateli kaiwena kowa Yeoba tonaenaeli yo tounuyamate kusikotanagili.

⁷ Na yau, am mulolo miyamiya yaina yo am katekamkamna mena yalaoma am nume mena. Matausim koina yapwalou am nume tabu manna mena.

⁸ O Yeoba, mumugam dudulaina koina kuyabaguna-yagau kaiwena yamatausi kau kaleyayao kolili. Am kamwasa kuyasapusapuli mangu mena.

⁹ Nige yabo walo yawasosi gamwali mena, kateli kaba boita yo galagaloli besiele salai sokesokena yo memenali ali kaba walo momone.

¹⁰ O Yaubada, kuyamaisali kamkamna koina yo tawae naenaena sinuwanuwatuine koina kuyabekuli. Ali loinalikwa kaiwena yo ali gamwapanapanawa koliwo kaiwena kutawoili manim mena.

¹¹ Na siya analiyao koliwo sikeno-wadam na sikaiyawasi kani siyaliyaya yo siwaliwali nige ana kaba mwawasi. Siya simulolo koliwo kutolo-kaukausili na mesabana esam sitobalan.

¹² Kaiwena kowa Yeoba todudulai kuwalo-muloloili yo namwanamwa koina kusumali besiele ebeu tomo koina ikokaukausi.

6

¹ O Yeoba, tabu am munamunai koina kuyoyokoi-yagau yo kuyayamaisayau.

² Na ukwate-kamkamna-yagau kaiwena yogu ibelubelu. Kuwoisiyau kaiwena tuwatuwagu kamnali sinae.

³ Yaluyaluwagu ana kaiwe imwawasi. Na kowa Yeoba tawanesana kani yagu kawanoi kubenalan na kuwoisiyau?

⁴ O Yeoba, am munamunai koina kulopei na yawasigu kulebo kaiwena am mulolo imiyayai.

⁵ Boita dedeina koina nige yabo ikakataiwo yo nige sowasowana yabo itobalanagiwo.

⁶ Yagu yaba koina kamnagu inae, boniyai kaigeda kaigeda kolili matalilogu koina yau kaba keno yo kagu kulule sibuta besiele yalubwasi ana didi.

⁷ Valam koina mangu silolo kaiwena kagu tokalomagigiliwo meuloili siula-matamatausagau.

⁸ Meuloimiu mumugana naenaena kwapaipaisowai kwalowasi koliyau kaiwena Guyau yagu valam ibenalanako.

⁹ Yeoba yagu valam sagu kaiwena ibenalanako kabo kainagu kani iyamaisa.

¹⁰ Kagu tokalomagigiliwo meuloili kani simwalimwaline yo kateliyao matausi koina sikalapowon kaiwena Yeoba kani itabe-keileli me ali nuwapwanopwano.

7

¹ O Yeoba yagu Yaubada, koliwo yakeno-wadam yakaiyawasi. Kuleboyau kagu kaleyyaone siya siyamuli-kusuliyau kolili.

² Kisimo yogu sitabe-igaigali besiele laiyon ana paisowa, na sitabeniuniuliyau yakwalalele kaiwena nige kagu tosagu yabo.

³ O Yeoba yagu Yaubada, tem mumugana naenaena yabo yapaisowaiyako nimagu mena,

⁴ o tem yagu eliyam nuwana yasibayanae, tem kagu tokalomagigili yabo yaunui na nige yaina ipapagan,

⁵ ee kabo ilonamwayagau kau kaleyyao siyamuli-kusuliyau silaoma sikabi-kalatagau siutu-gwalagwalaiyau bwatano mena yo yaluyaluwagu ikenokeno kau mena.

⁶ O Yeoba, kutolo me am munamunai na kagu tokalomagigiliwo ukaiwe-gabaegili na ali munamunai kuyamwanou. Kubomayoi kuyanoiwo na kusaguiyau kaiwena kowa yatala kana sauga kuloinayanako.

⁷ Kuwalo tomo meuloili silogogoma na simiya-takikilagiwo na kumiyasio kewa mena na kuloinayagili.

⁸ Kabo kowa Yeoba, tomo kali toyatala, me am loina dudulaina mena kuyatalayagau kaiwena mumugagu namwanamwana koliyau imiyamiya ukwataiyako.

⁹ Toyauyaule ali naenaena kutalam na simwawasi, na todudulai ukwabi-yakaiweli kaiwena kowa Yaubada mumugam idudulaisosi kabo sowasowam tomo kateli kutonagili.

10 Yaubada iya kagu totolo-kaukausi, siya mumugali sidudulai yo siobiga ileboili.

11 Iya toyatala dudulaina yo sauga meuloina tonaenaeli iyamaisali.

12 Tem tomo nige sinunuwabui Yaubada kani ana kaleya kelepana ivakili, ana gipoyo imomosiyo.

13 Kaleya kaba boita gogoliyao ikatububunagiliko yo mayau kala-pulupulululi ipeiliko ana pwawati manli mena.

14 Wagitai, tonaenaena inuwanuwatu mumugana naenaena kana paisowa kaiwena yo naenaenane isiumayan yo walo mwakomwakota ikabiyan.

15 Bwatano ikeli isala na gula ipaisowai tomo namwanamwaliyao kaiweli na iyamo ibomayoi koina ibeku.

16 Ana naenaena ipileyoima ibomayoi iunui yo ibomayoi ana munamunai koina isilae.

17 Kabo yakawatoki Yeoba Tomiyasaesosi koina mumugana dudulaina kaiwena, yo esana koina kani yawali tobali.

8

1 O Yeoba ama Guyau, esam inamwanamwasosi yanuwa yaulina meuloina koina.

Kam tobali isae bulibuli ikabitanan.

2 Siya melumeluwo lalakili yo kikiuli kam tobali siwaliyan. Kam tokalomagigiliwo kupei-suwalagili koliwo yo kam kaleyayao kuyamwanouli.

3 Saugana bulibuli yagitai, nimam ali paisowa, waikena yo utu, kupeili ali kaba miya mena kabo yawaloba,

4 “O Yaubada, tawae tomo, mwa kaiweli kunuwanuwatu? Tawae kaiwena tomo molosi ugite-kalatan yo kunuwanuwatu kaiwena?”

5 Tomo molosine kupei-yatalu tupwana kana mwayaga iyai anelose yaulili mena yo yakasisi yo wasawasa kuwolena koina.

6 Yo kupei ginauli meuloina iloinayan.

7 Sipi yo bulumakau meuloili, yakayakan sokasokali, 8 man sievaeva-keikeile yo iye kalita mena yo yamayamayale kalita mena simiyamiya.”

9 O Yeoba, ama Guyau, esam inamwanamwasosi yanuwa yaulina meuloina koina.

9

1 Yakawatoki Yeoba koliwo kategu meuloina koina, am paisowa namwanamwasosili meuloili kani yawalo-masalagili.

2 Kam wali-tobali kani yawaliyan kowa Tomiyasaesosi.

3 Am yawatagili koina sitagelakeile siyabubu kaekaeli siyatupanli sibeku na sibota manim mena.

4 Walo yawasosi am lolina idudulaisosi yo am lolina koina kusaguiyau.

5 Tonaenaeli kuyakoi-yagiliko yo toyauyaule kusibayanaeliko, nige sowana tanuwatu-kalatagili.

⁶ Tokalomagigili kuyemwawasi molosagiliko, ali yanuwa kusi-bayanaeyako mwa kali nuwatu-kalatan imwawasi molosi.

⁷ Na Yeoba iya kin miyamiya yaina, ana kaba miya wasawasana koina ipeiyako loina kaiwena.

⁸ Na yanuwa yaulina iloinayan mumugana dudulaina koina, na loina ipaisowai tomo kolili mumuga dudulai mena.

⁹ Yeoba iya tokamkamna ali kaba keno-wadam yo ali kaba yabubu sauga naenaena koina.

¹⁰ Siya sikataiwo kani simeli-yagiwo na analiyao silaowa koliwo kani nige kuisikotanagili.

¹¹ Yeoba koina kwawali tobali, iya Saiyon koina iloiloina. Ana paisowa kwawalo-masalan tomo meuloili kolili.

¹² Siya sikamkamna inuwatu-kalatagili yo siya naenaena siginauli kolili iyamaisali.

¹³ O Yeoba ukwate-kamkamna-yagau, ugitai yagu kamkamna siya kagu tokalomagigiliwo siginauli koliyau boita kana gamwa koina ukeleisinagau, ¹⁴ na mesabana kam tobali yawalo-masalan Yelusalema tomonliyao manli mena. Kani yayaliyaya lalakina kaiwena kuleboyau.

¹⁵ Kaba loinao sibekuko sibomayoi gulawa sikekeliwa koina, sibomayoi sisipwa ali sipwasipwa koina.

¹⁶ Yeoba ibomayoi iyamayale ana loina dudulaili kolili, na tonaenaeli sibomayoi sisipwa ali paisowa koina.

¹⁷ Tonaenaeli meuloili siya Yaubada sisikotanan silalau boita dedeina koina.

¹⁸ Toeoma kani nige sauga meuloina simiyamiya ali eomane koina yo tobubutuma kani nige sauga meuloina simiyamiya bubutumane koina.

¹⁹ O Yeoba kutolo, tabu kutatalam tomo sigagamwa-panapanawa koliwo. Tonaenaeli ukwalailima manim mena na kali loina kuwolegili.

²⁰ Kuyamatausagili na sikatai yakato siya tomo bwagabwagamo.

10

¹ O Yeoba, tawae kaiwena kumiya-suwala? Tawae kaiwena kubomayoi ukeno-wadam ama sauga miyapolowe koina?

² Toyauyaule sigagasa yo tobubutuma siyakamkamnali kusipwaili sipwasipwane siya sibomayoi siginaulili kolili.

³ Kaiwena sibomayoi sigagasa ali nuwatu naenaeli kaiweli, yo toman-kikiwasi Yeoba sisikotanan yo sikawa-gulai.

⁴ Nige ali nuwatu yabo Yeoba kaiwena, ali gagasa koina Yaubada siuvalayan.

⁵ Bwagana wasawasa lalakina silobai na iyamo nige sowana Yaubada ana loina sinuwa-mayaleyan yo kali tokalomagigiliwo sisikoko-wagili.

6 Sibomayoi siwalo-saesae siwaloba, “Kani nige sauga yabo yabebeku yo kani nige sauga yabo polowe yalolobai.”

7 Ali edeedede koina kawa-gula, mwakota, walo-kasokaso ikalapowon yo mwayamwayau mena kani walo naenae yo kalomagigili siwalowegili.

8-9 Sibomayoi sikeno-wadam ali yanuwa mena na sisanasana tem tomo namwanamwali siunuyamateli. Wadam mena sigitegitelau tomo nige kali tosagu kolili sisanasana sikeno-vasili besiele laiyon. Besiele sikeno-wadam tobubutuma sisanaili na tem sisipwaili ali sipwasipwa mena yo siniuli-suwalagili.

10 Siya toсилаene sikenokeno me ali kamkamna kaiwena toyauyaulene sikaiwesosi.

11 Na toyauyaulene ibomayoi iwaloba, “Yagu paisowa naenaena kaiwena Yaubada nige inunuwatui, manna iyagibuli, kani nige sauga yabo igigitai.”

12 O Yeoba, toyauyaulene kuyamaisali yo siya sikamkamna kunuwatu-kalatagili.

13 Gubesi na toyauyaulene Yaubada ikalomagigilan na ibomayoi iwaloba, “Kani nige sowana iyamaisayau.”

14 Na iyamo kowa ugitaiyako, ukwataiyako polowene yo kamkamnane yo sauga meuloina kusanasana na tem kusaguli. Tosilaene ibomayoi italamwan koliwo kaiwena siya nige kali tosagu kusaguli.

15 Tonaenaeli yo toyauyaule ali kaiwe ukele-gabaen na kuyamaisali ali paisowa naenaena kanasiga silopei ali paisowane.

16 Yeoba iya kin miyamiya yaina. Siya analiyao yaubada uloiliyao kolili sipwalou kani sikwalalele ana kaba loina koina.

17 O Yeoba, kowa kani kubenali tobubutuma ali kawanoi kolili na ukabi-yakaiweli.

18 Siya tosinasinage yo siya tokamkamna kani ali valam kubenalagili, yo kani am loina koina kusabilau-wagili na mesabana tomo naenaeli kani nige sauga yaboyoi siyayamatausagili.

11

1 Yakeno-wadam Yeoba koina iya mwa Yeoba yameliyan iya yau kaba keno-wadam. Toyauyaule kowa gubesi mwa kuwaloma kolyau kuwaloba, “Kuyabubu kulau koya kolili besiele man.”

2 Kaiwena tonaenaeli ali gipoyo simomosiliko yo sikeno-wadam silosalosana na tem tomo namwanamwali sigitaili sisakonali ali pwawati kolili.

3 Tem tonaenaeli loinao meuloili sisibayanaeli nige sowasowana tomo namwanamwana tawae yabo iginauli.

4 Yeoba iyaele ana Nume Tabu kalona mena yo imiyasio ana kaba miya wasawasana koina bulibuli mena. Tomo meuloili igitagitaili yo ikatai tawae sipaipaisowai.

5 Todudulai yo tonaenaeli mumugali igitegite-sipwaili yo siya toloinalikwa ikalomagigi-lagili katena meuloina koina.

⁶ Mayau wedowedolili yo salepa wedowedolina iyawasali silobima tonaenaeli kolili yo iyamaisali yaumai wedowedoli-sosina koina.

⁷ Yeoba iya todudulai yo paisowa namwanamwali imulolo kolili. Siya analiyao sipaisowaili kani simiyamiya Yeoba salina mena.

12

¹ Yeoba kusaguimai, kaiwena tomo yakayakasisili simwawasiko, tomeliwo sikwalaleleko yanuwa yaulina mena.

² Tomo meuloili walo luviluvi sopali mena siedeede yo kalikavao simwakomwakota-yagili.

³⁻⁴ Siya siwalo-gagasa siwaloba, “Tawae nuwanuwala tawalowen kani tawalowen, yo tawae nuwanuwala ala walo koina takalai nige sowasowana yabo ikausila.”

Na yakawanoi koliwo togagasane sopaliyao kuyamwanouli yo gamwaliyao ukwausili.

⁵ Yeoba iwaloba, “Bwaite sauga kani yatolo kaiwena toema siyabayaba yo tobubutuma sikamkamna lalakina. Kabo kani ali kaba kobwau yaolena kolili na koina sikaiyawasi.”

⁶ Yeoba ana waloyameli sowasowana tameliyan kaiwena siya besiele siliba kapwakapwali siyawaluili kaba gabu wedowedolina koina me seben.

⁷⁻⁸ Tonaenaeli dedei meuloili kolili silaulau, yo tomo meuloili ali paisowa yauyaulena sitobatobalan.

O Yeoba, ugite-kalatagimai toyauyaule bodaliyaone bwaite kolili.

13

¹ O Yeoba, isa sauga kana mamalawe kani kunuwa-mwatainagau? Nuwana kani kunuwa-mwatainagau molosi? Isa sauga kana mamalawe kani ukeno-wadam koliyau?

² Isa sauga kana mamalawe kani yaluyaluwagu koina yakamkamna? Isa sauga kana mamalawe kani nuwanae kategu iloyapowon kaliyate yo boniyai? Isa sauga kana mamalawe kani kagu tokaleyayao sikaiwesosi kabo muli mena yau?

³ O Yeoba yagu Yaubada, ugитайau na yagu kawanoi kuyamaisa. Yau kaiwe kuyeyamayoi na tabu yaboboita.

⁴ Tabu kagu tokaleyayaone sigagagasa siwaloba, “Takaiwe-gabaen.” Yo tabu siyayaliyaya yagu belune kaiwena.

⁵ Na yameli am mulolo miyamiya yaina koina, kani yayaliyaya kaiwena kani kuleboyau.

⁶ Kani wali yawali-yagili koliwo kaiwena kunamwanamwasosi koliyau.

14

¹ Siya toyauyaule kateli mena siwaloba, “Nige Yaubada imiyamiya.” Meuloili sinae ali paisowa sinaenae sosi. Nige yabo yaiya namwanamwana ipapaisowai.

² Yeoba bulibuli mena igite-lobima tomo meuloili simiyamiya yanuwa yaulina mena kolili na igitai tem analiyao me ali katai na sipwalou koina.

³ Na nige todudulai yabo ipapagan, nige yabo. Meuloili kamwasa dudulaina silogabaenako silosuwala. Nige yabo ana paisowa idududulai, nigele, nige yabo.

⁴ Kabo Yeoba iwaloba, “Siya analiyao naenaena siginaginali mumugana namwanamwana nige nuwali imamayaleyan. Yagu tomoyao kolili sikekan besiele pwalawa sikankan. Nige sauga yabo sikakawanoi koliyau.”

⁵ Na Yeoba tonaenaeline kani iyamatausagili lalakina na siya analiyao siobigai kani imiyamiya kolili.

⁶ Tonaenaeli tonuwalobi ali nuwatu sisibayanaeli na Yeoba siya tonuwalobine kali totolo-kaukausi.

⁷ Yakawanoi Yeoba koina, iya imiyamiya Saiyon koina, kaiwe iwolena tomo Isileli kolili na kaleya koina sibaguna. Sauganane koina kani siwasawasoyoi yo siyaliyaya.

15

¹ O Yeoba, yaiya sowasowana ilusae yo ipwalou am Nume Tabu mena? Yaiya sowasowana am koya yakayakasisina koina itapwalolo?

² Yaiya tem mumugana idudulai sauga meuloina, ana paisowa idudulai, katena mena walo yawasosi koina iedeede, ³ isikote sinali, nige sowasowana naenaena iginauli ana eliyamwao kolili, nige sowasowana kanakavao ietalapili-yagili, ⁴ yo siya analiyao Yeoba isikotanagili iya tabe besiele isikotanagili, siya analiyao Yeoba siobigai iyakasisi-yagili, yo iya sauga meuloina iginauli besiele tawae iwaloy-ameliyako bwagana kamkamna ilobai.

⁵ Tem ana gogo italamwan nige sowasowana ikawanoi etulan kaiwena yo nige sowasowana siyanuwakoi na mwakota iginauli siya nige ali pwanoli ipapagan kolili.

Tomone iya tem paisowa namwanamwali bwaite iginaulili kani itolo kaiwe sauga meuloina.

16

¹ O Yaubada, ugite-kalatagau kaiwena yalaowa koliwo na yakobwau.

² Yawalo Yeoba koina yawaloba, “Kowa yagu Guyau, ginauli namwanamwali meuloili kowa koliwo yalobaili.”

³ Yeoba ana tomoyao siya tonamwanamwasosi, yau kaba yaliyaya lalakina tem yamiyamiya luwali mena.

⁴ Siya analiyao yaubadao uloili simuliya kolili kani nuwanae lalakina iloyakalapowonli. Na yau kani ali pwaoli paisowana koina nige yapapatu yo genuwagu ali yaubadao esaliyao sopagu mena yaedeede-yagili.

⁵ O Yeoba, kowa koliwo ginauli meuloina yalobaili yo kagu eoma meuloina kowa kana toyadudulai, yawasigu kowa nimam mena.

⁶ Mulolo meuloili kuyelima koliyau sinamwanamwasosi kabo yay-al iyaya lalakina.

⁷ Yeoba yatobalan kaiwena yagu kamwasa iyakenayagau yo yagu nuwatu kategu mena iyanuyanuwapeiyau boniyai kaigeda kaigeda kolili.

⁸ Yakatai Yeoba iya saligu mena sauga meuloina, nige sowasowana ginauli yabo iyamwasaliyau.

⁹ Mwa koinaele me yagu yaliyaya yo me yagu kawatoki yo yogu kana lotonan inamwanamwasosi.

¹⁰ Kaiwena nige sowana kusikotanagau na yamiyamiya salai mena. Tabe kani nige kutatalam am topaisowa yakayakasisina yona ibobowa.

¹¹ Kani yawasi kana kamwasa kuyakenayagau, am miya saligu mena kategu yaliyaya iloyapowon nige ana kaba mwawasi.

17

¹ O Yeoba, yagu valam lolina dudulaina kaiwena kubenalan, tenam kuyawali yagu kawanoi sagu kaiwena, kaiwena sopagu mena walo yawasosi yawalowen.

² Kuwalo-masala koliyau yau todudulai kaiwena ukwatai siya analiyao namwanamwana sipaipaisowai.

³ Kategu kutonanako yo boniyai mena kuboeyagau yo kulobubunagau yo kulobai nige yabo nuwatu naenaena koliyau. Yagu nuwatu ikaiwe kani nige yamwamwakota.

⁴ Siya analiyao naenaena signaginauli yo sikalekaleya yo mwakota koina sieedeede nige yamumuliya kolili besiele am walo koliyau.

⁵ Sauga meuloina yaloikeikeile am kamwasa mena, yo nige sauga yabo yalolosuwala.

⁶ O Yaubada, yakawanoi koliwo kaiwena yagu kawanoi kuyamaisa, kabo tenam kuyawali koliyau na yagu walo kubenalan.

⁷ Am mulolo inamwanamwasosi kuyakenayagau na kuleboyau, kaiwena siya analiyao siyabubu kali kaleyayao kolili kuleboili na sikeno-wadam koliwo.

⁸ Ugite-kalatagau yakato yabomamo kumulolososi koliyau na kuwadamyau pepem lolonna mena, ⁹ kisi toyauyaule simunamunai na siunuiyau.

Kagu tounuyamate siutu-takikilagauko, ¹⁰ nige yabo ali katekamkamna yo sieedeede me ali gagasa.

¹¹ Bwaite sauga silobaiyau, sitolo-takikilagau sisanasana na toisabo solasola koina sigabaegau bwatano mena.

¹² Siya besiele laiyon guliguliyamli sikeno-vakasiyau nuwanuwali tem sitabe-igaliyau.

¹³ Yeoba, kutolo ukwaleyaili yo ukwaiwe-gabaegili, am kaleya kelepana koina kuleboyau toyauyaule kolili.

¹⁴ Kuleboyau towasawasa kolili siya ali miya koina ginauli meuloina nuwanuwali silobaiyako. Diyaliyao kuyakalapowonli am munamunai kamkamnana koina. Na kamkamnane kuyalalaki molosan na mesabana natuliyao yo tubuliyao tabe silobai.

¹⁵ Na yau kani yagitaiwo kaiwena mumugagu idudulaisosi yo saugana yatolo yagu kaba keno mena am miya saligu mena kaiwena kani yaliyaya kategu iloyapowon.

18

Deibida ilele saugana Yeoba ileboi kana kaleyayao kolili

¹ O Yeoba, yamulolo koliwo kowa yagu kaiwe yaina.

² Yeoba iya yagu veku yo iya yagu nume kaikaiwena yo iya kagu tolebolebo, yagu Yaubada, yagu veku kaikaiwena, iya yagu kaba meli, yagu ebeu, yo kagu tolebo yo yagu kaba kaiwe, yagu nume kaba kelolon.

³ Yayoga Yeoba koina kaiwena iya tobali kana lonamwa kabo ileboyau kagu kaleyayao kolili.

⁴ Boita mainana simiya-takikilagau na sibayanae bagoluna igulipwaikiyau.

⁵ Salai mainana siyepanpan-yagau, boita kana sipwasipwayao silaoma mangu mena.

⁶ Saugana yagu miyapolowe koina yayoga Yeoba koina sagu kaiwena kabo ana nume tabu koina yagu valam ilau tenana koina kainagu ibenalan.

⁷ Kabo yanuwa yaulina inuku yo itabubu, yo koya yailiyao simwasali yo siulapwasi, kaiwena Yaubada imunamunai.

⁸ Kabo isuna gulana mena bogau siyawayawatagili, yo mayau kalakala-pulupululuna yo gibwala wedowedolina gamwana mena siyawatagili.

⁹ Yaubada bulibuli itabe-igali na ilobima yaloyaloi dubadubana pwatana mena.

¹⁰ Kabo imwalisae anelose yabo koina ieva yo mwayamwayau mena ilaoma yaumai pepena mena iyui-tubali.

¹¹ Boniboniyai koina ibomayoi isuma, yaloyaloi balubaluli dubadubali waila sikalapowon siyamala ana kaba kelolon.

¹² Galewa patupatuna yo mayau wedowedolili siyawatagilima pigabune bwaimwana Yaubada manna mena kabo yaloyaloi silapanli.

¹³ Tabe Yaubada tomiyasaesosi bulibuli mena kainana mena iyoga besiele tutu.

¹⁴ Ana gipoyo iulagili sisagena kabo kana tokalomagigiliwo itupagwaligwalili. Pigabu koina kana kaleyayao itawoili siyabubu.

¹⁵ O Yeoba, am yokoi koina, tomo sigitai kalita gunna ilabwalabwa, na yawasim mena kuyui-kalai kabo yanuwa yaulina kana wauwau sileleyan mayale mena.

¹⁶ Yeoba kewa mena nimana iyaga-lobiyenama na ikeleisinagau kalita didididiuna koina.

¹⁷ Ileboyau kagu kaleya kaikaiwena koina, yo siya analiyao sikalomagigi-lagau kaiwena siya sikaiwesosi kabo yagu kaiwe.

¹⁸ Yagu sauga miya polowe koina silaoma sikaleya koliyau, na iyamo Yeoba itolo-kaukausiyau.

¹⁹ Sauga naenaena koina ileboyau, kaiwena iyaliyaya koliyau.

²⁰ Yeoba iya iyamaisayau kaiwena mumugagu idudulai, yo iwalo muloloiyau kaiwena yau tomo dudulaina nige yagu naenaena ipapagan.

²¹ Nige yalolosuwala Yeoba koina, ana lolina yamuliyako.

²² Kaiwena ana lolina meuloina simiyamiya mangu mena, nige yapepei-suwalagili.

²³ Ikataiyau nige yagu naenaena ipapagan mwa yabomayoi naenaena koina yatabuwagau.

²⁴ Mwa koina Yeoba iyamaisayau besiele mumugagu ana dudulai koina, yo iwalo-muloloiyau kaiwena nige yagu naenaena ipapagan.

²⁵ O Yeoba, siya analiyao simeli-yagiwo kuyakenayagiwo kolili yakato kowa towalo-yawasosi, yo siya analiyao nige ali naenaena yabo ipapagan kuyakenayagiwo yakato kowa tabe nige am naenaena yabo ipapagan.

²⁶ Siya analiyao mumugali sikapwa koliwo mumugam ikapwa kolili, na siya kateliyao sikololo koliwo tabe katem ikololo kolili.

²⁷ Siya analiyao sinuwalobi kuleboili, na siya tonuwasae kupei-yataluli.

²⁸ Kowa Yeoba yagu Yaubada, yagu mayale ugwabu iwedowedoli na boniboniyaine kubui-keile mayale.

²⁹ Kaiwe kuyeyama na yasagena kagu kaleyayao yatupa-gwaligwalili yo am kaiwe mena sowasowagu gana yakapusele-likwai.

³⁰ Yaubada bwaite ana kamwasa inamwanamwasosi yo ana waloy-amei sidudulaisosi. Siya analiyao siloyai iya iyamala ali ebeu yo kali totolo-kaukausi.

³¹ Na yaiya Yaubada? Yeoba iya ala Yaubada. Yaiya ala veku kaikaiwena? Yeoba iya ala veku kaikaiwena.

³² Iya Yaubadanane ana kaiwe iyeyama na ibagunayagau me yagu namwanamwana.

³³ Kaegu iyamwasalili na simalae besiele gouti ana sagena ana malae yo ipei-namwanamwaiyau koya malamalawesosina koina.

³⁴ Nimagu iyakataili kaleya kaiwena, na nimagu sikaiwe na gipoyo matumatuwana yamomosi.

³⁵ Kowa lebo kana ebeu kuyeyamako yo nima ululam itupakalatagau, na kusaguiyau mwa tomo meuloiili sikataiyau.

³⁶ Ugite-kalatagau na tabu sikakabi-kalatagau, mwa nige sauga yabo yabebeku.

³⁷ Kau kaleyayao yayamuli-kusululi na yakalaili na nige sowana yatagela-keile kanasiga yaemwawasi wolili.

³⁸ Yagu kaleya kelepana koina yasakona-lapanli nige sowasowali sitoloyoi, na kaegu yaulina mena sibeku.

³⁹ Kaiwena kaiwe kuyeyama kaleya kaiwena na kau kaleyayao sibeku yauligu mena.

⁴⁰ Kowa kuyatagelakeileli na siyabubu koliyau na kagu tokalomagigiliwo yasibayanaeli.

⁴¹ Sivalam sagu kaiwena na nige kali tosagu yabo ipapagan. Kobo sivalam Yeoba koina na nige kainali iyayamaisa.

42 Yasapi-mutumutuli besiele bwatano kauna na yaumai iyuiyui-kalakalaili yo yasuwe-gabaegili besiele kamwasa bwalabwalana.

43 Kuleboyauko togamwa-panapanawa bodaliyao kolili, na kupeiyau yaemala tololina siya nige Yudiya bodaliyao simiyamiya gana muli mena kolili kabo siyamala yagu topaisowao.

44 Na saugana tomiya-suwalane wasagu sibenalan mwayamwayau siobiga silaoma me ali pwalou sinenemo silaoma koliyau.

45 Ali katepatu meuloina imwawasi mwa ali kaba keno-wadam mena siyawatagilima me ali tabubu.

46 Yeoba Yaubada iya meyawasina yo veku kaikaiwena kani yatobalan kaiwena iya kagu tolebo.

47 Iya Yaubadane kagu gum kana toyai mwa tomo ipei-yataluli yauligu mena.

48 Kau kaleyayao yo tomo naenaeliyao kolili kuleboyau mwa ukeleisina-gau yalalaki-gabaegili.

49 O Yeoba, kani yatobalanagiwo yo yayakasisi-yagiwo siya nige Yudiya tomonliyao luwaluwalili mena yo kani esam kana tobali yawaliyan.

50 Yaubada kaiwe iwolena ana kin gitegite-sipwaina koina na ana mulolo miyamiya yaina iyakenayan yau Deibida yo tubuguwao kolimai kani nige ana kaba mwawasi.

19

1 Bulibuli iwalowalo-masalan Yaubada ana wasawasa, sowasowaga nimana ana paisowa siyawayawasayan.

2 Kaliyate kaigeda kaigeda yo boniyai kaigeda kaigeda wasanane siwalowalo-masalan kaliyatene yo boniyaine silalaomane kolili.

3 Dagugu yo kaina nige siyayapaisowa, ⁴ na iyamo wasanane ilau yanuwa yaulina ana kaba mwawasi meuloina sibenalan.

Yaubada dabwelo ana kaba miya ipaisowai bulibuli mena, ⁵ yo ana mwalisae malala mena me ana yaliyaya na yaliyayane besiele tokasole tauna ana yaliyaya ana kasole koina yo besiele tosagena kawalakwa kaikaiwena ana yaliyaya sagenane koina.

⁶ Dabwelo isae ana kaba tunsae mena yo ilobi ana kaba sugu mena. Ana kaiwe nige sowasowana ginauli yabo iwadam koina.

⁷ Yeoba ana lolina inamwanamwasosi yo yaluyaluwala iyawaluwaluili. Sowasowana Yeoba ana walo tameliyagili, katai iwolegili siya nige ali katai sipapagan kolili.

⁸ Yeoba ana loinao sidudulaisosi yo siya analiyao siobigaili siyaliyaya. Yaubada ana loinao simayale yo nuwamayale talobai kolili.

⁹ Yeoba kana yakasisi ikapwasosi yo imiyayai. Yeoba ana loinao walo yawasosi yo ana yatala itoyatoyawa sauga meuloina.

¹⁰ Ana loinao sinamwanamwasosi kabo gole ana namwanamwa yo siluviluvi sosi kabo kamwakamwa ana luviluvi.

¹¹ Yau, am topaisowa, katai siyeyama koliyau yo yagu muliyane kolili maisa yalobai.

¹² Gubesi na tem lopwanone yagitaili kategu mena? Kudeuliyau naenaenane ana keno-wadamne koliyau.

¹³ Kutolo-kaukausiyau naenaena kana paisowa koina, tabu sikakaiwe-gabaegau.

Kabo yanamwanamwa sosi yo nige yakewa yabo naenaena kaiwena koliyau.

¹⁴ O Yeoba, kowa yagu veku yo kagu totolo-kaukausi, sowasowana walo sopagu mena yo yagu nuwatu kategu mena am kaba yaliyaya.

20

¹ Sowasowana Yeoba iya tomo Isileli ala Yaubada, ami kawanoi ibenalan yo iyamaisa ami miyapolowe saugana koina yo itolo-kaukausimiu.

² Sowasowana sagu iyawasa kolimiu ana Nume Tabu mena bwainwa koya Saiyon koina.

³ Sowasowana ami olena bwagabwaga meuloili inuwatu-kalatagili, yo ami pwaoli kana gabu meuloili siyamala ana kaba yaliyaya.

⁴ Sowasowana ami gadosisi iyeyawa yo ami loina siyamala yawasosi.

⁵ Tem saugana wasa kabenalan ami kaleya koina kwabaguna kai kani kawui me ama yaliyaya kaiwemiu, ama memenawa kakukeili yo ala Yaubada katobalan ami kaiwe kaiwena. Sowasowana Yeoba ami kawanoi meuloili iyamaisali.

⁶ Bwaite kabo yakatai Yeoba kaiwe iwolena ana gitesipwa kinna koina yo kainana iyamaisa ana bulibuli tabu koina yo ileboi ana kaiwe lalakina koina.

⁷ Boda tupwali ali meli sipei ali waga niuniuli kolili, yo boda tupwaliyao simeli ali osi kolili na kita tameli Yeoba ala Yaubada ana kaiwe koina.

⁸ Siya bwaine bodane kani kaeliyao siyetupanli na sibeku na kita kani tatolo kaiwe.

⁹ O Yeoba, kaleya kana baguna kuwolena ama kin koina na ama kawanoi sagu kaiwena kuyamaisa.

21

¹ O Yeoba, kin iyaliyaya kaiwena kaiwe kuwolena, iwui me ana yaliyaya kaiwena sagu kuwolena ana kaleya koina.

² Tawae katena mena inuwanuwatui kuwolenako, sopana ana kawanoi nige kununuwai.

³ Mulolo lalakina ukwalaiyama koina na pwaopwaom gole kupei kulakulana mena.

⁴ Ikawanoi yawasina kana gite-kalatan kaiwena kabo ana kawanoiwa kuwolena, yawasina kana sauga imamalawesosi.

⁵ Ana wasawasa ilalaki am sagune koina yo esana wasana ilalaki kuwolena.

⁶ Am mulolo koina simiyayai yo am miya salina mena yaliyaya katena iloyapowon.

⁷ Kin Yeoba Tomiyasaesosi imeliyan kabo ana mulolo miyamiya yaina kaiwena itolo-kaiwe sauga meuloina.

⁸ Kin kana tokaleyayao meuloili yo besiele siya analiyao sikalomagigilan kani ikabi-kalatagili.

⁹ Tem saugana iyawatagili kani isibayanaeli besiele mayau kala-pulupululuna kalona mena siwedoli.

Yeoba kani isinolili ana munamunai koina yo mayaune igabu wolili.

¹⁰ Natuliyao yo tubuliyao kani nige yabo meyawasili, kin kani meuloili iyemwasasili.

¹¹ Kani ali loina sipaisowaili na sinuwanuwatu tem siunui na iyamo kani nige iyawatagili besiele ali nuwatune.

¹² Kani ana gipoyo imomosi na iulan kolili kabo sitagelakeile na siyabubu.

¹³ O Yeoba, kani katobalanagiwo yo wali kawaliyagili koliwo am kaiwe lalakina kaiwena.

22

¹ Yagu Yaubada, yagu Yaubada, tawae kaiwena kumiya-dagedagela-yagau? Tawae kaiwena yagu valam sagu kaiwena nige kubebenalan?

² Kaliyate koina yagu tasi-yabayaba koliwo na nige kuyayamaisa, yo besiele boniyai koina yavalavalam koliwo na nige sagu yabo yalolobai.

³ Na kowa Yaubada am kaba miya wasawasana koina kumiyamiya kapwakapwana kabo tomo Isileli ali kaba tobali kowa.

⁴ Tubumayao simeli-yagiwo mwa ali meline koina kuleboili.

⁵ Saugana tem siyoga sagu kaiwena kuleboili na nige kuisikotanagili.

⁶ Na yau besiele dimonana yaemala tomo ali kaba malu yo ali kaba sinali.

⁷ Meuloili sigitaiyau sitalawasi-yagau. Mwa sopaliyao siyagegewalili na kulukululiyao siyakwayakwaleli, ⁸ siwaloba, “Am meli kupei Yaubada koina, na tawae kaiwena nige ileleboiwo? Tem Yeoba nuwanuwana kowa, tawae kaiwena nige isasaguiwo?”

⁹ O Yeoba, yagu sauga kabi koina kowa am gite-kalatagau koina mwa nige yaboboita. Yo yagu sauga melumelu koina kowa kuyasusunamwanamwaiyau sinagu susuna koina.

¹⁰ Kaliyatenane koina sikabiyau yameliyagiwo, mwa kowa sauga meuloina yagu Yaubada.

¹¹ Tabu kumimiya-suwala koliyau, kaiwena nae iyaele ilalaoma kaiwegu na yau nige kagu totagu yabo.

¹² Kau kaleyayao sibaibaiwa simiya-takikilagau besiele yanuwa Basan bulumakauliyao tataoliyao sokasokali.

¹³ Na gamwaliyao sisaeli besiele laiyon sokasokali sikalakalagaga nuwanuwali tem sitabe-igaigaliyau.

¹⁴ Yagu kaiwe meuloina imwawasi, besiele waila sisuwegabaen bwatano mena ididididi, yo tuwatuwagu kali tubwe meuloili siwakaka yo kategu besiele pwawati siyaweloli mosomosoli.

¹⁵ Yagu kaiwe imwawasi besiele gulewa tupwatupwaliyao yo memenagu ipatu kasekasegu mena, kaiwena kulogabaegauko na yaboita bwatano kauna koina.

¹⁶ Tomo naenaeli siyatakikilagau besiele bwauwa sokasokali bodaliyao saligu mena na nimagu yo kaegu sikapu-igaigalili.

¹⁷ Yapwagege tuwatuwagu mayale mena sowasowana tomo sigitaili. Kau kaleyao sigitagitaiyau yagu pwagege kaiwena sigagasa.

¹⁸ Venu yabo sivenuwan kau kalekone kaiwena kabo muli mena siyauyani sibomayoi kolili.

¹⁹ O Yeoba, tabu kumimiya-suwala koliyau, kowa kagu tosagu, kulomwayamwayauma na kusaguiyau.

²⁰ Kuleboyau kisi kaleya kelepana koina siunuiyau, na yawasigu kuleboi bwauwaone kolili.

²¹ Kusaguiyau bwaite laiyonne yo bulumakaune sokasokaline kolili, kaiwena nige yau kaiwe ipapagan.

²² Kaba logogone kalona mena kani esam yatobalan yo yawalomasilan kaukavao kolili.

²³ Komiu ana topaisowao, Yeoba kwatobalan. Komiu Yakobo tubunao, Yeoba kwayakasisi-yan. Komiu tomo Isileli, kwapwalou koina.

²⁴ Nige sowasowana Yeoba manna ikabi-kaukausi tobubutuma ali kamkamna koina, na saugana siyoga sagu kaiwena kainali iyamaisa.

²⁵ Logogo lalakina koina kani yatobalanagiwo am paisowa kaiwena. Kam topwalopwalouwone manli mena kani yapwaoli besiele tawae yagu waloyameli.

²⁶ Siya tobubutuma kani sikekan diyaliyao sisu yo siya silaoma Yeoba koina kani sitobalan. Sowasowana ikabi kabi-yaliyaya-yagili yawasili meuloina koina.

²⁷ Kaba loinao meuloili kani Yeoba sinuwatu-kalatan, yo tomo dedei meuloili kolili kani sinuwabui yo sipwalou koina.

²⁸ Yeoba iya kin yo tomo meuloili kali toloina.

²⁹ Siya analiyao siwasawasa yo ginauli meuloina sowasowali kani sipwalou koina. Tomo yanuwa yaulina meuloila kani tapwalou manna mena.

³⁰ Yaso mulimuliyeli kani sipaisowa koina, besiele tabe kani wasana siwalo-masilan natuliyao kolili.

³¹ Tomo siya naga sikakabili kani walo bwaite sibenalan, "Yeoba ana tomoyao ileboiliko."

23

¹ Yeoba igite-kalatagau besiele sipi togite-kalatan ana sipi igite-kalatagili, nige sowana yaguliyam.

² Iyakaiyawasiyau kawasi kalakalawana koina yo iyoganyau waila neganegana koina yanuma.

³ Yagu kaiwe iyawaluiyoi yo iyoganyau kamwasa dudulaili kolili besiele ana waloyameli.

⁴ Yeoba, bwagana yalaulau kalogawa boniboniyaina koina nige sowasowana yamatausi kaiwena kowa mekaukava. Nimam mena am sige yo am ginagina kaba unu sitolo-kaukausiayau.

⁵ Yau kekan ukwatububunan kau kaleyao manli mena sigitagitaiyau yo kuyoganyau besiele kam taumana yakayakasisina yo kau komwa kusuwe-yapowon.

⁶ Kabo yakatai am namwanamwa yo am katekamkamna kani siya mekaukavao yawasigu meuloina koina yo am nume iyamala yau kaba miya imiyayai.

24

¹ Ginauli meuloina yanuwa yaulina mena yo siya meuloili meyawasili simiyamiya koina Yeoba ana gogo.

² Ikabi yalubwasi didididiuli pwatali mena yo kana wauwau ipei kalita gunna mena.

³ Yaiya sowasowana Yeoba ana koya yakayakasisina ikawasae? Yaiya sowasowana ana Nume Tabu koina ilusae?

⁴ Iya ana nuwatu yo ana paisowa kapwakapwali, yo nige ipwalopwalou kokotomo kolili yo nige waloyameli mwakomwakotali iwalowalo-wegili.

⁵ Yeoba kani iwalo-muloloili yo ileboili yo ikawa-namwanamwa-yagili, nige kali yakewa yabo ipapagan.

⁶ Siya bwaite sowasowali silusae Yaubada manna mena na sipwalou Isileli ali Yaubada koina.

⁷⁻¹⁰ Nume Tabu kana gulu yo kana gamwa beyabeyali kwasokeli na wasawasa kana kin ilusae.

Yaiya wasawasa kana kin? Iya Yeoba Tokaiwesosi, iya kaleya koina ikaiwesosi yo ibaguna.

25

¹ O Yeoba, yagu kawanoi yaeyawa, ² kowa yagu Yaubada koliwo yagu meli yapei.

Tabu kapepeiyau mwalimwaline koina yo tabu kagu tokaleyayao sikakawa-ginauli bwagabwaga-yagau.

³ Bwagana nige sikakaiwesosi, siya analiyao simeli-yagiwo kani nige simwamwalimwaline. Na siya sigamwapanapanawa koliwo siya kani mwalimwaline silobai.

⁴ O Yeoba, am kamwasa kuyakenayagau na kuyamayale kolyau.

⁵ Kubaguna-yagau am walo yawasosi koina na kuyakenayagau, kaiwena kowa yagu Yaubada kagu Tolebo. Kaliyate meuloina koina yagu meli yapei koliwo.

⁶ O Yeoba, am mulolo miyamiya yaina yo am katekamkamna kunuwatu-kalatagili siya sauga beyabeyana koina yo ilaoma kanasiga kabona kuyakenayagimai.

⁷ Tabu yagu sauga kilakai koina yagu yauyaule yo yagu lopwano kununuwatu-kalatagili na ugitaityau am mulolo miyamiya yaina koina yo am namwanamwa koina.

⁸ Yeoba iya todudulai yo tonamwanamwa mwa tolopwanoli kamwasa dudulaina iyakayakataili na tem simuliya.

⁹ Tonuwalobi iyoganli kamwasa dudulaina koina yo ana nuwatu iyakataili.

¹⁰ Siya meuloili ana kelabilabin kamwasana sinuwatu-kalatan yo ana loinao siobigaili iyoganli me ana mulolo yo me ana walo yawasosi.

¹¹ O Yeoba, am waloyameli kunuwatu-kalatan na yagu pwanoli kunuwatu-pwaikili kaiwena sibaibaiwasosi.

¹² Siya analiyao Yeoba siobigai kani iyakataili kamwasane ilon-amwayagili simuliya.

¹³ Kani sauga meuloina siwasawasa yo natuliyao kani yanuwane sikalai.

¹⁴ Siya analiyao siobigai Yeoba kani ikawa-elieliyam-wagili yo ana kelabilabin kamwasana iyakenayagili.

¹⁵ Sauga meuloina mangu ilau Yeoba koina sagu kaiwena kabo ileboyau kaba silae kolili.

¹⁶ O Yeoba, kutagelakeile koliyau yo ukwate-kamkamna-yagau kaiwena nige kagu tosagu yabo yo yogu sibelu.

¹⁷ Yagu nuwapolowe yo yagu katewakaka ukele-gabaegili yo kuleboyau yagu miyapolowe koina.

¹⁸ Yagu valam yo yagu kamkamna kunuwatu-kalatagili, na yagu pwanoli meuloili kunuwatu-pwaikili.

¹⁹ Ugitai kau kaleyao sibaibaiwasosi yo ali kalomagigili koliyau kana lalaki ugitai tabe.

²⁰ Yawasigu ugite-kalatan yo kuleboyau, tabu kupepeiyau mwal-imwaline koina kaiwena yalaomako koliwo kowa kagu totolokaukausi.

²¹ Sowasowana yagu namwanamwa yo yagu walo yawasosi sis-aguiyau kaiwena yagu meli yapei koliwo.

²² O Yaubada, am tomoyao Isileli kuleboili ali miyapolowe meuloili kolili.

26

¹ O Yeoba, kuwalo-masala yakato nige nae yabo koliyau kaiwena yagu paisowa idudulai yo yagu meli meuloina yapei koliwo.

² Kulobubunagau yo kutonagau, nuwatune siyaele kategu mena ugite-yakasali.

³ Am mulolo miyamiya yaina iyaele mangu mena yo am walo yawasosi yagu lau ibagunayan.

⁴ Yatolo-suwala tolobwagabwaga kolili yo nige yamiyamiya tomwakomwakota luwali mena.

⁵ Yasikote tonaenaeli ali kelabilabin koliyau yo genuwagu yamiyamiya toyauyaule luwali mena.

⁶ O Yeoba, nimagu yadeulili na yawalo-masala nige yagu naenaena ipapagan na am kaba pwaoli yalotakikilan.

⁷ Yagu wali kawatoki yawaliyan koliwo yo am paisowa namwanamwali meuloili yawalo-masalagili.

⁸ O Yeoba, am numene koina kumiyamiyane yamulolo koina iya koina am wasawasa imiyamiya.

⁹ Saugana tonaenaeli kuunuyamateli tabu ugiginauli besiele koliyau, yau genuwagu tounuyamatene kali maisa yalobai besiele, ¹⁰ siya tomone nimali sibiki naenaena koina yo sauga meuloina sisanasana tem tomo siyamaisali na paisowa naenaena siginauli kaiweli.

¹¹ Na yau kaiwegu, yagu paisowa idudulai kabo ukwate-kamkamna-yagau yo kuleboyau.

¹² Yamiya-suwala kaba silae kolili, yo yatolo Yeoba ana tomoyao luwali mena yo esana yatobalan.

27

¹ Yeoba iya yagu mayale yo kagu tolebo, nige sowana yaiya yabo yamatausan. Yeoba iya kagu totolo-kaukausi, nige sowana yakatewakaka.

² Saugana tonaenaeli silaoma sabi unuiyau yo sitonan tem siunuyamateyau kani kaeli siyetupanli yo sibeku.

³ Bwagana tokaleya bodana siutu-takikilagau kani nige yamamatausagili. Bwagana kau kaleyao silaoma sabi unuiyau kani me yagu meli yatolo kaiwe Yaubada koina.

⁴ Ginauli kaigedamo yakawanoiyen Yeoba koina, nuwanuwagu yamiyamiya ana nume mena yawasigu meuloina koina, na bwaine koina ana namwanamwa nuwagu iyai yo ana nuwatu yaloyai.

⁵ Sauga miyapolowe kolili iya koina kani yakelolon, ana Nume Tabu koina kani ipeise-yagau veku malamalawena pwatana mena igitekalatagau.

⁶ Bwagana simiya-takikilagau kani yabaguna yo kagu kaleyayao yakaiwe-gabaegili. Me yagu yaliyaya kani yawui yo pwaoli yagabuli Yeoba ana Nume Tabu mena. Kabo yawali yo esana yatobalan.

⁷ O Yeoba, yagu valam kubenalagili, Ukwate-kamkamna-yagau na yagu kawanoi kuyamaisa.

⁸ Saugana kuwaloba, “Kulaoma kupwalou koliyau”, kabo kainam yayamaisa yawaloba, “Yeoba yalalaowa.”

⁹ Tabu kubomayoi ukekeno-wadam koliyau, tabu kumumunamunai koliyau yo tabu am topaisowa kuisikotanan. O Yeoba, kowa kagu tolebo yo kowa sauga meuloina kagu tosagu, kabo tabu kulologabaegau na yaboma yamiyamiya.

¹⁰ Tamagu yo sinagu sisikotanagauko na Yeoba kani igite-kalatagau.

¹¹ O Yeoba, mumugam kuyakataiyau yo kuyoganyau kamwasa namwanamwana koina kaiwena kagu kaleyayao sibaibaiwa.

¹² Tabu kulologabaegau na kau kaleyao silolobaiyau siya simwakota koliyau yo siula-matamatausagau.

¹³ Yakatai kani meyawasigu kanasiga Yeoba ana namwanamwa yagitai kabo muli mena yaboita.

¹⁴ Yeoba kwameliyan, me ami meli yo tabu kwanunuwa-belubelu. Me ami kalakisiye Yeoba kwasanasanai.

28

¹ O Yeoba, kowa kagu totolo-kaukausi, yayoga koliwo. Tabu tenam ukwakabi-kausili. Tem nige kainagu kuyayamaisa kani yalusae bodane luwali mena siya kani silobi boita dedeina mena.

² Saugana yavalam koliwo sagu kaiwena yo nimagu yakeleisinagili na yayagayagiliwa am Nume Tabu kaiwena kubenalagau.

³ Tabu kuniniuli-suwalagau siya toyauyaule yo tonaenaeli kali topaisowa mekaukavao. Siya tomone kawa-elieliyam sopali mena sieedeede-yagili na kateli mena kalomagigili sikalapowon.

⁴ Kuyamaisali ali naenaena meuloina kaiwena, ali yauyaule kana liye koina kuyamaisali na manli kuyabwakina.

⁵ Yeoba tawae ipaisowai nige sinunuwatui yo tawae iyamayaleli nige ali katai yabo. Mwa kani isapi-golugolululi yo isibayanaeli simwawasi.

⁶ Yeoba tatobalan kaiwena yagu valam sagu kaiwena ibenalan.

⁷ Yeoba iya kagu totolo-kaukausi yo yagu ebeu kabo iya yameliyan kategu meuloina koina. Isaguiyau yo ikabi-yaliyaya-yagau. Mwa me yagu yaliyaya yawali-tobali koina.

⁸ Yeoba ana tomoyao igite-kalatagili yo ana gitesipwa kinna itolo-kaukausi yo ileboi.

⁹ O Yeoba, am tomoyao kuleboili yo siya analiyao am bodao kuwalomuloloi. Kubaguna-yagili besiele sipi togite-kalatan ana sipi igite-kalatagili sauga meuloina.

29

¹ Komiu bulibuli tomonliyao Yeoba kwatobalan ana wasawasa yo ana kaiwe kaiweli.

² Yeoba Tomiyasaesosi esana tabu yo wasawasana kwatobalan yo kwapwalou manna mena.

³ Yeoba ala Yaubada itutu kainana tabenalan dumwakali mena, daguguna ilalaki yo kainana italu-pitopito bagolu pwatali mena.

⁴ Yeoba kainana ikaiwesosi yo yakasisi ikalapowon sibenalan.

⁵ Sowasowana Lebanon ali mayau lalakili kaikaiweli isapi-igalili.

⁶ Besiele bulumakau natuliyao sikapusele, Lebanon ali koya sika-pusule saugana Yeoba kainana daguguna sibenalan. Besiele tabe koya Elimon ikapusele besiele bulumakau tauna natuna.

⁷ Yeoba kainana kaiwena pigabu siwedoli, ⁸ yo ule leleyanli sinuku. Tabe besiele ule leleyanna esana Kadesi inuku lalakina.

⁹ Yeoba kainana mayau lalakili esali ouki iiliyagili yo inukuili yo liguliyao meuloili sisalulu. Kabo tomo meuloili Nume Tabu mena siyoga siwaloba, “Yaubada towasawasa.”

¹⁰ Yeoba yalubwasi dumwadumwakalili iloinayagili yo imiyasio ana kaba miya wasawasana koina kaiwena iya kin miyamiya yaina.

¹¹ Kaiwe iwolegili ana tomoyao kolili yo iwalo-muloloili nuwadaumwali mena.

30

Nume Tabu kana walo-mulolo walina

¹ O Yeoba, yatobalanagiwo kaiwena kuleboyau nige kutatalam kagu tokaleyayao sigagagasa-likwaiyau.

² O Yeoba yagu Yaubada, yavalam koliwo sagu kaiwena kabu kuwoisiyau, ³ nige kutatalamwagau yaboboita. Yalolobi boita kaiwena na yawasigu ukele-yavivilayoi.

⁴ Komiu ana tomoyao yakayakasisili, Yeoba kwatobalan yo wakawawaki esana tabutabuna koina.

⁵ Ana munamunai imiyamiya sauga kubwakubwana na ana mulolo imiyayai. Boniyai koina matalilo sididi na yaliyaya malala koina ilawanama.

⁶ Yagu miya namwanamwana koina yawaloba, “Nige sowaswana yabeku.”

⁷ O Yeoba, kowa kunamwanamwa koliyau yo kutolo-kaukausiyau besiele nume kaikaiwena koya pwatana mena. Na kabu muli mena kubomayoi ukenu-wadam koliyau kabu yamatausi lalakina.

⁸ O Yeoba, yayoga koliwo, yakawanoi koliwo sagu kaiwena.

⁹ Tawae kana namwanamwa tem yalobi salai mena yo yaboita? Gubesi, toboita sowasowali sitobalanagiwo? Na sowasowana am namwanamwa siwalo-masalan?

¹⁰ Yeoba, kubenalagau, ukwate-kamkamna-yagau na kusaguiyau.

¹¹ Yagu nuwanae kubui-keile ilau selo yaliyaliyayana koina yo yagu nuwapolowe ukele-gabaenako na yaliyaya koina kuyatakikilagau.

¹² Mwa nige sowasowana yamwanou, kani yawali-tobali koliwo.

Yeoba kowa yagu Yaubada, kani yagu kawatoki yaeyawa nige ana kaba mwawasi.

31

¹ O Yeoba yalaoma koliwo na kutolo-kaukausiyau, tabu kutatalam sikakaiwe-gabaegau na yamwanamwalimwaline. Kuleboyau kaiwena kowa mumugam idudulai.

²⁻³ Tenam kuyawali koliyau na kuleboyau mwayamwayau. Kuyamala yagu veku totolo-kaukausiyau, kuyamala yagu nume kaikaiwena kaba kelolon yo kaba lebo na kubaguna-yagau besiele am waloyameli.

⁴ Sipwasipwa sipei wadam kaiwegu koina kuleboyau kaiwena kowa kagu tosagu kaikaiwena.

⁵ O Yeoba, nimam mena yaluyaluwagu yapei, kani ukele-yavivilayauma yoi kaiwena kowa walo yawasosi kana Yaubada.

⁶ Kowa yaubada mwakomwakotali kali topwalouyao ukalomagigilagili, na yau yameliyagiwo.

⁷ Kani yayaliyaya yo yatobalanagiwo am mulolo miyamiya yaina kaiwena. Yagu kamkamna ugitagitai yo yagu miyapolowe ukwatai.

⁸ Nige kutatalam na kau kaleyayao sikakabi-kalatagau na iyamo kutalamwagau toweya koina nuwanuwagu yalau kani yalau.

⁹ O Yeoba, ukwate-kamkamna-yagau kaiwena yagu miya ipolowe, yavalavalam mangu sikamkamna, kamnagu inae yo yogu ibelusosi.

¹⁰ Me yagu nuwanae sauga imamalawe kabo yogu isawosawowoli. Yagu valam yawasigu iyakubwa. Yagu polowe meuloili kolili yogu ibelu yo besiele tuwatuwagu sigiligili yo sibelu.

¹¹ Kau kaleyayao meuloili sisinaliyau na lalakisosinaele kaukavao saligu mena tomiya. Siya analiyao sikataiyau simatausagau yo saugana tem sigitaiyau yalaulau kamwasa mena siyabubu.

¹² Meuloili sinuwa-mwatainagau besiele yau yaboitako mwa yau besiele ginauli bwagabwaga sigabaen.

¹³ Kau kaleyao ali balamumu kaiwegu yabenabenalan mwa matausi iyatakikilagau. Siloiloina kagu unuyamate kaiwena.

¹⁴ Na Yeoba yameliyagiwo, kaiwena kowa yagu Yaubada.

¹⁵ Yau sauga meuloina yamiyamiya am gite-kalatan luwana mena, kuleboyau kau kaleyao kolili siya mwa siyakamkamna-yau.

¹⁶ Me am katekamkamna manim ilau am topaisowa koina, am mulolo miyamiya yaina koina kuleboyau.

¹⁷ O Yeoba, yayoga koliwo. Tabu kutatalam yamwalimwaline, na siya toyauyaule kuyamwalimwalineli na simwanou na silobi boita dedeina koina.

¹⁸ Kuyamwanouli siya tomwakomwakotao yo siya togagasa yo siya todedede bwagabwaga todudulai kolili siwalowalo sinasinalili.

¹⁹ Ginauli namwanamwasosili kupeili am lakawa koina siya siyakasisi-yagiwo kaiweli. Kaiwena tomo meuloili sikataiyako mumugam inamwanamwasosi yo siya ali meli sipei koliwo kutolokaukausili.

²⁰ Manim lolonna koina am tomoyao kuwadamli kisi tomo ali kalomagigili silobai. Ali kaba keno-wadam kuwolegili na sikeno-wadam kisi kali kaleyao sisinalili.

²¹ Yeoba tatobalan, kaiwena saugana kau kaleyao siyatakikilagau sitonan tem siunuiyau ana mulolo ilalakisosi iyakenayagau.

²² Yamatausi yabatoko ipei-suwalagauko manna mena, na iyamo yagu valam ibenalan saugana yayoga sagu kaiwena koina.

²³ Komiu tomeliwo meuloimiu, Yeoba kwamulolo koina. Yeoba tomline isaguili na siya togagasa maisa polopolowe-sosina iwologili.

²⁴ Komiu meuloimiu kwasanasana Guyau kaiwena, wakaiwe yo me ami katepatu.

32

¹ Iya tomone ana pwanoli Yeoba inuwatu-pwaikili, ana naenaena isoke-gabaenako, iyaliyaya.

² Yo tomone iya nige Yeoba ana yakewa yabo ilolobai yo mwakota mumugana nige imiyamiya koina, iya iyaliyaya.

³ Saugana yagu naenaena nige yawawalo-masalagili yogu ikamkamna yagu valam kaliyate meuloina kaiwena.

⁴ Yeoba, kaliyate yo boniyai kuyakamkamna-yau kabo yagu kaiwe meuloina imwawasi besiele wabumali dabwelo ana kaiwe mena igabulabwalabwa.

⁵ Kabo yagu naenaena yawalo-masalagili koliwo, nige yabo yawawadam. Mwa yagu naenaena meuloili kunuwatu-pwaikili.

⁶ Kabo sowasowana am tomoyao yakayakasisili sikawanoi koliwo ali sauga miyapolowe kolili na mesabana tabu sigagalomwasi naenaena yalubwasina koina.

⁷ Kowa yau kaba keno-wadam, kani kuleboyau yagu sauga miyapolowe koina. Kani kainagu lalakina koina yawali am leboyau kaiwena, kaiwena kowa kutolo-kaukausiyau.

⁸ Yeoba iwaloba, “Kani am kamwasa namwanamwana yayakenayagiwo na ilonamwa-yagiwo koina kulau, yo sauga meuloina yagitekalatagiwo yo yayakenayagiwo mangu mena.

⁹ Tabu kowa besiele osi o donki yauyaulena siya sauga meuloina maina kaba eyaisi koina siloiloina-yagili.”

¹⁰ Toyauyaule kani sikamkamna, na siya analiyao ali meli sipei Yeoba koina kani sagu silobai ana tolo-kaukausili ana mulolo miyamiya yaina koina.

¹¹ Komiu analiyao katemiui sikapwa me ami yaliyaya Yeoba ana paisowa kaiwena, me ami yaliyaya kwawui esana mena.

33

¹ Komiu mumugamiui sidudulai, Yeoba ana paisowa kaiwena kwawui me ami yaliyaya. Komiu ana walo meuloina kwaobigaili kwatobalan.

² Yeoba kwatobalan api koina yo kwawali koina kaba venu mekali maina kolili.

³ Wali waluwaluna kwawaliyan koina, ami sonoga koina api kwawenuwan yo kwawui me ami yaliyaya lalakina.

⁴ Yeoba ana walo meuloili siya walo yawasosi yo sowasowana ana paisowa meuloina koina tameliyan.

⁵ Tomo siya dudududulaili yo kateliyao sikapwa Yeoba imuloloili yo ana mulolo nige sowasowana imwawasi yanuwa yaulina iloyapowon.

⁶ Yeoba ana walo koina bulibuli iyamayale na dabwelo, waikena yo utu meuloili iyamayaleli ana walo koina.

⁷ Kalita meuloili ikele-gogonanama dedei kaigeda koina igwau, yo dumwakali ikalaili yo ipeili ana lakawa mena.

⁸ Komi u tomo yanuwa yaulina me ami matausi Yeoba koina yo kwayakasisi-yan.

⁹ Ana walo koina yanuwa yaulina iyawatagili, ginauli meuloili iyamayaleli ana loina koina.

¹⁰ Kaba loinao uloili, siya nige Yeoba simemeliyan, ali loina iula-wenowenoili, iyamwanouli ali nuwanuwatu kolili.

¹¹ Na iya ana loinao simiyayai, ana nuwanuwatu simiyamiya sauga meuloina.

¹² Na siya yanuwane tomonliyao sipwalopwalou Yeoba Yaubada koina siyaliyaya kaiwena igite-sipwaili siyamala iya ana tomayao.

¹³ Yeoba bulibuli mena igite-lobima yo tomo meuloili igitagitaili.

¹⁴ Ana kaba miya wasawasana koina siya tomiya yanuwa yaulina imanmankulakulaili.

¹⁵ Kateliyao iyamayaleli mwa ali paisowa meuloina sipaipaisowaili ikataili.

¹⁶ Kaleya ana dedei koina, kin nige ana tokaleyayao ali kaiwe koina mwa ibaguna na Yeoba ana talam kaiwena mwa kinne ibaguna. Besiele tabe, tokaleya yabo nige iboma ana kaiwe koina ibabaguna na Yeoba ana talam koina ibaguna.

¹⁷ Tabu ami meli kwapepei kaleya osina kolili, bwagana sikaiwe yo sisagenasosi kani nige sileleboimiu.

¹⁸ Siya analiyao Yeoba simatausan yo ali meli sipei ana mulolo miyamiya yaina koina igite-kalatagili, ¹⁹ boita mena ileboili yo sauga guliyam kolili iyakanli.

²⁰ Yaluyaluwala sisanasana Yeoba kaiwena, kaiwena iya kala totolo-kaukasi yo ala ebeu.

²¹ Tayaliyaya iya kaiwena yo ala meli tapei esana yakayakasisina koina.

²² O Yeoba, kakawanoi koliwo am mulolo miyamiya yaina imiyamiya kolimai kaiwena me ama katepatu kasanasanaiwo.

34

Deibida ikabaleya mwakomwakota na mesabana Abimeleki* Deibida itawoi ilowasi

¹ Yeoba koina yakawatoki sauga meuloina, kana tobali gamwagu mena kani nige yalolopei.

² Ana paisowa meuloina kaiwena kani yatobalan. Sowasowana siya analiyao sikamkamna walo bwaite sibenalan na siyaliyaya.

³ Kwalaoma komiu te yau Yeoba ana kaiwe tatobalan na meuloila esana takeleisinan.

⁴ Yakawanoi Yeoba koina mwa kainagu iyamaisa yo yagu matausi meuloina koina ilivasiyau.

⁵ Siya analiyao tokamkamna sigitelau koina sagu kaiwena kani siyaliyaya lalakina, nige sowana simwalimwaline.

* 34: Abimeleki kana katai 'kin yabo'

⁶ Yau tobubutuma yavalam koina na kainagu ibenalan yo ileboyau yagu miya polowe kolili.

⁷ Siya analiyao Yeoba siyakasisi-yan ana anelose ipei na igitekalatagili yo ileboili kaba silae kolili.

⁸ Ami meli kwapei Yeoba koina na ana namwanamwa wagitai. Iya ikeno-wadam koina kani iyaliyaya.

⁹ Kwapwalou Yeoba koina komiu tomo meuloimiu, siya analiyao siobigai kani ginauli meuloina sowasowali.

¹⁰ Yakayakan meuloili yo tabe laiyan kaikaiweli guliyam silobai, na siya analiyao Yeoba siobigai nige sowasowana ginauli namwanamwana yabo koina sideva.

¹¹ Natuguwao kwalaoma na kwabenali koliyau na yayakataimiu Yaubada kana matausi kaiwena.

¹² Nuwanuwamiu miya namwanamwana kwalobai? Nuwanuwamiu yaliyaya wakalapowon yo ami miya imamalawe?

¹³ Kabo memenamiu kwanuwaili naenaena koina yo sopamiu kwayakasisi-yagili walo mwakomwakota kolili.

¹⁴ Naenaena kwalogabaen yo paisowa namwanamwana waginauli, nuwadaumwali kwaloyai katemiu meuloina koina.

¹⁵ Siya todudulai Yeoba manna ilaulau kolili yo ali valam ibenalagili, ¹⁶ na siya analiyao paisowa naenaena siginaginauli isikotanagili, mwa tem siboita kani mwayamwayau tomo nuwali imwatainagili.

¹⁷ Yeoba todudulai ali valam ibenalan kabo ileboili ali miyapolowe meuloili kolili, ¹⁸ yo imiyamiya tonuwanae salili mena yo siya tomo tonuwa-belubelu yo yaluyaluwaliyao sibelu ileboili.

¹⁹ Tomo namwanamwaliyao miyapolowe sibaibaiwa silobaili na Yeoba ileboili ali miyapolowe meuloili kolili, ²⁰ kaiwena Yeoba igitekalatagili silae kolili mwa nige sowasowana tuwatuwali kaigeda kani itagolu.

²¹ Toyauyaule kani sibomayoi sisilae yo siya analiyao todudulai sikalomagigi-lagili kani kali maisa silobai.

²² Na iyamo Yeoba kani ana tomoyao ileboili, siya analiyao silau koina sikobwau yo sikeno-wadam kani nige ana munamunai silolobai.

35

¹ O Yeoba, siya sikaleya koliyau ukwaleya kolili.

² Am gogo kaleya kwamana kulikwa yo am ebeu ukwalai na kutolo saligu mena kusaguiyau.

³ Am wamali kuniwisi yo kaleya kilamna ukwalai na siya tota-woiyaune kumiya-kausili na kuwaloyameli kani kuleboyau.

⁴ Sowasowana siya analiyao sitonatonan yakato siunuiyau Yeoba iunuli na simwalimwaline. Sowasowana siya analiyao siloiloina yakato siunuiyau ibui-keileli nuwaliyao sipwanopwano.

⁵ Sowasowana siya siyamala besiele mosomoso na yaumai iyui-kalaili na Yeoba ana anelose itawoili.

⁶ Sowasowana ali kamwasa Yeoba iula-boniboniyai yo isanesanene na ana anelose ikoya-bekuli.

7 Nige ali yai ipapagan na sipwasipwa sipei kaiwegu, na gula sikeli na tem silokalatagau.

8 Na sipwasipwa sipepei wadamne kani sibomayoi koina sisipwa na sisilae kabo nuwali simayale.

9 Kabo yau kani yayaliyaya Yeoba koina ana leboyau kaiwena.

10 Kategu mena kani yawaloba, “Yeoba nige yabo besiele kowa, kaiwena tobeluwo kusaguili tokaiweyao kolili, yo tobubutumao kutolokaukausili kali toyakamkamnao kolili.”

11 Tomo naenaeli sitolo ginauline naenaeline nige yakakataili koina siyakewaiyau.

12 Namwanamwana yapaisowai kolili na siya siyamaisayama naenaena, mwa yau yasalili nuwanae lalakina koina.

13 Na yau saugana ali kasiebwa ipolowe me yagu nuwalubu yo nige yakekekan. Yo saugana yakawanoi kaiweli yapwalou me yagu nuwalubu.

14 Yakawakawanoi kaiweli besiele yakato yagu eliyam o kaukava yabo kaiwena. Yalolokeikeile me yagu lopwalou yayakasisi meyagu nuwanae besiele tem sinagu kaiwena yanuwanae.

15 Na saugana tem naenaena yalobai sitolo-takikilagau na sitalatalawasi-yagau. Yo tomo siya nige yakakataili silaoma na sikawakawa-naenaeyagau nige silolopei.

16 Ali talatalawasi inaesosi na simanman-kulakulaiyau me ali soka.

17 O Yeoba, kani toweya kana mamalawe besiele am mankulakula? Kulaoma kuleboyau ali munamunai koina kaiwena siya besiele laiyon sokasokali.

18 Kabo kani yatobalanagiwo yo yakawatoki koliwo am tomoyao ali miyagogo koina.

19 Siya kau kaleyayao mwakomwakotali tabu kutatalamwagili sigagasa na siyaliyaya yagu belu kaiwena. Na siya sikalomagigi-lagau nige yaina yabo ipapagan tabu kutatalamwagili simalu me ali nuwasaesae yagu nuwanae kaiwena.

20 Ali edeedede meuloina nige yabo daumwali edeededena, bwai sietaetalapili mwakomwakota tokabi-yanuwadaumali tomonliyao kaiweli.

21 Siyakewaiyau na siyoga kainali lalakina koina siba, “Kai kagitai tawae kupaisowai.”

22 Na kowa Yeoba, mumugali ugitaiyako, na tabu kumwamwanou yo tabu kumimiya-suwala koliyau.

23 Kumwasali na kutolo yo kuedeedede kaiwegu kaiwena kowa yagu Yaubada.

24 O Yeoba, kowa mumugam dudulaina kabo kuwalo-masala nige yagu naenaena ipapagan, na kau kaleyayao tabu kutatalamwagili sigagasa na siyaliyaya yagu belu kaiwena.

25 Tabu kutatalamwagili na kateli mena siwawalo siba, “Tasi-bayanaeyako, ala nuwatuwa talobaiyako.”

²⁶ Sowasowana siya yagu kamkamnane kaiwena siyaliyaya Yeoba ikaiwe-gabaegili yo nuwaliyao iula-pwanopwanoli. Siya siwawalo yakato sinamwanamwasosi kabo yau sowasowana Yeoba iyamwal-
imwaline yawasosili.

²⁷ Siya kagu tosaguwo nuwanuwali sigitai yabaguna yagu yatala koina sowasowana me ali yaliyaya siwuiwui sauga meuloina siwaloba, “Yeoba iya tolalaki yo iyaliyaya ana topaisowa ana baguna kaiwena.”

²⁸ Kabo mumugam dudulaina kaiwena kani yawalo-masala yo kaliyate meuloina koina yatobatobala-nagiwo.

36

¹ Naenaena ibalamumu toyauyaule katena kalona mena kabo nige ali matausi yabo Yaubada kaiwena.

² Iya nuwana mena ibomayoi ikeleisinan yo ibatoko Yaubada kani nige ana lopwano ilolobai yo kani nige ikakawa-naenaeyan.

³ Ana edeedede meuloina mwakota yo naenaena sikalapowon, nige sowasowana me ana katai yo nige sowasowana paisowa namwanamwana iginauli.

⁴ Ana kaba keno mena ikenokeno na nuwatu naenaeli meuloili inuwanuwatuili, nige ginauli yabo dudulaina ipapaisowai. Nige sowasowana naenaena yabo isikotanan.

⁵ O Yeoba, am mulolo miyamiya yaina isae bulibuli ilobai, am walo yawasosi isae yaloyaloi kolili.

⁶ Am namwanamwa isae besiele koya lalakili, yo am loina kana dudulai nige sowasowana kaliyei kaiwena iya besiele dumwakali ana lobi kana mamalawe nige sowasowana kaliyei. Tomo yo yakayakan meuloili simiyamiya am gite-kalatan kalona mena.

⁷ O Yaubada, am mulolo miyamiya yaina ginauli saesaesosina. Kai pepem lolonna mena kakobwau na ugite-kalatagimai.

⁸ Kan imasumasuwe kuyelima kolimai kakekan diyamai sisu yo kutalam waila kanuma am namwanamwa yalubwasina koina.

⁹ Kowa yawasi meuloina yaina na am mayale kaiwena kai mayalene kagitai.

¹⁰ Siya analiyao sikataiwo kumuloloili sauga meuloina yo siya todudulaili kusaguili.

¹¹ Tabu kutatalam togagasa silaoma siunuiyau yo tabu kutatalam toyauyaule sitatawoiyau.

¹² Wagitaili toyauyaule siyaele sibekuko sikenokeno, nige sowa-sowali sitoloyoi.

37

¹ Tabu kunuwanuwatu tonaenaeli kaiweli, yo siya mumugana naenaena sipaipaisowai tabu kulalamwa-polowe-yagili.

² Sauga kikiunamo kani sikwalalele besiele kawasi leleyanna yo siweweka na siboita.

³ Yeoba koina kumeli na kupaisowa namwanamwa na kumiya namwanamwa yanuwane koina.

4 Tabe kowa kuyaliyaya Yeoba koina na katem ana kawanoi iyamaisa.

5 Kuboma kuwolegiwo Yeoba koina, na kumeliyan na kani isaguiwo.

6 Am namwanamwane kani ipaisowai na ilala besiele kala-pwasinasina dabwelona.

7 Me am kalakisiye kusanasana Yeoba ana mwasali kaiwena. Yo tabu kunuwanuwatu siya tonaenaeli mwakota koina siwasawasa yo siya ali nuwatu kannna silobai kamwasa naenaena koina.

8 Munamunai kulopei yo katewakaka kusikotanan kaiwena siya labuine kani silawagimiu naenaena koina.

9 Siya analiyao Yeoba simeliyan yanuwa kani sikalai. Na siya tonaenaeli kani sitawoili.

10 Sauga kubwakubwana koina tonaenaeli kani nige simiyamiya, kani kuloyaili na iyamo kani nige kulolobaili.

11 Siya tonuwalobi kani yanuwa sikalai, na wasawasa, yaliyaya yo daumwali silobai.

12 Tonaenaeli sinuwanuwatu tem todudulai siunuyamateli yo me ali munamunai sikalomagigi-lagili.

13 Na Yeoba tonaenaeli imalumalu-wagili kaiwena ikatai sauga kikiunamo isibayanaeli.

14 Tonaenaeli ali kaleya kelepana siniwisili yo ali gipoyo simomosili na tem tobubutumao yo tomiya-polowe, siya ali paisowa idudulai, yakato siunuili.

15 Na iyamo sibomayoi ali kaleya kelepana koina kani sisakonali yo ali gipoyo Yeoba kani igoluli.

16 Todudulai ana gogo kikiunane inamwanamwasosi kabo tonaenaena ana gogo wasawasa meuloina, ¹⁷kaiwena Yeoba kani tonaenaeli ali kaiwe ikele-gabaen na todudulai isaguili.

18 Yo siya analiyao Yeoba siobigai kani igite-kalatagili yo yanuwane kani iyamala ali gogo miyamiya yaina.

19 Sauga miyapolowe kolili kani nige sikakamkamna, na sauga guliyam koina kani sowasowali.

20 Na toyauyaule kani siboita, Yeoba kana kaleyayao kani sikwalalele besiele mula ule bwagabwaga mena, yo besiele bogau isae ikwalalele siya tabe kani sikwalalele.

21 Toyauyaulene bwaite mumugali besiele, tawae sikalai nige sowana siyamaisa-yapileyoi, na siya tomo namwanamwali siyauya me kate sokesokeli.

22 Siya analiyao Yeoba iwalo-muloloili kani yanuwa sikalai, na siya analiyao ikawa-gulaili kani itawoili.

23 Yeoba tomo namwanamwana ana kamwasa iyakenayan, yo siya analiyao ali paisowa koina sikabi-yaliyaya-yan igite-kalatagili.

24 Tem sibeku kani nige sibebeku silolobisasi, na Yeoba kani nimana iyagayan ikabi-kalatagili ikeleisinagili.

25 Sauga bwaite yatautaubala, yamiya sauga imamalawe na nige sauga yabo yagitai Yeoba tomo namwanamwana yabo ilologabaen. Yo nige sauga yabo yagitai tomone natunao sibubutuma molosi.

26 Tomo namwanamwana mumugana bwaite besiele, sauga meuloina iyauya bwagabwaga yo ana gogo italamwagili tomo kolili yo natunao ali paisowa siyamala ana kaba yaliyaya.

27 Naenaena kwalogabaen na namwanamwana koina kwapaisowa kabo tubumiyao simiya namwanamwa yo simiyayai yanuwane koina.

28 Kaiwena Yeoba imulolo tawae inamwanamwa yo nige sowa-sowana ana tomoyao ilogabaegili. Sauga meuloina igite-kalatagili, na siya analiyao susu naenaeli itawoili silowasi.

29 Na siya todudulai kani yanuwa sikalai na koina simiyayai.

30 Na tomo namwanamwana ana edeedede koina me ana katai, yo sauga meuloina ana loinao sidudulai yo sitoyatoyawa.

31 Yaubada ana loina katena mena imiyamiya sauga meuloina yo nige sowasowana loinane ilikwai.

32 Tomo naenaena tomo namwanamwana imanman-kulakulai na kamwasa inuwanuwatui tem iunuyamate.

33 Na Yeoba kani nige tomo namwanamwanane itatalamwan kana kaleya ana kaiwe koina, yo kani nige itatalam sikakawa-naenae-yan ana yatala koina.

34 Kwasanasana Yeoba kaiwena na ana kamwasa koina kwamiyamiya, kabo ikeleisinagimiu na yanuwane iyeyawa yo tonaenaeli wagitaili itawoili.

35 Sauga yabo mena toyauyaule yabo yakatai iya mumugana bwaite besiele, sauga meuloina ana loina sikololo, yo iya tomo saliyana malamalawena na ana mamalawe besiele Lebanon ali mayau kaikaiwena ana mamalawe.

36 Na muli mena yalaoma yalau iya nigele bwaine koina, yaloyai na nige yalolobai.

37 Komiu tomo meuloimiu, tomo namwanamwanane wagitai, mumugana kwamankulakulai. Tomo daudaumwalina kani mumuganane iyapanaisan natunao kolili, ³⁸ na siya tonaenaeli kani sisilae yawasosi yo natuliyao besiele.

39 Yeoba todudulai ileboili yo igite-kalatagili sauga naenaena kolili.

40 Isaguili yo ikele-yavivilalima, yo ileboili tonaenaeli kolili, kaiwena silau koina na itolo-kaukausili.

38

1 O Yeoba, tabu kuyayamaisa-yau am munamunai koina.

2 Am gipoyo yogu sisakona silusae yakamkamna lalakina yo am unuiyau nimam mena koina yabeku.

3 Am munamunai kaiwena kamkamna lalakina yalobai yo yogu meuloina ikasiebwa lalakina yagu pwanoli kaiweli.

4 Yagu pwanoli sipolowesosi kolyau kikiunamo yasalili yagalomwasi yagu pwanoli yalubwasina koina.

5 Yagu yauyaule kaiwena kagu baliyan sibowa yo sipwasa bwalaili sinae.

6 Dagelagu iyou yau kaiwe meuloina imwawasi yo kaliyate meuloina me yagu yaba yalolokeikeile.

7 Yogu iwedowedoli kasiebwa kaiwena kikiunamo yaboita.

8 Kamnagu inae molosi yo nige yagu kaiwe yaboyoi. Yayabayaba kategu ana kamkamna kaiwena.

9 O Yeoba, yagu nuwatu ukwatailiko yo yagu yaba meuloili kubenalagili.

10 Kategu iwakaka yo yau kaiwe imwamwawasi, mangu iganuganu mayalena ikwalaleleko.

11 Yagu eliyamwao yo kaukavao silosuwala kolyau kaiwena kau kasiebwa simatausan yo tabe yagu susuyao genuwali silaoma siboeയാ-
gau.

12 Siya analiyao nuwanuwali siunuyamateyau ali sipwasipwa sikatukatububu-nagili kaiwegu, yo siya nuwanuwali siyakamkamna-
yau ali walo mena siula-matamatausagau siwalo kani sisibayanaeyau. Yagu silae kaiwena sinuwanuwatu sauga meuloina.

13 Yau besiele totenakola nige sowasowana yabenali, nige sowa-
sowana yaedeededede yau besiele memenagu ipolowe.

14 Yapaisowa besiele totenakola yo gamwagu ipatu genuwagu kainali yayamaisa.

15 Na iyamo yagu meli yapei Yeoba yagu Yaubada kolyau, na kowa kani kuyamaisa kolyau.

16 Tabu kutatalam kagu tokaleyayao sigagagasa-likwaiyau yagu kamkamna yo yagu beku kaiwena.

17 Kikiunamo yabeku, yagu kamkamna iyaele imiyamiya kolyau nige ilolopei.

18 Yagu pwanoli yawalo-masalagili, siya siyamala yagu katewakaka.

19 Kagu tokaleyayao siya sinamwanamwa yo sikaiwe, sibaibaiwa sikalomagigi-lagau nige yaina ipapagan.

20 Siya naenaena siyeyama namwanamwana kaiwena sikalomagigi-
lagau kaiwena yatotolo mumugana namwanamwana koina.

21 O Yeoba yagu Yaubada, tabu kulologabaegau yo tabu kutotolo-
suwala kolyau.

22 O Yeoba kagu Tolebo, kulomwayamwayauma na kusaguiyau.

39

¹ Saugana toyauyaulene yamiyamiya luwali mena kabo yabomayoi kolyau yawaloba, “Kani yagu paisowa yagite-kalatan yo tabu yalolopwano yagu edeedede koina. Kani yamwanou saugana toyauyaule saligu mena.”

² Mwa yapaisowai besiele, nige yaedeede yo nige walo yabo yawawalowen yo nige ginauli namwanamwana yabo kaiwena yaedeede.

Na iyamo yagu katewakaka ilalaki isaesae.

³ Tawae yanuwatui yau katewakaka mekanakava ilalaki ilaulau. Yagu nuwatu kategu mena iwedowedoli besiele mayau mwa yaedeede yawaloba,

⁴ “Yeoba, toweya yagu miya kana mamalawe besiele? Toisabo sauga kani yaboita? Yawasigu kana mamalawe kuwalo-masalan.

⁵ Manim mena yawasigu meuloina iyamala ginauli bwagabwaga, ikubwasosi. Walo yawasosi, tomo meyawasina kaigeda kaigeda besiele yawasi kana yui-gabaen.

⁶ Tomo yawasina besiele lolonna. Ana paisowa meuloina ginauli bwagabwaga, ana gogo wasawasa ikalakalaili na nige ikakatai analiyao kani sikalaili.

⁷ Kabo Yeoba, tawae yasanasanai me yagu katepatu? Kabo yagite-laowa koliwo me yagu katepatu.

⁸ Kuleboyau yagu naenaena meuloina koina yo tabu kutatalam totalawasi sitatalawasi-yagau.

⁹ Kani yamwanoumo, nige sowasowana walo yabo yawawalowen, kaiwena kowa mwa uginauliyau yakamkamna besiele bwaite.

¹⁰ Besi, tabu kisi kuyakamkamna-yau yoi. Kikiunamo kani yaboita am unu kolyau.

¹¹ Saugana tomo yabo naenaena iginauli baguna kuyokoiyan tabe tem ana gogo namwanamwali imulolo lalakina kolili kani kusibayanaeli besiele naya ali paisowa sipaisowa mwanoumo na ala gogo sisibayanaeli. Walo yawasosi, tomo meyawasina kaigeda kaigeda besiele yawasi kana yui-gabaen.

¹² O Yeoba, yagu kawanoi yo yagu valam kubenalagili, saugana matalilogu sididi kulaoma kusaguiyau. Besiele tubuguwao, yau besiele kam taumana sauga kubwakubwana kaiwena.

¹³ Manim kupei-suwalan kolyau na mesabana yagu katewakaka ilopei na yayaliyaya yoi na yalau yaboita.”

40

¹ Yasanasana meyagu kalakisiye Yeoba ana sagu kaiwena, kabo tenana iyawali yo yagu valam ibenalan.

² Itabe-isinagau gula kaba silae koina, bwalabwala sopusopuna koina ikeleisinagau. Yo ipeiyau veku pwatana mena yo igite-kalatagau.

³ Iyakataiyau wali waluwaluna yawaliyan, bwaimwa wali-tobali yabo Yaubada koina. Tomo sibaibaiwa ana paisowa kani sigitai yo kateli sipitali na ali meli sipei Yeoba koina.

⁴ Siya analiyao ali meli sipei Yeoba koina siyaliyaya. Kaiwena kani nige silalau sipwapwalou kokotomo kolili yo kani nige silulusae bodane siya sitapwatapwalolo yaubadao mwakomwakotali kolili.

⁵ O Yeoba yagu Yaubada, ginauli sibaibaiwa kupaisowaili kaiwemai, nige yabo yaubada besiele kowa. Am nuwatu kaiwemai sibaibaiwasosi mwa nige sowasowana yayasilili yo nige sowasowana meuloili yawalo-masalagili.

⁶ Kowa genuwam yakayakan yo witi gabugabuli kapwaoliyagili koliwo, genuwam yakayakan kagabu wolili kaba pwaoli koina yo genuwam yakayakan kapwaoliyagili ama pwanoli kaiweli. Na tenagu kuyelima na kolili am walo yabenalan.

⁷ Kabo yawaloba, “Yau elete, am loina kaiwegu iyaele am loina bukina koina.”

⁸ Yagu Yaubada, am nuwatu kana paisowa yau kaba yaliyaya, kaiwena am loina iyaele kategu mena.

⁹⁻¹⁰ Am tomoyao ali miyagogo koina am lebo wasana namwanamwana yayawasayan kolili. Ukwataiyako nige yalolopei kana walo-masala. Nige lebo wasana yabo yawawadam koliyau, na am waloyameli kana kabi-kalatan, am sagu yo am mulolo miyamiya yaina sauga meuloina yaedeededeyagili.

¹¹ O Yeoba, yakatai am katekamkamna koliyau kani nige kulolopei. Am mulolo yo am walo yawasosi kani sigite-kalatagau sauga meuloina.

¹² Miyapolowe sibaibaiwa siyatakikilagau, sibaibaiwasosi nige sowa-sowana yayasilili. Yagu pwanoli sikabi-kalatagau nige sowasowana yagu kamwasa yagitai. Yagu pwanoli sibaibaiwasosi kabo muli mena itogu kana baibaiwa. Yagu katepatu ikwalaleleko.

¹³ O Yeoba kusaguiyau yo kuleboyau.

¹⁴ Siya analiyao sitonatonan tem siunuiyau kani isibayanaemolosagili me ali nuwapwanopwano, yo siya analiyao siyaliyaya yagu miyapolowe kaiweli kani ibui-keileli simwalimwaline.

¹⁵ Siya analiyao sitalatalawasi-yagau kani sikatewakaka saugana sigitai Yeoba ikaiwe-gabaegiliko.

¹⁶ Sowasowana meuloili silaowa koliwo siyaliyaya lalakina, yo siya meuloili sikawa-toki koliwo am lebo kaiwena kani sauga meuloina siwaloba, “Yeoba iya tokaiwesosi.”

¹⁷ O Yeoba, yagu kaiwe imwawasi yo yabubutuma, na iyamo nige nuwam imwamwatainagau. Kowa yagu Yaubada yo kagu Tolebo, kulomwayamwayauma na kusaguiyau.

41

¹ Siya analiyao tobubutuma sisaguili kani siyaliyaya kaiwena Yeoba kani isaguili ali miyapolowe saugana koina, ² yo itolo-kaukausili yo ileboili meyawasili simiyamiya. Kani ikabi-yaliyaya-yagili ali yanuwane koina yo kani nige ilologabaegili kana kaleyao nimali mena.

³ Yeoba kani isaguili ali kasiebwa kolili na ali namwanamwa iwolena-yavivilayoi.

⁴ Yawaloba, “Yeoba, yalopwano koliwo na ukwate-kamkamna-yagau yo kuwoisiyau.”

⁵ Kau kaleyayao walo naenaeli siwalowegili koliyau, nuwanuwali tem yaboita na sinuwa-mwatainagau.

⁶ Siya silaoma na tem siboyagau na yau kasiebwa wasana sibenalan na silau sitalawasawasa-yagau tomo meuloili kolili.

⁷ Siya meuloili sikalomagigi-lagau sibomamo luwali mena sibalabal-amumu kaiwegu. Siboma kateli mena nuwatu naenaeli sikabili na tem kolili yasilae.

⁸ Siwaloba, “Ikasiebwasosi kani nige sowasowana ana kaba keno ilogabaen.”

⁹ Yagu eliyamwao meuloili sisikotanagau yo tabe iya yagu eliyam namwanamwana, iya yameliyan yo mekaukava kakekan na iyamo itagelakeile nuwanuwana iunuiyau.

¹⁰ O Yeoba, ukwate-kamkamna-yagau, yagu namwanamwa kuyeyamayoi na kagu kaleyayaone yayamaisa-yapileyoi kolili.

¹¹ Yakatai kuyaliyaya kaiwegu kaiwena nige kutatalam kagu kaleyayao sikakaiwe-gabaegau.

¹² Kani kusaguiyau kaiwena mumugagu inamwanamwa, mwa ukwalaiyauma sauga meuloina yamiyamiya manim mena.

¹³ Yeoba tatobalan kita Isileli ala Yaubada. Tatobalan sauga bwaite yo nige ana kaba mwawasi imiyayai. O, besiele.

42

¹ Yakayakan diya* galogalona imagu yalubwasi wailana ididididi kaiwena. Bwaine besiele yaluyaluwagu kana lotonan kowa kaiwem Yaubada.

² Galogalogu imagu kaiwem kowa Yaubada meyawasim. Toisabo sauga koina sowasowana yalau na yapwalou manim mena?

³ Kaliyate yo boniyai matalilogu siyamala kagu. Yo sauga meuloina kagu kaleyayao sineli-yagau siwaloba, “Am Yaubada toweya?”

⁴ Kategu ikamkamna saugana tem yanuwatu-pileyoi sauga beyabeyana koina kaiwena beyabeyana boda lalakina yabagunayagili kalaulau Yaubada ana Nume Tabu koina me ama yaliyaya kawaliwali yo Yaubada esana katobatobalan.

⁵ Na tawae kaiwena yanuwa-belubelu na nuwagu inae? Kani me yagu katepatu yanasana na Yeoba ileboyau, kabo kani yatobalan yoi kaiwena iya yagu Yaubada yo kagu Tolebo.

⁶⁻⁷ Yagu nuwanae ilalaki kabo yanuwatu-pileyoi Yeoba koina. Nuwanae iyawasalima na sibekuma koliyau besiele dibwali yo yalubwasi daguguli nuwagu siulapwanopwano, besiele galewa iyatubu koya Elimon yo Misa kolili yo siyamala yalubwasi lalakina ikapukapusele daguguna ilalau waila Yolidan kaiwena.

* **42:1** Yakayakan diya kana koleya besiele gouti na iyamo sokina imamalawe yo ana kapusele ilalaki kabo gouti

⁸ Sowasowana Yeoba ana mulolo miyamiya yaina iyakenayagau kaliyate mena na tem boniyai yawali koina bwaimwa yagu kawano iya koina kaiwena iya yawasigu yaina.

⁹ Kabo yaneli yagu Yaubada koina iya kagu totolo-kaukausi, yawaloba, “Tawae kaiwena kunuwa-mwatainagau? Tawae kaiwena nagamo yakamkamna kagu kaleyayao ali loina polopolowena koina?”

¹⁰ Ali kawa-naenae koina yanuwa-belubelu kaiwena sinelineli-samasamalulu kolyau siwaloba, “Am Yaubada toweya?”

¹¹ Na tawae kaiwena yanuwa-belubelu na nuwagu inae? Kani me yagu katepatu yasanasana na Yeoba ileboyau, kabu kani yatobalan yoi kaiwena iya yagu Yaubada yo kagu Tolebo.

43

¹ O Yaubada, kuwalo-masala nige yagu nae yabo ipapagan, kutolo-kaukausiyau siya nige kam tomeliwo kolili na kuleboyau tomwakomwakota yo tonaenaeli kolili.

² Kowa yagu Yaubada yo kagu totolo-kaukausi, tawae kaiwena kulogabaegau? Tawae kaiwena nagamo yakamkamna kagu kaleyayao ali loina polopolowena koina?

³ Am mayale yo am walo yawasosi kuyawasayama na sibaguna-yagau sikele-yapileyoi-yauma am koya yakayakasisina Saiyon koina yo am Nume Tabu bwaimwa am kaba miya.

⁴ Kabo yalau am kaba pwaoli koina, kowa Yaubada yagu yaliyaya yaina. Kani yagu api koina yavenu yo wali-tobali yabo yawaliyan koliwo. O Yaubada, kowa yagu Yaubada.

⁵ Na tawae kaiwena yanuwa-belubelu na nuwagu inae? Kani me yagu katepatu yasanasana na Yaubada ileboyau, kabu kani yatobalan yoi kaiwena iya yagu Yaubada yo kagu Tolebo.

44

Kola natunao silele

¹ O Yaubada, ginauli kaba nuwapwanopwano kupaisowaili tubumayao tomo Isileli ali sauga mena wasana kabenalanako tamamayao kolili.

² Ama wasa siyeyama am kaiwe koina boda uloiline kusapili kutawoili siyawatagili na am tomoyao tubumayao kuyamiyali bwaine koina sidebalala.

³ Yanuwane nige sikakalai siboma ali kaiwe koina, nige ali kaleya gogoliyao koina sibabaguna, na kowa Yeoba am kaiwe koina mwa sibaguna. Sikataiyako kumulolo kolili yo kusaguili kabu me ali katepatu sikaleya.

⁴ Kowa yagu Kin yo yagu Yaubada. Kaiwe kuwolegili am tomoyao kolili kaleya koina, ⁵ yo besiele am kaiwe koina kama kaleyayao kakaiwe-gabaegili.

⁶ Na yagu gipoyo yo yagu kaleya kelepana nige yamemeli-yagili na tem sileboyau.

7 Na kowa kama kaleyayao kolili kuleboimai, na kama tokalomagigiliwo ukaiwe-gabaegili.

8 Koinaele katobalanagiwo yo sauga meuloina kakawakawatoki koliwo.

9 Na bwaite sauga kusikotanagimai yo kuyamwalimwalinemai. Kulogabaegimai mwa nige kulalau ama tokaleyayao bodaliyao luwali mena.

10 Kupaisowaimai kayabubu kama kaleyayao kolili, mwa ama gogoyaowa silaoma sikalaili.

11 Kabo kutalamwagimai siunuyamatemai besiele sipi yo kutalam silawagimai yanuwa uloili kolili kamiya.

12 Am tomoyao ugimwala-yagili maisa kikiuna koina, besiele siya ginauli kikiuli kali maisa.

13 Kabo yanuwa salimai mena sigitai tawae uginauli kolimai mwa sitalatalawasi-yagimai kaemala siya ali kaba malumalu.

14 Kowa uginaulimai kaba talatalawasi boda uloili kolili mwa kulukululi siyakwayakwaleli kolimai.

15 Kaliyate meuloina koina mwalimwaline isumamai.

16 Sinali yo kawa-naenae kabenabenalagili kama kaleyayaone kolili. Kama tokalomagigiliwo ali walo kaiwena kamwalimwaline.

17 Nige kanunuwa-mwatainagiwo yo am kelabilabin kamwasana uginauli nige kalilikwai, na iyamo polowe bwaite iyawatagili kolimai.

18 Katemai mena nige kapepei-suwalagiwo yo am loinao nige kalilikwaili.

19 Na kulogabaegimai yakayakan sokasokali luwali mena nige ama kaiwe sipapagan, na ugabaegimai boniboniyai gun yawasosina koina.

20 Tem kam pwalou kalopei na kalau yaubada uloina koina kapwalou, 21 kani kulobaimai kaiwena kowa ama nuwatu wadawadamli ukwatailiko.

22 Na kowa kaiwem na siunuunu-yamatemai kaliyate kaigeda kaigeda besiele sipi silawagili sabi unuyamateli.

23 O Yeoba, kutolo, tawae kaiwena ukenokeno? Miyawa keno. Tabu kusionotanagimai molosi.

24 Tawae kaiwena manim kuwadam? Tawae kaiwena ama kamkamna yo ama miya polowe kunuwa-mwatainagili?

25 Ama belu kana koleya besiele yakato kabeku katalu bwatano mena na nige ama kaiwe ipapagan, kakenokeno kau mena.

26 Kulaoma kolimai na kuleboimai kaiwena kowa am mulolo imiyayi.

45

Mulolo walina Kola natunao silele

1 Nuwagu ikalapowon walo namwanamwali kolili kabu wali bwaite yalele kin kaiwena. Besiele tolelelele nimana ikatububunanako lelelele kaiwena, memenagu ikatububuko wali kana walo kali walowen kaiweli.

² Kowa kilakaim inamwanamwasosi yo kowa toedeedede namwanamwasosina. Yaubada ana walo-mulolo koliwo imiyayai.

³ Am kaleya kelepana kana beleti kuyakapu-kalatan kasipum mena, kowa kin kaikaiwena yo kowa towasawasa yo tomiyasaesosi.

⁴ Kulaumo na am wasawasa koina kam tokaleyayao ukwaiwe-gabaegili yo ukwaleya walo yawasosi yo loina dudulaina kaiweli. Am kaiwe koina kani kaleya lalakili sibaibaiwa kolili kubaguna.

⁵ Am gipoyo matamatageli kani kam tokaleyayao kateliyao sisakon-ali. Yo kaba loinao kani sibeku manim mena na sikenokeno kaem yaulina mena.

⁶ Am kaba miyasio wasawasana Yaubada iyeyawa kani imiyayai kanasiga yo kanasiga. Am tomoyao kuloinayagili loina dudulaina koina.

⁷ Kumulolo namwanamwana koina yo naenaena kusikotanan. Bwaite kaiwena Yaubada, iya am Yaubada, igite-sipwaiwo yo yaliyaya isuwai koliwo ilalakisosi kabo kin tupwaliyao kolili.

⁸ Mula yo olo bwalaali namwanamwali siyaele kam kwama koina kabenalan, tovenu ali kaba venu sivenu kolili manim mena nume wasawasali yo pigapigabuli kolili.

⁹ Am sinesineo yakayakasisili siya kin uloili natuliyao. Yo ulaulam mena am kwin itotolo mekana pasa gole namwanamwasosina koina.

¹⁰ Kowa tokasole sine, yagu walo kubenalan. Am susu yo am tomoyao kunuwa-gabaegili.

¹¹ Kam koleya namwanamwana kaiwena kani kin nuwanuwana lalakina kowa. Iya am guyau kabo kuobigai.

¹² Am tomoyao Taiya kani silaoma na mulolo siyeliwa, towasawasao siya yanuwa uloili tomonliyao kani silaoma mulolo siyeliwa na mesabana kunuwa-leleyagili na kusaguili.

¹³ Tokasole sinene ilalaoma nume wasawasana koina, oo iya kana koleya inamwanamwasosi. Kana kwama wasawasana sikona gole koina.

¹⁴ Kana kwama ipigapigabu na siyogan silawan kin koina, kana toegelugelwo simuliya tabe mulina mena silaoma.

¹⁵ Me ali yaliyaya lalakina silaolaoma na silusalusae kin ana nume wasawasana koina.

¹⁶ Na kowa yagu kin kani natumwao tatao sibaibaiwa na mesabana kowa, tamam yo tubumwao siyamiyalaemiu. Ali kaiwe kani kuwolegili na siyamala toloinao yanuwa yaulina meuloina koina.

¹⁷ Yagu waline bwaite kani iyamala esam kana nuwatu-kalatan yaso yo yaso meuloili kolili, na koina tomo sitobatobali koliwo nige ana kaba mwawasi.

46

Kola natunao silele

¹ Yaubada iya ala kaba keno-wadam yo ala kaba kaiwe, iya sauga meuloina inonowa na isanasana tem isaguila sauga miyapolowe koina.

²⁻³ Koinaele nige sowaswana tamatausi bwagana mwanikiniki inuku, koya simwasawasali sitagunai na sibeku kalita gunna mena yo kalita iyokoyoko lalakina bagolu siguliguli daguguna ilalaki.

⁴ Yalubwasi yabo imiyamiya iya yaliyaya ikalaiyama Yaubada Tomiyasaesosi ana yanuwa lalakina koina, bwaine koina ana nume yakayakasisina imiyamiya.

⁵ Yaubada iyaele yanuwane koina mwa nige sowasowana itatagwaligwali. Malala kikiuna kani ilaoma na yanuwane isagui.

⁶ Yaubada iedeededede daguguna besiele tutu kabo kaba loinao simatausi lalakina, boda lalakili nuwali sipwanopwano yo yanuwa yaulina iwelo.

⁷ Yeoba Tokaiwesosi iyaele mekalakava, iya Yakobo ana Yaubada yo ala kaba keno-wadam.

⁸ Kwalaoma na Yeoba ana paisowa siya ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowailiko wagitaili.

⁹ Kaleya meuloina iyamwanouli yanuwa yaulina meuloina koina, gipoyo yo wamali igoluli yo ebeu igabuli mayau mena.

¹⁰ Yeoba iwaloba, “Kaleya kwalopei yo wakatai yau Yaubada, kani boda meuloili yanuwa yaulina meuloina koina siyakasisi-yagau na sitobali koliyau.”

¹¹ Yeoba Tokaiwesosi iyaele mekalakava, iya Yakobo ana Yaubada yo ala kaba keno-wadam.

47

Kola natunao silele

¹ Komiu tomo meuloimiu, kwayaliyaya yo nimamiu mena wakoyapweyapwesi, na kwawali-tobali kainamiu lalakina Yaubada koina.

² Yeoba tomiyasaesosi kwamatausan kaiwena iya yanuwa yaulina meuloina kana kin.

³ Iya ana sagu koina kala kaleyayao meuloili takaiwe-gabaegili na ipeili kaekaela yaulili mena.

⁴ Bwaite bwatanone koina tamiyamiyane iya igite-sipwai kaiwela, kita Isileli ala kaba gagasa, iyeyama kolila kaiwena imulolo kolila.

⁵ Saugana Yeoba Yaubada isasae ana kaba miya wasawasana koina tomo meuloili siwuiwui me ali yaliyaya yo bwagigi siyuiyui.

⁶ Kwawali-tobali ala Kin Yaubada koina.

⁷ Yaubada iya yanuwa yaulina meuloina kana kin, kwatobalan wali kolili.

⁸ Yaubada ana kaba miya wasawasana koina imiyasio na kaba loinao iloinayagili.

⁹ Yanuwa yaulina kana tolinao meuloili silogogoma sipatu kolila na tem Abelamo ana Yaubada tatobalan meuloila, kaiwena iya tolinao lalaki-molosina yo ikaiwesosi kabo tokaleyayao bodaliyao meuloili ali kaiwe.

48

Kola natunao silele

¹ Yeoba iya ilalaki yo sowasowana kana tobali ilalaki, ala Yaubada ana yanuwa lalakina koina, ana koya yakayakasisina koina tatobalan.

² Saiyon, bwaimwa Yaubada ana koya, isaesosi yo kana koleya inamwanamwasosi, ala Kin ana yanuwa lalakina yaliyaya ikalaiyama yanuwa yaulina mena.

³ Yaubada iyakenayagila yakato iya kala totolo-kaukausi yo igite-kalatagila yanuwane kana nume kaikaiweli kaloli mena.

⁴ Kinyao siyaboda kaigeda silaoma na sikaleya koya Saiyon koina, ⁵ na saugana sigitai kateli sipitali, simatausi kabo siyabubu.

⁶ Ali matausi yo ali katewakaka ilalakisosi besiele sine yabo kikiunamo ikabi, ⁷ besiele tokalakalau ali matausi saugana waga ikoyageyagela wowoli naenaena luwana mena.

⁸ Yaubada ana paisowa wasana kabenalanako yo kabo bwaite sauga kaboma kagitai Yeoba ala Yaubada Tomiyasaesosi ana yanuwane koina, bwaimwana kani igite-kalatan nige ana kaba mwawasi.

⁹ O Yaubada, am mulolo miyamiya yaina kanuwanuwatui am Nume Tabu kalona mena.

¹⁰ Tomo dedei meuloili kolili sitobalanagiwo yo wasam idebalala yanuwa yaulina meuloina koina. Loina dudulaina koina kuloinayagili, ¹¹ kabo sowasowana Saiyon tomonliyao siyaliyaya. Am loina kuwolegili sidudulai mwa sowasowana Yudiya ali yanuwa tomonliyao yaliyaya kateli ikalapowon.

¹² Komiu Yaubada ana tomoyao Saiyon kwalotakikilan, ¹³ na yanuwane kana gana, nume malamalaweli, yo bilibili kaikaiweli wag-itaili na yanuwane ana kaiwe wasana kwayawasayan yaso ilalaoma kolili.

¹⁴ Yaubada bwaite iya ala Yaubada miyamiya yaina yo iya kani sauga meuloina ibagubagunayagila.

49

Kola natunao silele

¹ Kwabenali bwaite, komiu tomo meuloimiu yanuwa yaulina mena.

² Nuwana komiu esamiu silalaki o nuwana esamiu sikikiu, nuwana komiu towasawasa o nuwana tobubutuma sowasowana meuloimiu kwabenali.

³⁻⁴ Yagu nuwanuwatu kani simayale yo kani yaedeede walo sonosonogali kolili yo saugana yagu kaba venu api koina yavenu kani walo sonosonogaline yakabi-yamayaleli kolimiu.

⁵ Kani nige yamamatausi sauga miyapolowe kolili yo tem kau kaleyayao siyatakikilagau, ⁶ siya tonaenaeli ali meli sipei ali wasawasa koina yo sigagasa yakato ali wasawasa imasumasuwe.

⁷ Nige sowasowana tomo yabo yawasi miyamiya yaina iyamaisa, yo nige sowana yawasina iyamaisa Yaubada koina.

⁸ Kaiwena tomo yawasina kana yamaisa ilalakisosi. Bwagana toweya ana yamaisa besiele kani nige sauga yabo maisana yawasosi ilolobai, ⁹ na tem yawasina imiyayai na tabu ilalau salai koina.

¹⁰ Imayalesosi yakato meuloili kani siboita na ali gogo wasawasa ilau natuliyao kolili, bwagana siya tosonoga yo nuwana siya toyauyaule, meuloili kani siboita.

¹¹ Bwagana meyawasili mena ali bwatano ilalaki na iyamo kali salai kani siyamala ali kaba miya yo kani simiyayai bwaine koina nige ana kaba mwawasi.

¹² Bwagana esaliyao silalaki na iyamo boita nige sowana siyabubu-gabaen. Kani ali boita kali koleya besiele yakayakan ali boita.

¹³ Bwaite besiele kani iyawatagili kolili siya analiyao sibomamo simeli-yagili, kaiwena ali kaba yaliyaya ali gogo wasawasa.

¹⁴ Siya besiele sipi, kali togite-kalatan esana Boita kani iyoganli kali salai kolili yo sibeku silobi salai gunna mena na bwaine koina yoli sipwasa boita dedeina koina kali mwayaga iyai ali kaba miya kolili.

¹⁵ Na yau, Yaubada kani ileboyau boita ana kaiwe koina.

¹⁶ Tem tomo yabo iwasawasa yo ana wasawasa ilalaki-isaesae tabu kulalamwa-poloweyan, ¹⁷ kaiwena nige sowasowana ikalai mekanakava silau tem saugana iboita. Ana wasawasane nige sowa-sowana mekanakava silau salai mena.

¹⁸ Bwagana tomo yabo wasawasa lalakina ilobai ana miyamiya koina mwa iyaliyaya yo tomo meuloili sitobalan, ¹⁹ na iyamo kani ilau iboita besiele tamanao yo tubunao beyabeyana silau boita koina na dedeinane koina boniboniyai imiyayai.

²⁰ Bwagana tomo lalakina na esana isaesosi na iyamo nige sowana boita dedeina iyabubu-gabaen. Kani iboita besiele yakayakan meuloili ali boita.

50

Asapi ilele

¹ Yeoba iya Yaubada Tomiyasaesosi iwaloko yo iyogako yanuwa yaulina meuloina koina dabwelo ana kaba tunsae mena yo ilau dabwelo ana kaba sugu mena.

² Yaubada mayalena ilala besiele dabwelo yo ana mayalene ilala yanuwa namwanamwasosina Saiyon koina ilau dedei meuloina ikalai.

³ Ala Yaubada ilalaoma nige mwanou koina, na mayau kalakala-pulupululuna lalakina manna mena yo wowoli lalakina iyatakikilan.

⁴ Iwalo bulibuli yo yanuwa yaulina kolili iba, “Kwalaoma na tomo ali yatala wagitai.”

⁵ Iwaloba, “Yagu tomoyao yakayakasisili wakalailima, siya kelabil-abin kamwasana siginauli kolyau pwaoli koina.”

⁶ Bulibuli siwalo-masala yakato Yaubada iya ibomamo todudulai kaiwena iya toloina yawasosi.

⁷ Iwaloba, “Kwabenali yagu tomoyao na yaedeede. Kani komiu tomo Isileli kaiwemi yawalo-masala. Yau Yaubada ami Yaubada.

⁸ Nige yakato yayakoi-yagimiu ami pwaoli gabugabuli kaiweli siya wakalalailima kolyau sauga meuloina.

⁹ Genuwagu kwalau bulumakau tatao bodaliyao kolili na yabo wagite-sipwai na wakalaiyama kaiwegu. Besiele genuwagu gouti yabo wagite-sipwai bodaliyao kolili.

¹⁰ Kaiwena yakayakan meuloili ule mena yo bulumakau siyaele sikekakekan wan tausan koya kolili, meuloili siya yau gogoyao.

¹¹ Besiele, man sievaeva-keikeile yo yakayakan siya meyawasili, meuloili yau gogoyao.

¹² Tem yaguliyam kani nige yakakawanoi kolimiu kan kaiwena, kaiwena ginauli meuloina yanuwa yaulina kalona mena yau kaiwegu.

¹³ Gubesi, yakato bulumakau bulumana yakan? Na gouti kwasinena yanuma? Nigele.

¹⁴ Tawae nuwanuwagu ele mwa tem wakawatoki kolyau, yau ami Yaubada, bwaimwana ami pwaoli yawasosi ele kolyau. Tabe nuwanuwagu ami waloyameli meuloili kwaemwawasili kaiwena yau ami Yaubada Tomiyasaesosi.

¹⁵ Kwayoga kolyau saugana tem polowe kwalobai kabo yalaowa yaleboimiu. Na yagu saguimiu kaiwena kani kwatobalanagau.”

¹⁶ Ali yatala koina, Yaubada kani iwalo toyauyaule kolili iwaloba, “Tabu mwakota mena yagu loinao kwawalowalo-wegili, tabu kwamwakomwakota yakato kwaobigaiyau.

¹⁷ Yagu yokoi kwasikotanagili, yagu walo kwamiya-dagedagela-yagili.

¹⁸ Tokewali meuloili kwalobaili kwaemala ali eliyamwao, yo toganawali bodaliyao mekamikavao kwayaboda kaigeda na kwaloloikeile.

¹⁹ Sopamiu kwanonowailiko walo naenaeli kali edeedede kaiweli na memenamiu sinuwanuwatu mwakota kaiweli.

²⁰ Kamikavao wakawa-naena-yagili yo ali lopwano kwaloyaloyaili.

²¹ Ami paisowa naenaena waginauliyako na yau nige walo yabo yawawalowen kabo kwabatoko nige kaiwena yanuwanuwatu.

Na iyamo sauga bwaite kani yayokoi-yagimiu na ami lopwano yayakenayagimiu.

²² Komiu kwamiya-dagedagela-yagau, kwabenali bwaite. Tem nigele, kani yasiba-yanaemiu, yo kani nige yabo isasaguimiu.

²³ Pwaoline iya kagu yakasisi bwaimwana kawatoki mumugana, yo siya meuloili siobigaiyau kani yaleboili.”

51

Palopita Neitani Deibida iyokoiyan ana ganawali Batisiba koina kaiwena mwa Deibida same bwaite ilele

¹ O Yaubada, ukwate-kamkamna-yagau kaiwena kowa am mulolo imiyayai. Kaiwena am katekamkamna ilalakisosi kabo sowasowana yagu pwanoli kusoke-gabaegili.

² Yagu naenaena meuloili kudeuli-gabaegili yo yagu pwanoli koina ukwabi-kapwayau.

³ Yagu loinalikwa yakataili yo yagu pwanoline sauga meuloina mangu mena simiyamiya.

⁴ Kowa kubomamo manim mena yalopwanoko yo tawae naenaena yaginauliyako koliwo ugitaliyako. Mwa idudulai tem ukawa-naena-yagau yo kuloinayagau.

⁵ Saugana sinagu isiumayagau yo ikabiyau yau naenaena koina yamiyamiya mwa yagu pwanoline iyaelemo ilaulau.

⁶ Kowa am kaba yaliyaya tem walo yawasosi imiyamiya kategu mena na nuwagu kuyakalapowon am sonoga koina.

⁷ Kudeuliyau mayau isopi koina na yawaluwalu, kudeuliyau yoi na yau yamayale besiele dibwali poluna.

⁸ Kutalamwagau na yaliyaya kana lotonan yalotonan, yo bwagana ukogolugolu-yauko na kani yayaliyaya yoi.

⁹ Yagu pwanoli ukwele-gabaegili, na mumugagu naenaena meuloina kudeuli-gabaen.

¹⁰ O Yaubada, kate kapwakaapwana kuyamayale kalogu mena, yo yaluyaluwa waluwaluna yo dudulaina kupei luwagu mena.

¹¹ Tabu manim mena kutatawoiyau, yo Yaluyaluwa Tabuna tabu ukekele-gabaen koliyau.

¹² Am lebo kana yaliyaya kuyeyama yoi koliyau yo kusaguiyau na nuwanuwagu yaobigaiwo.

¹³ Kabo tonaenaeli am kamwasa yayakenayagili na sipileyoima koliiwo.

¹⁴ O Yaubada, kowa kagu Tolebo, ilonamwayagau tem yaboita na yakawanoi koliiwo kuleboyau, na kani me yagu yaliyaya am nuwatu-pwaike yawalo-masalan.

¹⁵ O Guyau, kusaguiyau na gamwagu mena yatobalanagiwo.

¹⁶ Tem yau yakayakan yagabu na pwaoliyan koliiwo kani nige kuyayaliyaya kaiwena siya kusikotanagili.

¹⁷ O Yaubada, yaluyaluwa nuwanuwalobina am kaba yaliyaya, bwaimwa iya yagu pwaoli koliiwo. Kowa kani nige sowasowana kate nuwanuwalobina kusikotanan.

¹⁸ Kumulolo koya Saiyon tomonliyao kolili kabu Yelusalema kana gana ukwabiyo.

¹⁹ Kabo am kaba pwaoli koina kani bulumakau yo pwaoli tupwaliyao kagabuli siyamala am kaba yaliyaya kaiwena siya pwaoli dudududulaili.

52

Doegi kin Saulo ana wasa iwolena yakato Deibida ilau Aimeleki ana nume mena kabu Deibida same bwaite ilele*

¹ Kowa tomo lalakina, tawae kaiwena mwa ugagasa am paisowa naenaena kaiwena Yaubada ana tomoyao kolili?

² Kaliyate meuloina koina kunuwanuwatu na tem tomo uloili kusibayanaeli.

Memenam ana matage besiele naipi matamatagena na sauga meuloina kunuwanuwatu mwakota kaiweli.

³ Mumuga naenaena kumulolo koina na mumuga dudulaina nigele, walo mwakomwakota nuwanuwam na walo namwanamwana nigele.

⁴ Kowa tomwakomwakota, am kaba yaliyaya tem walo naenaeli kolili tomo kusibayanaeli.

---

* 52: Wagitai 1 Samuela peina 21 yo 22

⁵ Mwa koina Yaubada kani isapi-gaogaoliwo kumwawasi besiele gulewa. Tabe kani ikabi-kalatagiwo na iniuli-yawatagilagiwo am nume mena yo kani isulu-gabaegiwo yawasi ana dedei koina.

⁶ Kabo todudulai kani sigitai na simatausi, sitalawasi-yagiwo yo siwaloba,

⁷ “Wagitai, tomone bwaite nige iduduigenali Yaubada koina sagu kaiwena, na ibomayoi ana wasawasa koina imeli, na ikeno-wadam ibomayoi ana naenaena koina.”

⁸ Na yau besiele mayau olibe kalakalawana Yaubada ana nume koina, Yaubada ana mulolo miyamiya yaina yameliyan sauga meuloina kani nige ilolotom.

⁹ O Yaubada, yau kani sauga meuloina yakawatoki koliwo am paisowa kaiwena. Am tomoyao manli mena kani am namwanamwa yawalo-masalan.

53

¹ Toyauyaule kateli mena siwawalo, “Nige Yaubada ipapagan.” Siya meuloili mumuga naenaena sikalapowon yo ginauli naenaesosili sipaisowailiko. Nige yabo kaloli mena paisowa namwanamwana ipapaisowai.

² Yaubada igite-lobima bulibuli mena tomo meuloili kolili na tem yabo igitai Yaubada ikataiyako iyaele koina ipwalopwalou.

³ Na meuloili sibeku yo silosuwalako. Meuloili simiyamiya naenaena koina. Nige yabo ana paisowa idududulai, nigele, nige yabo.

⁴ Yaubada inelineli, “Gubesi, siya mumugana naenaena kana topaisowao nige ali nuwa-mayale yabo? Kaiwena ali miyamiya meuloina koina sikewakewali yagu tomoyao kolili yo nige sauga yabo sikakawanoi kolyau.”

⁵ Na kani simatausi lalakina nige besiele ali matausi bagubagunana. Kaiwena Yaubada ana tomoyao kana tokalomagigiliwo tuwatuwaliyao kani iyasulu-gwaligwalili. Yaubada isikotanagiliko mwa Isileli kani sikaiwe-gabaegili na siyamwalimwalineli.

⁶ Kabo yakawanoi Yaubada koina iya imiyamiya koya Saiyon koina na tomo Isileli ileboili. Saugana Yaubada ana tomoyao ali miya panpanna koina iyapileyoilima kabo Yakobo tubunao bwaimwa siya tomo Isileli meuloili kani siyaliyaya.

54

Tomo Sipiti Saulo ana wasa siwolena yakato Deibida ikeno-wadam luwali mena kabo Deibida same bwaite ilele

¹ O Yaubada, kuleboyau esam mena yo kulivasiyau am kaiwe koina.

² Yagu kawanoi kubenalan yo yagu walo kubenalagili.

³ Tomo gagagagasali sitolo sikalomagigi-lagau, yo tomo sokasokali sitonatonan yakato siunuiyau, siya nige Yaubada sigogolulau koina.

⁴ Na iyamo Yeoba yagu Yaubada iya kagu tosagu, yo iya kagu totolo kaukausi.

⁵ O Yeoba, kagu tokalomagiliwone ali naenaena kuyamaisa kolili yo kusibayanaeli kaiwena kowa towalo yawasosi.

⁶ Kani yapwaoli mekate-yawasosigu koliwo yo kani yagu kawatoki yaeyawa kaiwena kowa kunamwanamwa.

⁷ Kaiwena kagu polowe meuloina koina kuleboyauko yo mangu mena kagu tokaleyayao yagitaili ali kaiwe imwawasi.

55

¹ O Yaubada, yagu valam kubenalan na yagu kawanoine tabu kumimiya dagedagelayan.

² Tenam kuyawali koliyau na kainagu kuyamaisa. Yagu polowe kaiweli me yagu katewakaka.

³ Kau kaleyayao ali kaso koliyau siula-matamatausagau. Siya toyauyaulene ali munamunai yo ali kalomagigili kaiwena kategu iwakaka yo me yagu nuwapolowe.

⁴ Yamatausi lalakina yo boita kana matausi koliyau imiyamiya.

⁵ Kabo matausi yo tabubu silaoma koliyau, mwa katewakaka iyasana-pwaipwaikiyau.

⁶ Kabo yawaloba, “Tem mepepegu besiele bunetutu na yaeva yalau kaba kaiyawasi yaloyai.”

⁷ O besiele. Sowasowana yayabubu yalau kelamamalawe mena na yamiyamiya paepaeli bwagabwaga mena.

⁸ Mwa yalomwayamwayau kaba kelolonne koina na yaumaine lalakinane yo wowoline kolili yakeno-wadam.

⁹ O Yeoba, kau kaleyayao ali edeedede koina nuwaliyao kuulapwanopwanolili na ali nuwatune kusibayanaeli.

Yagitai kaleya yo munamunai ilalaki taon kalona mena, ¹⁰ kaliyate yo boniyai sitakitakikili gana pwatana mena mumugana naenaena yo tabe loinalikwa ikalapowon.

¹¹ Dedei meuloina koina sibayanae ilalaki yo ali kamwasa yo ali kaba gimwala sikalapowon kewali yo munamunai yo kaleya kolili.

¹² Na tem kau kaleya yabo italawasi-yagau bwaimwa nige tawae yabo, sowasowana yakalakisiye-yan. Yo tabe tem ipei-yataluyau bwaimwa nige tawae yabo, sowasowana yayabubu-gabaen na yakeno-wadam.

¹³ Na kowa kaiwem me yagu nuwapolowe kaiwena kowa yakato kagu egelugelu yo yagu eliyam yawasosi.

¹⁴ Bwagana kowa te yau edeedede namwanamwali taedeede-yagili yo tatapwalolo toyawa Nume Tabu mena na iyamo wadam mena ukalomagigi-lagau.

¹⁵ Inamwanamwa tem kau kaleyayaone siboita ali sauga kilakai koina. Sowasowana meyawasili sigabae-lobiyegili salai mena na

matausi koina siboita. Kaiwena mumugana naenaena imiyamiya ali nume mena yo kateli mena.

¹⁶ Na yau, yayoga Yeoba yagu Yaubada koina sagu kaiwena, iya kani ileboyau.

¹⁷ Malala, lolau, boniyai yagu yaba yo nuwapolowe meuloili sisae koina, na kani kainagu ibenalan.

¹⁸ Yagu meli bwaite besiele, bwagana yalau kau kaleyayao sibaibaiwa yakaleyaili na iyamo Yaubada kani igite-kalatagau na me yagu namwanamwa yapileyoima.

¹⁹ Yaubada ana lolina imiyayai, iya kani kainagu ibenalan na ikaiwe-gabaegili kaiwena sisikote nuwabui yo nige simamatausan.

²⁰ Na tomone iya yakato yagu eliyam namwanamwana ikawanaena-yagimai mwa ana waloyameli koliyau isibayanaeli.

²¹ Ana edeedede siluviluvi na katena mena kalomagigili ikalapowon. Ana walo kaba nuwayai na iyamo sowasowana tomo kateli isibayanaeli.

²² Kami polowe kwaolena Yeoba koina, na iya kani itolo-kaukausimiu. Iya kani nige itatalam todudulai kana kaleyayao sikakaiwe-gabaen.

²³ Na kowa Yaubada kani tounuyamate yo tomwakotao ugwabae-yataluli kali salai mena ali sauga kilakai koina. Na yau, kani yameli koliwo.

56

Tomo Pilistiya silaoma Deibida sikabi-kalatan kabo Deibida same bwaite ilele

¹ O Yaubada, ukwate-kamkamna-yagau, kaiwena tomo kaeli mena siutu-lobilobi-yegau yo sauga meuloina siyakamkamna-yau.

² Kaliyate meuloina koina kagu tokalomagigiliwo sigamwagamwakamkamna koliyau yo sibaibaiwa sikalekaleya koliyau.

³ Na tem yamatausi yagu meli yapei koliwo.

⁴ Yaubada yatobalan ana waloyameli koliyau kaiwena. Yameliyan yo nige sowasowana yamatausi. Kabo tawae tomo kani siginauli koliyau?

⁵ Kagu kaleyayao siyapoloweyau kaliyate meuloina koina. Mwa sinuwanuwatu na tem toisabo kamwasa koina na siunuiyau.

⁶ Kabo silogogo kaba keno-wadam kolili na yagu paisowa meuloina sigitagitai, sinuwanuwatu lalakina tem siunuiyau.

⁷ O Yaubada, kuyamaisali ali naenaenane kolili. Na bwaite to-moliyaone ukaiwe-gabaegili am munamunai koina.

⁸ Na kowa yagu nuwapolowe meuloina yo yagu valam kana lalaki ukwataiyako kaiwena matalilogu meuloili kupeiliko am botolo koina yo kali baibaiwa kuleleyako am buki mena.

⁹ Kabo kaliyatenane koina yayoga koliwo kani kagu tokaleyayao kuyapileyoili. Bwaite koina yakatai kowa Yaubada kumiyamiya saligu mena kusagusaguiyau.

¹⁰ Kabo Yeoba yagu Yaubada ana waloyameli yatobalan.

¹¹ Iya koina yameli, mwa nige yamamatausi. Kabo tawae tomo kani siginauli koliyau?

¹² O Yaubada, tawae yawalo-yameliyako kani yaeyawa koliwo. Na yagu kawatoki pwaoli mena yaeyawa.

¹³ Kaiwena kuleboyauko boita mena tabu sikakaiwe-gabaegau na mesabana am mayale iya itunsae tomo meyawasili kolili na koina yalokeikeile.

57

Deibida Saulo iyabubu-gabaen kabu same bwaite ilele

¹ O Yaubada, ukwate-kamkamna-yagau kaiwena yayabubumako koliwo namwanamwa kaiwena. Na pepemwao lolonli mena yakelolon kanasiga wowoli naenaena imwawasi.

² Yayoga Yaubada koina iya tomiyasaesosi, kaiwena iya kagu eoma meuloina koina isaguiyau.

³ Na kani kainagu iyamaisa bulibuli mena yo ileboyau, yo kani kagu toyakamkamnao iyamwalimwalineli. Yaubada ana mulolo yo ana kawa-elieliyam miyamiya yaina kani iyakenayagau.

⁴ Na kau kaleyayao siyatakikilagau besiele laiyon siguliyam tomo bulumana kaiwena, na mwakaliyao besiele pwawati yo gipoyo, na memenaliyao besiele kaleya kelepana matamatageli.

⁵ O Yaubada, kuyakenayagili yakato kowa kusaesosi bulibuli mena, yo am wasawasa yanuwa yaulina meuloina koina.

⁶ Kau kaleyayao yagida sigalayani sabi yakonaiyau, kabu kate-wakaka iyasana-pwaipwaikiyau. Yagu kamwasa mena gula sikeli na sibomayoi sibeku koina.

⁷ O Yaubada, sauga meuloina meyagu katepatu kabu kani yawali yo yatobalanagiwo.

⁸ Kutolo, Yaluyaluwagu kutolo, kabu yatolo yau kaba venu api yakalaili na dabwelo yayanoi.

⁹ Kabu Guyau, kani yakawatoki koliwo kaba loinao luwali mena, yo besiele kani yatobalanagiwo tomo luwali mena.

¹⁰ Am mulolo ilalakisosi isae bulibuli mena, yo am kawa-elieliyam miyamiya yaina bulibuli ikabitanan.

¹¹ O Yaubada, kuyakenayagiwo kowa kusaesosi bulibuli mena yo am wasawasa meuloina yanuwa yaulina mena.

58

¹ Komiu toloinao nige sauga yabo loina namwanamwana wagigin-auli. Yakato tomo meuloi kuyatalayagili dudulai mena?

² Nigele. Katemiu mena naenaena kwanuwanuwatuili yo ami kaiwe koina unuyamate kwapaipaisowai yanuwa yaulina mena.

³ Tonaenaena ali miyamiya meuloina koina mumugana naenaena sipaipaisowai.

Ali mwakota iyatubu ali sauga kabi koina.

⁴ Naenaena sikalapowon besiele weso kelakelabasina, tenaliyao sikausili besiele weso tenana kolakolana.

⁵ Iya nige sowana igo toyuiyui kainana ibenalan yo nige sowana tokukula sonosonogana ana wali ibenalan.

⁶ O Yeoba yagu Yaubada, bwaite laiyon sokasokaline mwakaliyao ugoluli.

⁷ Ilonamwayagili tem sikwalalele besiele waila tasuwe-gabaen yo besiele kawasi kamwasa mena tautu-yamateli.

⁸ Yo tabe besiele ilonamwayagili tem siya besiele sise gilolona koina sisanene sikwalalele yo besiele melumelune boiboitana sikabiyana na nige mayale igigitai.

⁹ Yo siya besiele kawasi sikinkin na kelepa mena tatomli yo kelepa ana laoma nige sikakatai. Yaubada ana munamunai kaikaiwena koina kani iyui-kalaili, na bwagana meyawasili kani sikwalalele molosi.

¹⁰ Kabo tonamwanamwali kani siyaliyaya saugana tem sigitai tonaenaeli kali maisa polopolowena silobai, yo kani sigayogayo tonaenaeli kwasineli luwana mena.

¹¹ Kabo tomo kani siwaloba, “Walo yawasosi, Yaubada imiyamiya yo iya yanuwa yaulina kana toyatala dudulaina mwa kani todudulai maisali namwanamwana silobai.”

59

Saulo tomo iyawasali na tem Deibida siunuyamate kabu Deibida same bwaite ilele

¹ O yagu Yaubada, kuleboyau kagu kaleyayao kolili, yo kutolokaukausiyau siya bwaite sikalekaleya koliyau.

² Kuleboyau bwaite tomone naenaeline yo tounuyamatene kolili.

³⁻⁴ O Yeoba, ugitai, siya siyaele sisanasana sabi unuiyau, tomo sokasokali silogogoma kaiwegu. Bwagana nige yabo nae o lopwano yagiginauli kolili na iyamo sikatukatububu tem siunuiyau.

⁵ O Yeoba, kowa Tokaiwesosi yo kowa Isileli ama Yaubada, kutolo yo kaba loinao naenaeli meuloili kuyamaisali yo ali yauyaule kaiwena kuyemwawasili, tabu ukwakate-kamkamna-yagili.

⁶ Lolau molosi mena sipileyoima sikalakalagaga besiele bwauwa sokasokali yanuwa kamwasali kolili silolo-bwagabwaga.

⁷ Ee bwaine siya, walo naenaena yo sinali kolili gamwali sikalapowon yo gamwali mena sikalakalagaga. Sibatoko nige yabo ibebenalagili.

⁸ Na boda siya nige tomeliwo kowa Yeoba kumalumalu-wagili yo kaba loinao uloili kutalatalawasi-yagili.

⁹ O Yaubada, kowa yagu kaiwe yo yau kaba katepatu. Kani yatobalanagiwo kaiwena kowa yau kaba keno-wadam.

10 Yagu Yaubada kagu tomulolo kani ilaoma kolyau, kabo kagu tokaleyayao ikaiwe-gabaegili na ali belu yagitai.

11 O Yaubada, kowa ama ebeu, tabu kuunuyamate-mwayamwayau-wagili na yagu tomoyao ali kamkamna sigitai yo sinuwatu-kalatan. Na kuyamiya-tata-gwaligwalilimo yo am kaiwe mena ukwaiwe-gabaegili.

12 Naenaena iyaele sopali mena, ali walo meuloili walo naenaeli. Sowasowana sibomayoi ali gagasa koina sisipwa. Ali walo kawagula yo mwakota kaiwena, ¹³ kuunuili am munamunai koina kanasiga meuloili simwawasi. Kabo tomo meuloili sikatai kowa Yaubada am lona iyatubu Isileli koina na ilau dedei meuloili kolili.

¹⁴⁻¹⁵ Lolau molosi mena sipileyoima sikalalakagaga besiele bwauwa sokasokali yanuwa kamwasali kolili silolo-bwagabwaga siloyaloya kan kaiwena. Na tem kali nige silolobai kani sikalalakagaga.

16 Na yau kani malala kaigeda kaigeda kainagu lalakina mena yawali-tobali am kaiwe yo am mulolo miyamiya yaina kaiweli. Kaiwena kowa yagu kaba keno-wadam yo yagu kaba kobwau sauga miyapolowe koina.

17 O Yaubada, kowa yagu kaiwe, kani yagu wali-tobali yawaliyan koliwo kaiwena kowa kagu tomulolo yo kagu totolo-kaukausi.

60

Yowabi tomo Idoma kali baibaiwa tuwelo tausan iunuyamateli kabo Deibida same bwaite ilele

¹ O Yaubada, kusikotanagimai yo ukwaiwe-gabaegimaiko. Am munamunai kalotonanako na nuwanuwamai kupileyoima kolimai.

² Kainam koina yanuwa itabubu yo bwatano itaigali itasoke. Bwatanone taigaliline kubwaluyoili kaiwena sisalulu-gwaligwali.

³ Kai am tomoyao kowa kuyakamkamnamai lalakina, kabo ama kamkamna koina ama lokeikeile besiele tonuma-yauyaule ali lokeikeile.

⁴ Siya me ali yakasisi kaiwem kyanuwapeiliko na mesabana gipoyo kana wamali siyabubu-gabaegili.

⁵ Ama kawanoi kuyamaisali yo kuleboimai am kaiwe koina na tem kumulolo kolimai am sagu kalobai.

⁶ Ana dedei yakayakasisina koina Yaubada iwaloko iwaloba, “Me yagu yaliyaya yawui yo yanuwa Sekemi yayakasa na yasoiyan yagu tomoyao kolili. Besiele kani yaginauli Sakot kalogawana koina.

⁷ Dedei Giliyadi yo Manase siya yau gogo. Dedei Ipeleim koina kani yagu tokaleyayao yakalaili na dedei Yuda koina kani yagu kin yakalaili.

⁸ Dedei Mowabe koina kani yagu topaisowao nuwanuwalobili yakalaili yo Idoma koina yagu topaisowa panpanli yakalaili. Yo me yagu yaliyaya kani yawui yoi kaiwena tomo Pilistiya yakaiwe-gabaegiliko.”

⁹ O Yaubada, na kani yaiya ikalaiyau ilawagau dedei Idoma kana taon lalakina kaikaiwena koina?

¹⁰ O Yaubada, yakato kusikotanagimai? Yakato nige ama tokaleyayao mekamkavao kwalau na wakaleya kama kaleyayaone kolili?

¹¹ Kusaguimai kama kaleyayao kolili kaiwena tomo ana sagu ibelusosi ginauli bwagabwaga.

¹² Na tem Yaubada imiyamiya ala dedei koina kani takaiwe yo kala kaleyayaone kani ikaiwe-gabaegili.

61

¹ O Yaubada, yagu valam yo yagu kawanoi kubenalagili.

² Kategu nuwanae ikalapowon kaiwena yamiya kelamamalawe yagu yanuwa koina, kabo yayoga koliwo.

Ukwalaiyau kaba keno-wadam namwanamwana koina, ³ kaiwena kowa kagu totolo-kaukausi yo yagu nume kaikaiwena na kagu kaleyayao nige sowasowali siunuiyau.

⁴ Kutalamwagau na yamiyamiya am Nume Tabu mena yawasigu meuloina koina, na yakelolon pepem yaulina mena.

⁵ O Yaubada, yagu waloyameli kubenalagiliko yo tawae ilonamwayagau kuyeyamako kaiwena yamiyamiya siya siyakasisi-yagiwo luwali mena yo kama yauyauya, am walo-mulolo, kalobaiyako.

⁶ Kin ana bolime kuyamamalawe yawasina koina, na kutalam imiyamiya sauga meuloina.

⁷ O Yaubada, sowasowana kin iloina sauga meuloina manim mena. Kutolo-kaukausi na imiyamiya am mulolo miyamiya yaina yo walo yawasosi kolili.

⁸ Kabo kani yawali-tobali koliwo yo yagu pwaoli yaeyawa kaliyate kaigeda kaigeda besiele yagu waloyameli koliwo.

62

¹ Me yau kalakisiye yasanasana Yaubada ana lebo kaiwena. Iya ibomamo koina lebo ilaoma.

² Iya iboma kagu totolo-kaukausi yo kagu Tolebo, yagu nume kaikaiwena kabo nige sowasowana yamwasali.

³ Na kau kaleyayaone kolili yawaloba, “Toweya kana mamalawe besiele kani unuiyaune kwalopei kaiwena nige yagu kaiwe. Yau besiele gana yabo itatagwaligwali yo nige ana kaiwe ipapagan.

⁴ Nuwanuwamiumo wakele-gabaegau yagu kaba miya yakayakasisina koina. Mwakota ami kaba yaliyaya, mwa sopamiu mena kwaedeedede walo-mulolo kaiwena na katemiu mena wakawagulaiyau.”

⁵ Yaubada ibomamo koina yaduigenali, me yagu katepatu ana lebo yasanasanai.

⁶ Iya iboma kagu totolo-kaukausi yo kagu Tolebo, yagu nume kaikaiwena kabo nige sowasowana yamwasali.

⁷ Kagu lebo yo kagu yakasisi siyaele Yaubada koina, iya kagu totolo-kaukausi kaikaiwena yo iya yagu kaba kelolon.

⁸ O yagu tomoyao, kwameli Yaubada koina sauga meuloina. Kami polowe meuloili kwawalo-masalagili koina, kaiwena iya ala kaba kelolon.

⁹ Yaubada manna mena tomo siya besiele yawasi kana yui-gabaen, bwagana esaliyao silalaki o nuwana esaliyao sikikiu na iyamo siya meuloili besiele ginauli bwagabwaga. Tem tapeili Yaubada ana kaba liye koina kali polowe simalamalae molosi. Yaubada yawasina kana yui-gabaen ipolowe kabo muli mena tomo kali polowe.

¹⁰ Kabo tabu kutonatonan na am wasawasa ugiginauli kewali o tomo kali walo matamatausi koina. Bwagana am wasawasa ilalaki-isaesae tabu am meli kupepei kolili.

¹¹ Yaubada iedeedede koliyau na yabenalan sauga ibaibaiwa yakato kaiwe Yaubada iya ana gogo.

¹² Besiele tabe mulolo miyamiya yaina iya ana gogo. O Yeoba, walo yawasosi, tomo meuloili kani kuyamasaili ali paisowa ana lau koina.

63

Deibida imiyamiya ule bwagabwaga mena Yudiya dedeina mena kabo same bwaite ilele

¹ O Yaubada, kowa yagu Yaubada, yaluyaluwagu galogalona imagu kaiwem. Yogu meuloina igadosisi-yagiwo. Besiele dedei leleyanna nuwanuwana lalakina galewa bwaine besiele yaluyaluwagu kana lotonan.

² Kutalam yagitaiwo am dedei tabutabuna koina. Kutalam am kaiwe yo am wasawasa yagitaili.

³ Am mulolo miyamiya yaina inamwanamwasosi kabo muli mena yawasigu kana lotonan, mwa koina kani yatobalanagiwo.

⁴ Kani yagu kawatoki yaeyawa koliwo yagu miyamiya meuloina koina, kani yagu kawanoi koina nimagu yakeleisinagiliwa koliwo.

⁵ Yaluyaluwagu ana yaliyaya kaiwem ilalakisosi kabo muli mena kekan lalakina kana yaliyaya kabo kani yawali-tobali koliwo.

⁶ Saugana yakeno yagu kaba keno mena yanuwatu-kalatagiwo, boniyai meuloina koina yanuwawanuwatu kaiwem, ⁷ kaiwena kowa sauga meuloina kagu tosa. Yo pepem lolonna mena yawali me yagu yaliyaya.

⁸ Yaluyaluwagu ipatu koliwo yo nimam igite-kalatan namwanamwaiyau.

⁹ Na siya analiyao sitonatonan yakato siunuiyau kani silobi boita dedeina mena.

¹⁰ Kani siboita kaleya kelepana koina na bwauwa sokasokali yoli sikanli.

¹¹ Na kin kani iyaliyaya kaiwena ana kaiwe kani ikalai Yaubada koina. Siya analiyao siwaloyameli Yaubada esana mena kani sitobali koina, na tomwakota gamwaliyao kani sikausili.

64

¹ O Yaubada, yau kawanoi kubenalan kaiwena yau yamiya-polowe. Yawasigu kuleboi, yamatausi kau kaleyayao kolili.

² Toyauyaule yo tonaenaeli bodaliyao ali nuwatu kagu unuyamate kaiwena kutolo-kaukausiyau.

³ Memenaliyao sivakilili simatage besiele kaleya kelepali, yo walo naenaeli siwalowegili koliyau besiele gipoyo siulagili.

⁴ Kabo siya mwayamwayau mena walo mwakomwakota siyadegalalali, tomo namwanamwali esaliyao sisibayanaeli ali etalapili koina.

⁵ Kalikavao nuwaliyao sikoili ali loina naenaeli kolili, siedeede toweya koina kani ali sipwasipwa sipeili. Na siwalo sibomamo kolili siba, “Kani nige yabo ala paisowa igigitai.”

⁶ Kabo ali nuwatu naenaeli sipaisowaili yo siwaloba, “Kani nige yabo ala paisowane inunuwatu-lobai.”

Siwalo besiele kaiwena tomo katena yo ana nuwatu sisonogasosi mwakota koina.

⁷ Na Yaubada kani isakonali ana gipoyo mena na mwayamwayau sisilae.

⁸ Ali walone kaiweli kani isibayanaeli, yo tomo meuloili kani kulukululi siyakwaleli saugana tosilaene sigitaili.

⁹ Kabo tomo meuloili kani simatausi, yo kani siwalo-masala tawae Yaubada iginauliyako yo sinuwanuwatu lalakina ana paisowane kaiwena.

¹⁰ Kabo todudulai meuloili kani siyaliyaya Guyau ana paisowa kaiwena yo kani silau sikeno-wadam iya koina.

Tomo namwanamwali meuloili kani sitobali koina.

65

¹ O Yaubada, am kaba miya Saiyon, ilonamwa-yagimai katobalanagiwo yo ama waloyameli koliwo kapaisowaili, ² kaiwena ama kawanoi kuyamaisali.

Tomo dedei meuloili kolili kani silaoma na sipwalou yo sipwaoli koliwo, ³ ali pwanoli kaiweli. Ama pwanoli sibaibaiwasosi siyamala ama kaba miyapolowe na iyamo kunuwatu-pwaikili.

⁴ Siya analiyao ugite-sipwaili kani siyaliyaya kaiwena ukwalailima na simiya am dedei yakayakasisina koina. Na kai ama kaba yaliyaya ginauli namwanamwali siyaele am nume koina, bwaimwa walo mulolo kalobaili am Nume Tabu mena.

⁵ Am paisowa kaba nuwapwanopwano kolili ama kawanoi maisana lebo kuyeyama. Tomo dedei meuloili kolili yo siya simiya-suwala kalita dedeina yabo mena ali meli sipei koliwo.

⁶ Am kaiwe koina koya kupeili ali kaba miya mena kaiwena kowa Tokaiwesosi.

⁷ Kalita ana yokoyoko yo bagolu ali guli daguguna kuyadaumwalili. Bwaine besiele tomo ali gamwapanapanawa kuyamwanouli.

⁸ Kabo ginauli lalakisosili kupaisowailiko yanuwa yaulina tomonliyao sigitaili simatausagiwo, na tomo siya simiyamiya dabwelo ana kaba tunsae mena yo ana kaba sugu mena ginauli lalakisosiline sigitaili kabo me ali yaliyaya siwui.

⁹ Am gite-kalatan kuyakenayagimai kaiwena galewa kuyawasayama italu na bwatano iwasawasa yo imasuli. Yalubwasi kikiuli kuloyapowonli waila kolili sididididi kabo kan iyawatagili bwatano koina besiele ana nuwatu.

¹⁰ Na galewa lalakina kuyatalu bwatano meuloina koina, yo bwatanone sigiyaliyako kuyabuta waila lalakina koina. Bwatanone kuyabiga na like lamli sipeili na sikin.

¹¹ Am namwanamwa koina kelikeli namwanamwana silobai. Tem toweya koina kulau masuli lalakina imiyamiya.

¹²⁻¹³ Kawasi ilalaki simiyamiya koya yo tailabe kolili bulumakau yo sipi sikalapowon koina sikekakekan me ali yaliyaya. Kalogawa kolili witi koina sikalapowon. Ginauli meuloina siwaliwali yo siwuiwui me ali yaliyaya.

66

¹ Komiu tomo meuloimiu yanuwa yaulina mena, Yaubada kwatobalan me ami yaliyaya.

² Esana kwatobalan yo ana wasawasa kwawaliyan.

³ Kwawalo Yaubada koina kwawaloba,

“Am paisowa meuloili sinamwanamwasosi. Am kaiwe ilalakisosi kaiwena mwa kam kaleyayao me ali matausi sipwalou koliwo.

⁴ Tomo meuloili yanuwa yaulina meuloina koina sipwalou koliwo, siwali-tobali koliwo yo wali siwaliyagili esam kaiwena.”

⁵ Kwalaoma yo wagitai tawae Yaubada ipaisowaiyako, ana paisowa namwanamwali tomo luwali mena.

⁶ Kalita ibui iyamala bwatano leleyanna kabo tubulao koina silopanaisi kaekaeli mena. Bwaine koina esana sitobalan.

⁷ Ana loina kaikaiwena imiyayai yo manna ilau kaba loinao meuloili igitagitaili. Tabu togamwa-panapanawa sitotolo na tem sikaleya koina kisi sisilae.

⁸ Komiu tomo meuloimiu, ala Yaubada kwatobalan kainamiu lalakin mena.

⁹ Yawasila iya nimana mena yo nige sowasowana italam tabeku boita ana dedei koina.

¹⁰ O Yaubada, kutonagimaiko besiele siliba sigabu mayau wedowedolina koina kabo ikapwa.

¹¹ Kutalam kabeku ali sipwasipwa koina na kayakayale polopoloweli sipeili dagelamai mena.

¹² Kutalam kama kaleyayao sisagena pwatamai mena, kalau mayau wedowedolina luwana mena yo yalubwasi kalopanaisi, na sauga bwaite ukwalaimai yoi kalau dedei namwanamwana koina.

¹³ Mwa kani yagu pwaoli gabugabuna yakalايama am nume mena, kani yagu waloyameli kanna yaeyawa.

¹⁴ Tawae yawalo-yameliyako koliwo yagu sauga miyapolowe koina kani yaeyawa.

¹⁵ Bulumakau tataoliyao, gouti yo sipi kani yapwaoli-yagili am kaba gabu mena na bogauli kani sisaewa koliwo bulibuli mena.

¹⁶ Komiu meuloimiu Yaubada kwayakasisi-yan, kwalaoma na kwabenali, kabo Yaubada ana paisowa kolyau kani yawalo-masalan kwabenalan.

¹⁷ Yavalam koina sagu kaiwena yo yatobalan wali kolili.

¹⁸ Tem pwanoline siya kategu mena yamulolo kolili, Yeoba kani nige ibebenali kolyau.

¹⁹ Na iyamo walo yawasosi Yaubada kainagu ibenalan mwa yagu kawanoi iyamaisa.

²⁰ Kabo Yaubada yatobalan kaiwena yagu kawanoi nige isisikotanan yo ana mulolo miyamiya yaina nige inunuwai kolyau.

67

¹ O Yaubada, ukwate-kamkamna-yagimai yo kuwalo-muloloimai. Ugite-laoma kolimai me am mulolo, ² na mesabana yanuwa yaulina meuloina am nuwatu sikatai yo tomo meuloili sikatai yakato kowa Tolebolebo.

³ O Yaubada, sowasowana tomo meuloili sitobalanagiwo.

⁴ Sowasowana kaba loinao meuloili me ali yaliyaya siwaliwali kaiwena kowa tomo kuyatalayagili loina dudulaina koina. Na tomo meuloili yanuwa yaulina mena ali kamwasa kuyakenayagili.

⁵ O Yaubada, sowasowana tomo meuloili sitobalanagiwo.

⁶ Yaubada ala Yaubada iwalo-muloloilako mwa bwatano imasuli kelikeli kaiwena.

⁷ Yaubada iwalo-muloloilako kabo sowasowana tomo simiyamiya dedei meuloili kolili siyakasisi-yan.

68

¹ Yaubada itolo kabo kana kaleyayao itawo-gwaligwalili. Siya analiyao sikalomagigilan ali kaiwe imwawasi yo siyabubu manna mena.

² Saugana bogau ilaoma manla mena tayui-kalai. Bwaine besiele Yaubada iginauli kana kaleyayao kolili. Besiele tem ginauli welow-elona mayau wedowedolina salina mena iwelo, bwaimwa besiele tonaenaeli ali boita Yaubada manna mena.

³ Na todudulai siyaliyaya lalakina Yaubada manna mena kabo me ali yaliyaya siwuiwui.

⁴ Kwawali Yaubada koina, kwawali-tobali esana koina. Iya tomonane ana kaba mwalisae yaloyaloi, ana kamwasa wakatububunan. Iya esana Yeoba na kwayaliyaya manna mena.

⁵ Yaubadane iya mwa imiya ana Nume Tabu mena, iya kwabukwab-uliwo yo sinasinageyao kali togite-kalatan.

⁶ Tomo siya nige kali togite-kalatan ali nume iwolegili. Yo siya nume pan koina simiyamiya ilivasili siyaliyaya. Na siya togamwa-panapanawa kani bwatano naenaena koina simiyamiya me kali gulyam.

⁷ O Yaubada, saugana am tomoyao kubaguna-yagili na kulawagilima ule mena, ⁸ yanuwa yaulina itabubu yo galewa lalakina italuma bulibuli mena yo koya Sainai itabubu manim mena, kowa Isileli ali Yaubada.

⁹ O Yaubada, galewa lalakina kuyataluyamako bwatano mena kabo bwatano kuyanamwanamwa yoi.

¹⁰ Kabo am tomoyao simiya bwaine koina, na am namwanamwa koina tobubutumao kusaguili.

¹¹ Yeoba walo iyawasa kabo sinesineo sibaibaiwa kaleya wasana sikalaiyama siwaloba,

¹² “Kin me ali tokaleyayao siyabuyabubu.” Mwa sinesineo yanuwa mena gogo kaleya kolili sikalailima sisoi-yagili.

¹³ Bwagana tem tupwamiyao nige kwalalau kaleya koina na wakeno-keno sipi luwali mena na iyamo gogo lalakina kwalobai soine koina besiele bunetutu siginauli siliba yo gole kolili siyamala ami nume kali pasa.

¹⁴ Saugana Yaubada Tomiyasaesosi kin me ali tokaleyayao itawogwaligwalili koya Salimon koina sinou iyasalulu sibekuma bwaine koina.

¹⁵⁻¹⁶ Kowa koya Basan, tawae kaiwena Yaubada ana koya kulamwapoloweyan? Bwagana kowa koya malamalawena na iyamo koya Saiyon Yaubada igite-sipwaiyako iya ana kaba miyayai.

¹⁷ Yeoba me ana saliyota waga niuniuli tausan yo tausan koya Sainai ikwasa-gabaen ilau imiya yanuwa yakayakasisina koina.

¹⁸ Ikawasae koya Saiyon koina mekanakavao ana topaisowa panpanli yo siya kin togamwa-panapanawa ali mulolo sipei koina ilokalaili. Na Yeoba Yaubada kani imiya Saiyon koina.

¹⁹ Yeoba tatobalan, iya kala polowe tokalaina kaliyate kaigeda kaigeda kolili, kaiwena Yaubada iya kala tolebo.

²⁰ Na ala Yaubada iya tolebo, yo iya Yeoba ala Guyau iya kala tolebo boita koina.

²¹ Yaubada walo yawasosi kana kaleyayao kani kulukululiyao ikogaolili, siya analiyao tem mumugana naenaena kana kamwasa sisamasamalului.

²² Yeoba iwaloko iba, “Yau kani kami kaleyayao yakele-yapileyoilima Basan koina, tabe kani yakele-yapileyoilima kalita gunna mena, ²³ na mesabana kaemiu kwayabutali kwasineliyao kolili yo ami bwauwao kami kaleyayaone kwasineliyao kolili sinuma.”

²⁴ O Yaubada, am kaiwe kaleya koina kana kilakilala tomo meuloili kani sigitai am lau am lusae Nume Tabu koina.

²⁵ Towali sibaguna, tovenu simuliya na luwaluwalili mena sinesineo siya tambalin kana tokoikoi.

²⁶ Towali ali wali bwaite besiele, “Komiu Yakobo tubunao yo Yaubada ana tomoyao, Yeoba kwatobalan ami logogo koina.”

²⁷ Silusaema yakasa koina baguna Beniyamina ana susu, iya susu kikiuna, mulina mena Yuda tobagunao me ali bodao yo mulili mena Sebulon yo Napitalai.

²⁸ O Yaubada, am kaiwe kuyakenayan am tomoyao kolili kaiwene iya tauna kona kuyapaisowa kaiwemai.

²⁹ Kinyao mulolo sikalailima am Nume Tabu Yelusalema koina kaiwena am kaiwe sikilala.

³⁰ Am kaiwe kuyakenayagimai kabo Itipita kuyokoi-yagili kaiwena siya besiele bulumakau tataoliyao sokasokali me natuliyao sinisoniso-lalaka kawasi malamalaweli luwali mena. Kuyokoyokoi-yagili kanasiga sipwalou na ali siliba siyeliwa koliwo.* Siya analiyao nuwanuwali lalakina kaleya kutawo-gwaligwalili.

³¹ Itipita kuyokoi-yagili kabo ali mulolo kopa sikalailima. Besiele Idiopiya kani nimali siyagayan koliwo me ali yakasisi na sinuwabui.

³² Komiu yanuwa yaulina ana kaba loinao, meuloimiu kwawali-tobali Yeoba koina.

³³ Kwawali-tobali iya imwalisae yaloyaloi koina yo isagesagena bulibuli mena, bulibuline iyamayaleyako kaba yatubu koina. Kwabenali koina iyoga kainana kaikaiwena koina.

³⁴ Yaubada ana kaiwe kwawalo-masalan, Isileli meuloina iloiloinyan, yo ana kaiwe iyaele bulibuli mena.

³⁵ Iya Isileli ali Yaubada, yo saugana ana Nume Tabu koina ikaisulu iyamala kaba matamatausi kabo kaiwe lalakina iwolena ana tomoyao kolili.

Yaubada tatobalan.

69

¹ O Yaubada, kuleboyau kaiwena yau besiele tomo yabo kikiunamo igalomwasi kabo yawalo yakato waila isaemako galogalogu mena.

² Iyaele yasalili kaiwena nige yau kaba utu kalatan kaekaegu kaiwena. Yau ele didiu mena na kikiunamo yagalomwasi bagolu kolili.

³ Kamnagu inae yagu valam koina, yo galogalogu ikamkamna, mangu sikamkamna kaiwena yanasana am sagu kaiwena.

⁴ Siya analiyao sikalomagigi-lagau sibaibaiwasosi kabo muli mena itogu kulukulugu mena kali baibaiwa. Ali kalomagigilagaune nige yaina ipapagan. Simwakota kaiwegu, sikaiwesosi yo nuwanuwali siunuiyau. Gogone nige yakekewalili na siwalo tem yayapileyoili kolili.

⁵ O Yaubada, yagu yauyaule ukwataiyako, nige sowana imiya-wadam koliwo.

⁶ O Yeoba kowa Isileli ali Yaubada Tomiyasaesosi, tabu kutatalam yabeku kaiwena tem yabeku siya analiyao ali meli sipei koliwo kani nuwaliyao sinae yo simwalimwaline.

⁷ Kaiwem sisinaliyauko mwa mwalimwaline mangu ikausi.

⁸ Yau yaemala taumana kaukavao kolili yo yagu susu kolili.

* **68:30** Na silibane siwolena Yaubada koina besiele takesi sipeipei toloinao kolili bolime kaigeda kaigeda kolili

⁹ Yagu yakasisi am Nume Tabu kaiwena kategu mena iwedowedoli besiele mayau. Na walo naenaeliyao kam tosinaliwo siwalowalo-wegili koliwo siwalowalo-wegili koliyau.

¹⁰ Tem guliyam yakalakisiye-yan na yanuwalobi tomo sitalawasi-yagau.

¹¹ Tem kwauya kwamana yakwamai simalumalu-wagau.

¹² Kamwasa mena sietalapili-yagau yo tonuma yauyaule waligu siwaliwaliyan ali kaba talawasi.

¹³ Na yau kaiwegu, kani yakawanoi Yeoba koliwo. O Yaubada, am sauga namwanamwana koina kainagu kuyamaisa. Am mulolo miyamiya yaina kaiwena am waloyameli ukabi-kalatan na kuleboyau.

¹⁴ Kuleboyau kau kaleyayao kolili kaiwena kagu lotonan besiele yasasalili kalita didididiuna koina.

¹⁵ Tabu bagolu sisusuwe pwaikiyau na tabu yasasalili yaboboita.

¹⁶ O Yeoba, kainagu kuyamaisa kaiwena am mulolo miyamiya yaina inamwanamwasosi koliyau. Am katekamkamna koina kutagelakeile manim ilaoma koliyau.

¹⁷ Tabu manim kuwadam am topaisowa koina kaiwena yau naenaena koina yamiyamiya kabo kuwalo mwayamwayau koliyau.

¹⁸ Kulaoma koliyau na kuleboyau, na kusaguiyau kau kaleyayaone kolili.

¹⁹ Kau kaleyayao meuloili ukwatailiko yo ali kawa-naenae-yagau kubenalanako yo yagu mwalimwaline ugitaikyako.

²⁰ Kawa-naenae kategu sisibayanae mwa polowe yakalapowon. Katekamkamna yaloyaloyai na nige yabo yalolobai.

²¹ Saugana yaguliyam kan kelakelabasina siyeyama, galogalogu imagu na waila malumaluluna siyeyama.

²² Sowasowana ali kekan kolili Nume Tabu mena sibomayoi sisilae.

²³ Manliyao kuyagibuli, yo dagelaliyao kuyabeluli sauga meuloina.

²⁴ Am munamunai kusuwai kolili iunuili siwedoli.

²⁵ Sowasowana meuloili kuyaboitali na ali kaba miya yo ali palai gaibuli.

²⁶ Sowasowana uginauli besiele kaiwena tonaenaeline silaoma na siya sisilae am loina koina ali kamkamna sietulan yoi yo sietalapili-yagili.

²⁷ Ali naenaena kunuwatu-kalatan na tabu am loina polopolowena koina siyayabubu.

²⁸ Yawasi bukina koina esaliyao kusoke-gabaegili na tabu esaliyao kuyayasili-kaigedaili am tomoyao kolili.

²⁹ Na yau yakamkamna yo me yagu nuwapolowe kabo yakawanoi Yaubada koliwo ukele-yatoloyau yagu kamkamnane kolili na kuleboyau.

³⁰ Yaubada esana kani yatobalan wali mena, na yakeleisinin kawatoki koina.

³¹ Bwaite kani Yeoba ikabi-yaliyaya-yan kabo muli mena ana yaliyaya bulumakau tauna kana pwaoli kaiwena.

³² Na saugana tem siya sikamkamna yagu tobali yo yagu kawatoki sibenalan kani siyaliyaya yo siya sipwalou Yaubada koina kani ikabi-yakaiweli.

³³ Yeoba tobubutuma kainali ibenalagili yo ana tomo panpanli nige sowana isikotanagili.

³⁴ Komiu bulibuli yo yanuwa yaulina yo komiu yamayamayale kwamiyamiya kalita kalona mena, Yaubada kwatobalan.

³⁵⁻³⁶ Iya kani Yelusalema ileboi na yanuwane Yuda dedeina kalona mena ikabiyoili. Ana tomoyao kani yanuwane sikalai yo me natuliyao yo tubuliyao simiya namwanamwa bwaine koina kaiwena esana simulolo koina.

70

¹ O Yeoba yagu Yaubada, kusaguiyau bwaite saugamo na kuleboyau.

² Sowasowana siya sitonatonan tem siunuiyau ukwaiwe-gabaegili na nuwaliyao kuula-pwanopwanolili. Yo siya siyaliyaya yagu miyapolowe kaiweli sowasowana kubui-keileli na simwalimwaline.

³ Na siya sitalatalawasi-yagau sowasowana ukwaiwe-gabaegili na simwalimwaline.

⁴ Sowasowana siya meuloili silaoma koliwo siyaliyaya lalakina. Sowasowana siya sikawa-toki koliwo am lebo kaiwena sauga meuloina siwaloba, “Yaubada iya Tokaiwesosi.”

⁵ O Yeoba yagu Yaubada, yau yabelu yo yabubutuma, mwayamwayau kulaoma koliyau. Kowa kagu Tolebolebo kabo mwayamwayau mena kulaoma kusaguiyau.

71

¹ O Yeoba, yalaoma koliwo na kutolo-kaukausiyau. Tabu sauga yabo kau kaleyayao sikakaiwe-gabaegau.

² Mumugam dudulaina koina kusaguiyau, tenam kuyawali koliyau na kuleboyau.

³ Kowa yagu veku yau kaba keno-wadam yo yagu nume kaikaiwena koina lebo yalobai.

⁴ O Yeoba yagu Yaubada, toyauyaule yo tonaenaeli nimali mena kuleboyau, tabu ali munamunai kaikaiwena iunuiyau.

⁵ Me yagu katepatu yanasana am lebo kaiwena. Kowa yagu kaba meli yagu sauga melumelu koina yo kanasiga kabona.

⁶ Yawasigu meuloina koina yameli koliwo, kowa ugite-kalatagau yagu sauga kabi koina kanasiga kabona, mwa kani sauga meuloina yatobalanagiwo.

⁷ Yawasigu iyamala kaba gite tomo meuloili kolili kaiwena kowa kagu totolo-kaukausi kaikaiwena.

⁸ Kaliyateliyao meuloili kolili yatobatobala-nagiwo yo am wasawasa yawayawayasayan.

⁹ Tabu kisi kusikotanagau kaiwena yatautaubalako yo tabu kulologaebaegau iyaele yabeluko.

¹⁰ Kau kaleyayao sietaetalapili-yagau yo sinuwanuwatu sabi unuyamateyau kaiwena.

¹¹ Sibomayoi siwaloba, “Yaubada tomone isikotananako, tasagena mulina mena na takabi-kalatani kaiwena nige yabo kana tolebo.”

¹² O yagu Yaubada, tabu koliyau kumimiya suwala. Kulomwayamwayauma na kusaguiyau.

¹³ Sowasowana siya kagu toyakewao kaleya koina sibelu sisi-lae. Sowasowana siya analiyao nuwanuwali siyakamkamna-yau kuyamwalimwalineli.

¹⁴ Na yau kani me yagu katepatu yasanasana am lebo kaiwena, yagu tobali kani ilalalalaki sauga meuloina.

¹⁵ Mumugam dudulaina kani yawalo-masalan, am lebo kaliyate meuloina koina yaedeede-yan, kaiwena am paisowa kaiwegu ilalakisosi, kana liye nige yakakatai.

¹⁶ Kani am paisowa kaikaiweli yatobalanagili, yo kani tomo meuloili ali wasa yaolegili kowa kubomamo todudulai yo tonamwanamwa.

¹⁷ O Yaubada, yagu sauga kilakai mena kuyakenayagau, bwaine saugane koina yo kanasiga kabona am paisowa kaba nuwapwanopwano iyaelemo yawalowalo-masalagili.

¹⁸ O Yaubada, bwaite saugane yatautaubala yo itogu ilike, tabu kisi kulogabaegau. Kowa mekaukava na am paisowa kaikaiweli yawalo-masalagili yaso silalaoma meuloili kolili.

¹⁹ Am dudulai isae bulibuli ilobai.

Kowa ginauli lalakili kupaisowailiko kaiwena nige yabo besiele kowa.

²⁰ Kowa naenaena yo kamkamna kuyawasalima koliyau, na iyamo kani yagu kaiwe kuyeyamayoi na tabu yaboboita.

²¹ Kani yagu kaiwe kuyalalaki yoi, yo kani ukabi-yaliyaya-yagau yoi.

²² O yagu Yaubada, kani yatobalanagiwo api koina. Tabe am walo yawasosi kani yatobalan. Yagu api koina kani yawali koliwo kowa Isileli ana tabu kaigedamo.

²³ Saugana yagu api yavenuvenu kani yogu meuloina koina yawali yo me yagu yaliyaya yawuiwui kaiwena kowa kuleboyau.

²⁴ Kani kaliyate meuloina koina am dudulai kaiwena yaedeede, kaiwena siya analiyao sitonan tem siyakamkamna-yau ukaiwegabaegiliko mwa simwalimwaline.

72

Solomoni ilele

¹ O Yaubada, lolina namwanamwana yo mumugam dudulaina kuwolena kin koina, ² na mesabana am tomoyao mumugana dudulaina koina iloinayagili, yo lolina dudulaina koina tomiya-polowe isaguili.

³ Sowasowana lolina dudulaina imiyamiya yanuwane koina yo tomo ali tano siuwe namwanamwa siyaliyaya.

⁴ Sowasowana kin me ana loina dudulaina koina tobubutumao yo toeomao isaguili na kali tokalomagigiliwo iunuili.

⁵ O Yeoba, sowasowana am tomoyao ali pwalou koliwo imiyayai besiele dabwelo yo waikena silalalala nige ana kaba mwawasi.

⁶ Besiele tano siyaliyaya galewa kaiwena sowasowana tomo siyaliyaya kin kaiwena, iya kali tosagu namwanamwana.

⁷ Sowasowana kin yawasina meuloina koina ana loina idudulaisosi yo tomo meuloili me ali nuwadaumwali yo siyaliyaya na ilaulau besiele waikena ana lalalala.

⁸ Sowasowana Yaubada kin ana kaba loina iyalalaki, iyatubu kalita sopa yabo mena ilobi ilau kalita sopa yabo mena, isae waila Yupeleitisi koina yo ilobi yavana ana dedei koina.

⁹ Kabo kin kana kaleyayao meuloili, yo tabe besiele tomo uloili simiyamiya dedei leleyanna koina, meuloili kani sipwalou ala kin manna mena.

¹⁰ Kabo dedei kelamamalawe kali kinyao ala kin wasana ilalaki sibenalan kabo ali mulolo sikalaili silaoma siwolena koina, besiele Sipein ali kin yo bwanabwanao ali kin yo Siba yo Seba ali kinyao.

¹¹ Mwa kin meuloili kani sipwalou manna mena. Kaba loinao meuloili kani sipaisowa koina.

¹² Kaiwena ala kin kani tobubutumao yo toeomao yo siya nige kali togite-kalatan ipapagan ali valam ibenalan na ileboili kali polowe kolili.

¹³ Besiele kani siya tobelu yo tobubutuma ikatekamkamna-yagili yo siya toema yawasili kani ileboili, ¹⁴ meuloili kani ileboili ali polowe yo kamkamna kolili kaiwena kin manna mena tobubutumao yawasili ginauli lalakina koina.

¹⁵ Sowasowana kin ana miya imamalawe. Sowasowana tomo Seba ali mulolo gole sikalaiyama siwolena. Yo sowasowana tomo sauga meuloina sikawakawanoi ala kin kaiwena na tem Yaubada ana walo-mulolo ilobai.

¹⁶ Sowasowana ala kin ana loina koina ala yanuwa masuli lalakina yo tabe besiele koya kolili kan imiyamiya besiele Lebanon ali koya. Sowasowana tomo sidebalala na ala yanuwa ikalapowon besiele kawasi.

¹⁷ Sowasowana kin esana tabu tanunuwa-gabaen na imiyayai. Sowasowana kin wasana imiyamiya besiele dabwelo ana lalalala, nige ana kaba mwawasi. Sowasowana kaba loinao meuloili walo-mulolo silobai besiele ala kin walo-mulolo ilobai Yaubada koina.

¹⁸ Yeoba iya Isileli ala Yaubada, tatobalan. Iya ibomamo ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili.

¹⁹ Esana wasawasana tatobalan kani nige ilolotom. Sowasowana yanuwa yaulina meuloina ana wasawasa ikalapowon. O besiele, o besiele.

²⁰ Bwaite Deibida iya Yese natuna ana kawanoi mwawamwawasina.

¹ Walo yawasosi, Yaubada inamwanamwa tomo Isileli kolili, tem siya analiyao kateliyao sikapwa.

² Na yau kaiwegu, yau katepatu yo yagu meli kikiunamo sikwalalele, ³ kaiwena yagitai togagasa yo toyauyaule siwasawasa mwa yalamwa-polowe-yagili.

⁴ Nige ali kamkamna yabo, me ali kaiwe yo me ali namwanamwa.

⁵ Ali polowe yo ali katewakaka kikiuli, nige besiele tomo namwanamwali ali polowe.

⁶ Ali gagasa sigaloi besiele galogalo wasawasana na kali kaleko bwaimwa kaleya.

⁷ Kateliyao sisese naenaena koina na simasumasuwe, kulukululi mena nuwatu yauyaulena ikalapowon.

⁸ Sitalatalawasi tomo kolili yo ali edeedede walo naenaena, me ali gagasa yo nuwanuwali tomo siyakamkamnali.

⁹ Yaubada sisinali yo me ali nuwasaesae siloina bwagabwaga tomo kolili.

¹⁰ Bwagana siyauyaule na iyamo Yaubada ana tomoyao toyauyaulene sitobalanagili yo sikawa-namwanamwa-yagili.

¹¹ Toyauyaulene sigagasa siwaloba, “Yaubada nige ana katai yabo, ala paisowa naenaena Tomiyasaesosi nige inunuwa-mayaleyan.”

¹² Siya bwaine toyauyaulene mumugali. Ginauli meuloina sowa-sowali na nuwanuwali tem yaboyoi.

¹³ Yakato mumugagu yagite-kalatan namwanamwai yo nige naenaena yagiginauli na maisagu nigele?

¹⁴ O Yaubada, kaliyate meuloina kuyakamkamna-yau, malala kaigeda kaigeda am yokoi iunuunuiyau.

¹⁵ Tem toyauyaulene ali nuwatu koina yalau yo yagagasa yo yaeedeedede besiele siya kabo kagu lotonan yakato yau nige am tomo.

¹⁶ Yanuwanuwatusosi bwaite polowene kaiwena na iyamo nige sowasowagu.

¹⁷ Na saugana yalusae am Nume Tabu koina kabo nuwagu imayale kani tawae iyawatagili toyauyaulene kolili.

¹⁸ Kani kupeili dedei mala sanesanenena koina na kuyabekuli na sisilae molosi.

¹⁹ Ali sibayanae imaloesosi, ali silae imatamatausi molosi.

²⁰ Yawasili ali kwalalele besiele boniyai kenola takenoi na malala tatolo tanuwa-mwatainan mwayamwayau mena. O Yeoba, saugana kowa ukeno-tolo kani yawasili nuwam imwatainagili tabe.

²¹ Saugana kagu lotonan inae yo kategu ikamkamna, ²² yagu nuwanuwatu besiele yakayakan ali nuwatu, nige yau katai yabo kajwem.

²³ Na iyamo sauga meuloina yamiya salim mena na nimam mena ukabi-kalatagau.

²⁴ Am loina koina kuyabaguna-yagau, yo ana kaba mwawasi koina kani ukwalaiyau me am yakasisi.

²⁵ Saugana yalusae bulibuli kani nuwanuwagu kowamo. Tem kowa mekaukava, kani tawae yoi yanuwatui yanuwa yaulina mena?

²⁶ Bwagana yogu yo nuwagu sibelu na iyamo Yaubada iya yau kaba kaiwe yo yagu gadosisi meuloina iya kana toeyama.

²⁷ Siya silo-dagedagela-yagiwo kani simwawasi, yo siya silau yaubada uloina koina kani isibayanaeli.

²⁸ Na yau kaiwegu, yau kaba yaliyaya tem Yaubada saligu mena. Tem Yeoba yagu Yaubada itolo-kaukausiyau kani me yagu yaliyaya lalakina ana paisowa meuloina yawalo-masalan.

74

Asapi ilele

¹ O Yaubada, tawae kaiwena kusikotanagimai? Gubesi, kani am munamunai ilaulau am tomoyao kolimai nige ana kaba mwawasi?

² Kunuwatu-kalatagimai kai am tomoyao kaiwena tubumayao ugite-sipwailiko sauga bagubagunana koina yo kubaguna-yagili siyawatagili panpanna koina siyamala am tomoyao. Kabo am kaba miya bwaimwa koya Saiyon kunuwatu-kalatan.

³ Kulokeikeile bwaite yanuwane sisibayanaene koina na ugitai kala kaleyyao ali paisowa, ginauli meuloina Nume Tabu kalona mena sisibayanaeyako.

⁴ Kam kaleyyao silusae am Nume Tabu kalona mena na me ali yaliyaya siwui ali kaiwe kaiwena. Imwawasi, ali kilakilala siyatololi na ali memenawa sikukeili yakato siya sikaiwesosi kabo kita.

⁵ Kaba lusalusae sitomli besiele mayau tokoi ule mena mayau sikoyagulili.

⁶ Nume kana bilibili sikogaogaolili ali kilam kolili.

⁷ Am kaba pwaoli siula-mosomoso yo Nume sisibayanae kabo sigabu iwedoli.

⁸ Nuwanuwali siutu-mutumutumai na kamwawasi molosi kabo kaba pwaoli yakayakasisili meuloili sigabu wolili ama yanuwa koina.

⁹ Ama gogo yakayakasisili meuloili simwawasiko yo nige yaboyoi ama palopita imiyamiya, yo nige yabo ikakatai kani tawanesana kabo bwaite imwawasi.

¹⁰ O Yaubada, toweya kana mamalawe besiele na kani kala kaleyyao sitalawasi-yagiwo? Yakato esamne kani sisinasinali ilaulau nige ana kaba mwawasi?

¹¹ Tawae kaiwena kusikote genuwam kusaguimai? Na tawae kaiwena nimam kupeili dagelam mena?

¹² Na kowa Yaubada ama kin sauga bagubagunana koina kanasiga kabona yo sauga ibaibaiwa kuleboimai.

¹³ Am kaiwe mena kalita kuigali-labuiyan yo siya sisagena kalita pwatana mena kulukululi kusapi-gaolili.*

¹⁴ Yo yamayamayale kali tobaguna matamatausina kalita mena kulukuluna kusapi-gaogaolili na yona boiboitana kuwolena yakayakan ule mena ali kaba kekan.†

* **74:13** Bwaite iwalowalo Pelo ana tokaleyyao ali waga niuniuli yo ali osi kaiweli. Wagitai Siyawatagili peina 14 koina † **74:14** Bwaite iwalowalo Pelo kaiwena

15 Waila bunubunuwasili kusokeli, yalubwasi kikiuli sididi, na yalubwasi lalakili kuyagumali.

16 Kaliyate yo boniyai kuyamayaleli, dabwelo yo waikena ali kaba miya kolili kupeili.

17 Yanuwa yaulina kali sigasiga kupeili, sauga wedowedoli yo sauga tulutulu kuyamayaleli.

18 Na Yeoba, kunuwatu-kalatan bwaite, kam kaleyayao nige ali yakasisi mwa sitalatalawasi-yagiwo yo esam sikalomagigilan.

19 Kabo tabu am tomoyao kulologabaegimai kisi kama kaleyayao ali munamunai kalobai kaiwena siya besiele yakayakan sokasokali na kai nige kama tosagu yabo. Tabu nuwam imwamwatainagimai, kai am tomoyao kakamkamna.

20 Kelabilabin kamwasanane uginauli kolimai kunuwatu-kalatan, kaiwena ama yanuwa mena ginauli matamatausili yo boniboniyai yo kaleya sikalapowon.

21 Tabu kutatalam na kai tokamkamna kamwamwalimwaline. Kusaguimai na kai tobubutuma yo toeoma kani esam katobalan.

22 O Yaubada, toyauyaule sitalatalawasi-yagiwo kaliyate meuloina koina, kabo kunuwatu-kalatan kutolo na ali talawasi-yagiwone kaiwena kuyamaisali.

23 Kam tokaleyayao ali wui munamunai kunuwatu-kalatan iyaele ilaulau.

75

Asapi ilele

1 O Yaubada, kakawatoki koliwo yo kawalo-masala am lalaki kaiwena yo am paisowa ginauli kaba nuwapwanopwano wasali kayawayawasa.

2 Yaubada iwaloba, “Sauga yapeiyako yatala kaiwena yo loina dudulaina koina kani tomo yayatala-yagili.

3 Bwagana yanuwa yaulina inuku yo yamayamayale meuloili simatausi sitabubu na iyamo yanuwa yaulina kana wauwau kani yakabi-kalatagili.

4 Yawalo togagasa kolili tabu nuwasaesae, ⁵ yo walo gagasa silopei.”

6 Kaiwena yatala kani nige ilalaoma dabwelo ana kaba tunsae mena yo ana kaba sugu mena, nuwana teya yavana o nuwana teya bwauli, nigele.

7 Na Yaubada iya kani iyatala na iloina. Tupwaliyao kani ipei-yataluli na tupwaliyao kani ikeleisinagili.

8 Yeoba komwa nimana mena ikabi-kalatan ana munamunai koina ikalapowon. Yaubada ana munamunaine isuwai na toyauyaule meuloili sinuma kanasiga meuloina siyemwawasi besiele tomo oine kaikaiwena sinuma.

9 Na yau kani nige yalolopei edeedede Isileli ama Yaubada kaiwena, kani nige yalolopei wali-tobali iya koina.

¹⁰ Tonaenaeli ali kaiwe kani itom-gabaen, na todudulai ali kaiwe kani iyalalaki.

76

Asapi ilele

¹ Dedei Yuda koina Yaubada meuloili sikatai yo dedei Isileli esana siyakasisi-yan.

² Ana kaba miya yanuwa Yelusalema koina bwaimwa koya Saiyon.

³ Bwaine koina kana kaleyayao ali gipoyo kana wamali igoluli, ali ebeu yo ali kaleya kelepali meuloili iyouli.

⁴ O Yaubada, am wasawasa ilalakisosi kabo muli mena koya lalakili ali wasawasa.

⁵ Kabo ali tokaleyayao kaikaiweli ali kaleya gogoliyao ukele-gabaegili kolili na sauga bwaite siyaele siboitako sikenokeno, tokaleyayaone meuloili ali kaiwe imwawasi nige sowasowali nimali siyapaisowaili yoi.

⁶ O Yaubada, kowa kai Isileli ama Yaubada, am yokoi koina osi yo kana tomwalisaewo sikanitu siboita.

⁷ Na kowa, Yeoba, tomo meuloili simatausagiwo. Yaiya sowasowana itolo manim mena sauga am munamunai ilalaki isasae?

⁸⁻⁹ Saugana bulibuli mena kutolo kuwalo-lobima yanuwa yaulina mena am yatala kaiwena kabo yanuwa yaulina imatausi yo imwanou na mesabana siya sikamkamna leboili kaiwena wasana sibenalan.

¹⁰ Siya sikamkamna am munamunai maisana sigitai kabo kam tobali siyalalaki.

¹¹ Kabo kuwolena Yeoba am Yaubada koina tawae kuwalo-yameliyako. Na komiu kaba loinao salimai mena, ami mulolo wakalailima koina. Yaubada tomo meuloili iyamatausagili, ¹² mwa kinyao siya esaliyao silalaki iyamatausagili yo natuliyao tataoliyao iwalo sinuwalobi.

77

Asapi ilele

¹ Yavalam koyasili Yaubada koina kabo kainagu ibenalan.

² Sauga miyapolowe kolili yakawanoi Yeoba koina, boniyai meuloina koina nimagu yakeleisin na yakawakawanoi na iyamo nige sagu yalolobai.

³ Yatonan tem Yaubada yanuwatui na iyamo yayabayaba, yatonan tem yanuwa-daumwali na iyamo yanuwa-belubelu.

⁴ Yaubada nige itatalam na yakeno boniyai meuloina, kategu iwakaka nige sowana yaedeede.

⁵ Yanuwatu-vivila sauga simwawasiko kolili yo sauga beyabeyasosili kolili.

⁶ Boniyai meuloina koina yanuwatui lalakina, yatonan tem yanuwa-daumwali mwa bwaite besiele yagu nuwatu,

⁷ "Gubesi, kani Yeoba isikotanagila sauga meuloina? Kani nige sauga yaboyoi iyayaliyaya kolila?

⁸ Gubesi, ana mulolo kolila ilopei? Yakato ana waloyameli kolila imwawasiko?

⁹ Gubesi, Yaubada ana katekamkamnawa kolila nuwana imwatainan? Yakato ana munamunai ana katekamkamna ikausi?"

¹⁰ Kabo yabomayoi yawaloba, "Yagu nuwapolowe bwaite, Yaubada Tomiyasaesosi nima ulaulana kaikaiwena kani nige iyayapaisowai yoi kaiwela."

¹¹⁻¹² O Yeoba, kani am paisowa kaikaiweli yo am paisowa ginauli kaba nuwa-pwanopwano sauga beyabeyana koina yanuwatukalatagili, yo am paisowa meuloina kani yanuwanuwautili.

¹³ O Yaubada, mumugam tabutabuna. Am kaiwe ilalakisosi kabo muli mena yaubadao meuloili ali kaiwe.

¹⁴ Kowa Yaubadanaele ginauli kaba nuwa-pwanopwano kupaishowaili, am kaiwe kuyakenayagili kaba loinao meuloili kolili.

¹⁵ Yo am kaiwe mena am tomoyao, Yakobo yo Yosepa tubuliyao kuleboili.

¹⁶ Saugana kalita yo bagolu sigitaiwo simatausi yo kalita gunna sitabubu simwasali.

¹⁷ Yaloyaloi galewa sisuwai ilobima, tutu itutu bulibuli mena na pigabu ipigabu ana kaba pigabu mena.

¹⁸ Tutu daguguna bwawa kalona mena, na pigabu mayalena koina yanuwa yaulina imayale yo mwanikiniki inuku.

¹⁹ Bagolu luwana mena kulau, kalita didididiuna kulopanaisi, na monam nige sowasowali sigitai.

²⁰ Tomo kubaguna-yagili besiele sipi togite-kalatan ana paisowa, tomone siya Mosese yo Eloni ali loina yaulina mena silaulau.

78

Asapi ilele

¹ O yagu tomoyao, kwabenali yagu yakayakatai kolili. Tenamiyao kwasokeli na kwabenali tawae yawalowalowen.

² Kani walo sonosonogali kolili yaedeedede kolimiu na nuwatu wadawadamli sauga beyabeyana kolili yakabi-yamayaleli kolimiu, ³ siya edeededene tabenalagiliko yo takataili edeededene siya tamalao siwalowegiliko kolila.

⁴ Nige sowana tawadamli natulao kolili na kani tawalowen yaso waluwaluna kolili Yeoba ana kaiwe yo ana paisowa namwanamwali kaiweli.

⁵ Ana loinao iwolegili tubulao tomo Isileli kolili yo iwalo kolili loinaone siyakataili natuliyao kolili, ⁶ na mesabana yaso ilalaoma sikatai namwanamwaili na siya tabe naga natuliyao siyakataili.

⁷ Bwaine kamwasane koina na mesabana ali meli sipei Yaubada koina yo sinuwatu-kalatan ana paisowa ginauli kaba nuwapwanopwano na ana loinao siobigaili.

⁸ Kabo tabu siya besiele tubuliyao siya togamwa-panapanawa, kateliyao sikololo yo ali meli sikikiu yo silau yaubadao uloili kolili.

⁹ Tabu siya besiele Ipeleim tokaleyayao. Bwagana me ali kaleya gogona na iyamo saugana tem kaleya ilaoma siyabubu.

10 Yaubada ana kelabilabin kamwasana nuwali imwatainan, genuwali ana loinao siobigaili.

11 Yo ana paisowa ginauli kaba nuwapwanopwano sinuwamwatainagili.

12 Tubuliyao manli mena Yaubada ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili Soan bubuna mena Itipita koina.

13 Kalita igali-labuiyan, yo iwalo waila sitolo besiele salibebe kabo tomo ibagunayagili silau silopanaisi.

14 Kaliyate mena ibagunayagili yaloyaloi koina yo boniyai koina mayau kalapulupululuna koina.

15 Veku lalakili ule mena iigalili sitasoke kabo waila iwolegili bwaimwa ilaomaya bwatano gunna mena.

16 Wailane ididi-yawatagilima veku mena besiele yalubwasi kikiuna imasumasuwema kabo iyamala yalubwasi lalakina.

17 Na iyamo ali yauyaule iyaelemo ilaulau, sigamwagamwapanapanawa Tomiyasaesosi koina.

18 Sauga meuloina siwalo kaiwe nuwanuwali kali na ali samalulu mumugana koina Yaubada ana kalakisiye sitonan.

19 Siwaloba, “Gubesi, sowasowana Yaubada kala iyeyama kolila bwaite ule bwagabwagane koina? Nuwana nigele.

20 Bwagana vekune isapi na waila ididi-yawatagilima koina besiele yalubwasi na iyamo nige sowasowana ana tomoyao kan iwolegili.”

21 Kabo saugana ali walo ibenalagili Yaubada imunamunai mwa ikaleya kolili mayau wedolina mena. Ana munamunai ilalaki isaesae, 22 kaiwena nige simemeli koina yo ali nuwatu yakato nige sowasowana ileboili.

23 Kabo iwalo bulibuli kana gamwa itasoke, 24 kabo mana sibekuma kali besiele galewa italu.

25 Na mana besiele anelose kali kabo iwolegili sikekan na iyamo ilalakisosi.

26 Yaubada ana paisowa koina bolibolime yo yavana silotalu, 27 kabo man iyawasali silobima, kali baibaiwa besiele dekawa busu galagala mena, 28 sibekuma ali kaba gogo luwaluwalili mena, ali palai siyatakikilili.

29 Kabo tomo sikekan diyaliyao sisu kaiwena iwolegili besiele tawae ali nuwatu.

30 Na muliya kabo ali kekan imwawasi yo ali gadosisi kekanne kaiwena iyaelemo ilaulau,

31 Yaubada imunamunai tomo Isileli kolili mwa ali kilakai kaikaiweli iunuili siboita.*

32 Bwagana Yaubada ana paisowa ginauli kaba nuwapwanopwano sigitailliko na iyamo nagamo naenaena siginaginauli yo nige simemeli koina.

33 Kabo yawasili iyui-yamateli yo ali boita kana koleya imatamatausi sosi.

34 Saugana tupwali iunuyamateli kabo meuloili sinuwabui sipileyoi koina yo me ali kaiwe sikawakawanoi.

* 78:31 Iwalowalo Numela 11:33 kaiwena

³⁵ Yo sinuwatu-kalatan yakato Yaubada Tomiyasaesosi iya kali totolo-kaukasi yo kali tosa.

³⁶ Na iyamo mwakota sopali mena sieedeede.

³⁷ Kateli mena nige siyayakasisi-yan yo ana kelabilabin kamwasana nige simumuliya.

³⁸ Na iyamo ikatekamkamna-yagili yo ali naenaena inuwatu-pwaiki kabo nige isisibayanaeli. Na sauga ibaibaiwa ana munamunai ikabikalatan yo nige iunui.

³⁹ Inuwatu-kalatan yakato siya tomo molosi ali miyamiya sauga kubwakubwanamo besiele yaumai sauga kubwakubwana koina itowa na imwawasi.

⁴⁰ Na ule bwagabwaga mena sauga ibaibaiwa sigamwapanapanawa mwa kaiwena katena ikamkamna.

⁴¹ Yo sauga meuloina ana kalakisiye sitonatonan mwa Isileli ali Yaubada tabutabuna katena siula-munamunai.

⁴² Ana paisowa meuloili nuwali imwatainagili, saugana ileboili kali kaleyayao kolili, ⁴³ yo ginauli kaba nuwapwanopwano meuloili ipaisowaili Soan bubuna mena Itipita koina.

⁴⁴ Kaba gite bwaite, ali yalubwasi siyamala kwasine kabo Itipita nige ali kaba numa waila, ⁴⁵ nonowala iyawasali silaoma siyamala tomo Itipita ali kaba okwatakwata, besiele kwekwe ali bwatano sisibayanae, ⁴⁶ besiele mwalimwali iyawasali silaoma na kali sisibayanaeli, ⁴⁷⁻⁴⁸ galewa pokopokoli lalakili sitalu kabo ali oine yo bulumakau isibayanaeli, mayau esana fig siboita wabumali kaiwena yo ali sipi siboita tutu yo pigabu koina, ⁴⁹ yo boita kana anelose iyawasali silaoma kabo ali paisowa koina Yaubada ana munamunai lalakina siyakena-yagili mwa Itipita kamkamna lalakina silobai.

⁵⁰ Na paisowane koina ana munamunai nige ikakabi-kalatan na iunui muya yabo koina, ⁵¹ kabo Itipita natuliyao tatao tobagubagunao susu kaigeda kaigeda kolili iunuyamateli.

⁵² Imwawasi ana tomoyao ibagunayagili besiele sipi siyawatagili yo ali kamwasa iyakenayagili ule bwagabwaga mena.

⁵³ Ali lau koina igite-kalatagili mwa nige sowasowana simatausi, na kalita bagoluna igolu kali kaleyayao pwatali mena.

⁵⁴ Kabo ana tomoyao ikalaili ilawagili ana yanuwa yakayakasisina koina, bwaimwa koya Saiyonne iboma ikalaiyako kaiweli.

⁵⁵ Kaba loinao uloili itawoili Isileli manli mena, ali bwatano iyakasali iwolegili ana tomoyao kolili simiya.

⁵⁶ Na bwagana ginauli meuloina ipaisowai kaiweli na iyamo ana kalakisiye iyaelemo sitonatonan, yo ali Yaubada Tomiyasaesosi sigamwapanapanawa koina yo genuwali ana lina simuliya, ⁵⁷ simiyadagedagela-yan besiele tubuliyao ali paisowa. Mumugali inaesosi Yaubada nige sowasowana ana meli ipei kolili.

⁵⁸ Kaba pwaoli siginaulili yaubadao uloili kolili yo kokotomo kolili sipwalou kabo Yaubada siula-munamunai.

⁵⁹ Saugana mumugaline igitai kabo ana munamunai ilalaki isaesae kanasiga ana tomoyao Isileli isikote-molosagili.

⁶⁰ Ana palai yanuwa Sailo koina ilogabaen bwaine koina beyabeyana imiyamiya ana tomoyao mekanakavao.†

⁶¹ Kabo italam kali kaleyayao kelabilabin kamwasana kana dedewaga, bwaimwa ana kaiwe yo ana wasawasa kana kilakilala, sikwayai kaleya luwana mena silawan ali yanuwa mena.

⁶² Ana tomoyao siula-munamunai kabo italamwagili kali kaleyayao ali kaleya kelepana koina sietomtomo-wagili.

⁶³ Ali kilakaiwo siboita kabo Isileli vesalao nige ali kaba kawalulu.

⁶⁴ Ali topwaoli siboita kaleyane koina yo ali kwabukwabuliwo nige sowasowali sinuwanae ali toboitao kaiweli.

⁶⁵ Yeoba itolo, besiele tokeno yabo ikeno-toloma ana kaba keno mena, besiele tomo kaikaiwena me ana kabaleya ikalekaleya me ana munamunai.

⁶⁶ Kabo kana kaleyayao itubali-yavivilali yo ikaiwe-gabaegili me ali mwalimwaline.

⁶⁷ Yosepa yo Ipeleim tubuliyao ali bodao isikotanagili.

⁶⁸ Na Yuda tubunao ali boda igite-sipwaili siyamala ana tomoyao yo koya Saiyon iyamala ana kaba miya iya imulolososi koina.

⁶⁹ Bwaine koina ana Nume Tabu ikabi, besiele ana nume bulibuli mena, yo ikabi-yakaiwe kabo ikaiwesosi yo imiyayai besiele yanuwa yaulina kana wauwau.

⁷⁰⁻⁷¹ Deibida imiyamiya bubu mena ana sipi igitegite-kalatagili na Yaubada igite-sipwai mwa iyogan iyapaisowa iyamala Isileli ali kin na Yaubada ana tomoyao igite-kalatagili besiele sipi.

⁷² Me kate yawasosina koina igite-kalatagili yo ibagunayagili me ana katai.

79

Asapi ilele

¹ O Yaubada, tomo siya nige tomeli silusaemako am yanuwa mena yo am Nume Tabu sisibayanae yo Yelusalema taon sisibayanae molosan itata-gwaligwali.

² Am tomoyao yoli boiboitali siwolegili magesubu kali ali kaba kekan, yo am topaisowao yakayakasisili kwapiliyao siwolegili yakayakan sokasokali kolili sikekan.

³ Am tomoyao siunuili kwasineliyao sididi besiele waila sisuwai Yelusalema meuloina koina. Nige yaboyoi tupwa tomo imiyamiya na toboita kwapiliyao ipuluili.

⁴ Kaba loinao meuloili salimai mena sitalatalawasi-yagimai, kaemala ali kaba malu.

⁵ O Yeoba, gubesi, kani am munamunai imiyayai kolimai kani nige ilolopei? Yakato am munamunai ilaulaumo na iwedowedoli besiele mayau?

⁶ Am munamunaine kubui ilau kaba loinaone siya nige sipwapwalou koliwo yo tomo siya nige sikawakawanoi koliwo.

⁷ Kaiwena am tomoyao siunuyamateliko yo am yanuwa sisibayanae molosan.

† 78:60 Edeededene iyaele 1 Samuela 4:3,4

⁸ Tabu kuyayamaisamai tubumayao ali pwanoli kaiweli, na bwaite sauga ukwate-kamkamna-yagimai kaiwena kai kamiyamiya yauli molosi mena.

⁹ O Yaubada, kusaguimai yo kuleboimai, ama pwanoli kunuwatu-pwaukili kaiwena kowa esam yakasisi.

¹⁰ Tabu kutatalam kaba loinao sineneli-samasamalulu kolimai siwaloba, "Ami Yaubada toweya?"

Kam gum kuyai kuyamaisali kaiwena am topaisowao siunuili yo kwasineliyao siyadidili. Am munamunai kuyakenayagili kolili na kagitai.

¹¹ Topaisowa panpanli ali yaba kubenalan, na am kaiwe lalakina mena siya kikiunamo kani siboita kulivasili.

¹² O Yeoba, kaba loinaone kuyamaisali me seben, ali walo sinasinali koliwo kaiwena kuyamaisali.

¹³ Kabo kai am tomoyao, am sipi bodana, kani kakawatoki koliwo sauga meuloina nige ana kaba mwawasi.

80

Asapi ilele

¹ O Yeoba, kai Isileli kama togite-kalatan kowa, kai am sipi bodana yo kowa ama tobaguna, ama walo kubenalan. Kowa kumiyasio am kaba miya wasawasana koina na yaulim mena aneloseyao* simiyamiya.

² Na kubomayoi kuyakenayagiwo boda Ipeleim, Beniyamina, yo Manase kolili na sikataiwo. Am kaiwe kuyakenayagimai yo kulaoma kuleboimai.

³⁻⁴ O Yeoba ama Yaubada Tokaiwesosi, am katekamkamna kuyakenayagimai na lebo kalobai. Isa sauga kana mamalawe kani am tomoyao ali kawanoi koina kumunamunai?

⁵ Kamkamna kuyeyama koina kakekan, yo matalilo komwana lalakina kanuma.

⁶ Kutalam kaba loinao uloili silaoma sibomayoi kolili sikalekaleya na tem ama bwatano sikalaili. Kama tokaleyayaone sibomamo kaloli mena sitalatalawasi-yagimai.

⁷ O Yaubada Tokaiwesosi, ukwele-yavivilayoimai. Am katekamkamna kuyakenayagimai na lebo kalobai.

⁸ Itipita koina oine likena ukwalai kulaoma kabu tomo kutawoili na ali yanuwa mena oine likenane ukumai.

⁹ Yanuwane kusepa kabu oinene ikin lamna ilobi kabu idebalala yanuwa meuloina ikalai.

¹⁰ Kabu koya isumali lolonna koina yo lagalaganao silalakisosi kabu muli mena mayau lalakiliyao lagalagaliyao.

¹¹ Tabe lagalaganao iyagayanli silau kalita Mediteleiniya koina yo tabe sisae teya kaluwabu mena Yupeleitisi wailana koina.

¹² Na tawae kaiwena Yelusalema kana gana kusibayanae ibeku? Kabu sauga bwaite tomo meuloili kamwasa mena silaulau sowasowali oinene sikewalili.

* **80:1** Anelosene bwaite kelabilabin kamwasana kana togite-kalatan

13 Polo ule oinene siutu-gwalagwalaili kabo oinene iyamala yakayakan sokasokali ali kaba kekan.

14 O Yaubada Tokaiwesosi, kutagelakeile yoi na bulibuli mena ugite-lobima kolimai na kulaoma am tomoyao kuleboimai.

15 Kulaoma na bwaite oinene ukukumaine kuleboi, iya beyabeyana like waluwaluna na am gite-kalatan koina ilalaki ikin ikaiwe.

16 Kama kaleyyao silaoma na oinene sitom iguli kabo sigabu. Me am munamunai ugitaile na kusibayanaeli.

17 Am tomoyao gitegite-sipwaili kutolo-kaukausili kaiwena beyabeyana am gite-kalatan koina kaemala boda kaikaiwena.

18 Kani nige sauga yaboyoi dagelamai kaeyawa koliwo. Yawasimai kuyeyama na katobalanagiwo.

19 O Yaubada Tokaiwesosi, ukwele-yavivilayoimai. Am katekamkamna kuyakenayagimai na lebo kalobai.

81

Asapi ilele

1 Kwawuiwui me ami yaliyaya Yaubada kala totolo-kaukausi koina, yo kwawali-tobali Isileli ala Yaubada koina.

2 Venu kwayatubu, tambalin wakoili yo api lalakili yo api kikiuli kwavenu-wagili na daguguna namwanamwali tabenalan.

3 Bwagigi kwayui kekan lalakina kana sauga koina nuwana waikena waluwaluna o nuwana waikena imatuwa kali sauga.

4 Nuwatu-kalatan kekanna bwaite iyamala tomo Isileli kali loina na loinane ilaomaya Isileli ala Yaubada koina.

5 Kabo loinane iwolegili tomo Isileli kolili saugana ikaleya yanuwa Itipita koina.

Kaina yabo yabenalan, kainane nige yakakatai, iwalowalo koliyau iba,

6 “Kami kayakayale dagelamiu mena yakele-gabaegiliko. Tabe yatalam bilikine kwapei-yataluli.

7 Saugana kwamiya-polowe Itipita koina kabo kwayoga koliyau sagu kaiwena mwa yaleboimiu. Kainagu iyamala tutu yaloyaloi luwana mena kabo ami yaba yayamaisa. Muli mena yatonagimiu Meliba wailana koina.

8 O yagu tomoyao Isileli, yagu yanuwapei kolimiu kwabenalan.

9 Tabu sauga yaboyoi yaubada yabo koina kwapwalou.

10 Yau Yeoba ami Yaubada, yau mwa yakalaimiu Itipita koina kwayawatagili. Gamwamiyao kwasaeili na yakakanmiu.

11 Na iyamo yagu tomoyao Isileli nige sibebenali koliyau, genuwali kainagu siobigai.

12 Kabo yatalam siboma ali nuwatu mena silau ali gamwapana-panawa kaiwena yo tawae nuwanuwali signauli yatalamwagili.

13 Nuwanuwagu lalakina yagu tomoyao Isileli sibenali koliyau yo kainagu siobigai.

¹⁴ Tem siobigaiyau kani mwayamwayau kali kaleyayaone yakaiwe-gabaegili yo kali tokalomagigili yaunuili.

¹⁵ Siya sikalomagigi-lagau kani me ali matausi sipwalou mangu mena, kali maisa kani imiyayai.

¹⁶ Na kani yayakanmiu witi namwanamwasosina koina na diyamiyao sisu kamwakamwa koina.”

82

Asapi ilele

¹ Yaubada imiyasio ana kaba miya wasawasana koina bulibuli mena na mesabana yaubadao meuloili iyatalayagili yo kali loina iwolegili.

² Kabo iwaloba, “Loina dudulaina mena kwayatala, tabu sauga yaboyoi ami yatala koina toyauyaulene kwasaguili.

³ Loina dudulaina kwaolena tobubutumao, siya nige tamaliyao sipapagan, siya sikamkamna yo siya nige kali tosagu yabo, kali loina kaigeda.

⁴ Kwaleboili tonaenaali ali kaiwe koina.

⁵ Komiu yaubadao kwabenali. Komiu toyauyaule, nige ami katai yabo. Komiu boniboniyai mena kwalolokeikeile kabo loina dudulaina kwasibayanaeyako.

⁶ Bwagana komiu yakato yaubadao yo yau Tomiyasaesosi natuguwao, ⁷ na iyamo kani kwaboita besiele tomo, yawasimiu kani yatom-gabaen besiele kin natuna yabo yawasina.”

⁸ Kabo kai kawaloba, “O Yaubada, kutolo na yanuwa yaulina kuloinayan kaiwena kaba loinao meuloili siya am gogo.”

83

Asapi ilele

¹ O Yaubada, tabu kumimiya-mwanou.

² Kam kaleyayao yo kam tokalomagigiliwo ugitaili, siyaele sigamwagamwa-panapanawa koliwo.

³ Siyaele wadam mena ali loina naenaali sinuwanuwatuili na tem am tomoyao, siya mwa kutolo-kaukausili, sikaleya kolili.

⁴ Siwaloba, “Kwalaoma na Isileli ali kaba loinane tasibayanae na mesabana Isileli nuwala imwatainan yawasosi.”

⁵ Kabo sitalam ali nuwatune koina mwa siboda kaigeda na sikaleya koliwo Yaubada.

⁶ Kam tokaleyayao esaliyao bwaite, tomo Idoma, Isimeli, Mowabe, Agaliniya,

⁷ Gibal, Amoni, Amaleki, Pilistiya yo Taiya.

⁸ Besiele tabe Asiliya silogogoma mekalikavao, yo tabe Amoni yo Mowabe, siya Lota tubunao.

⁹⁻¹⁰ Na uginauli kam tokaleyayaone bwaite kolili besiele tawae beyabeyana uginauliyako Midiya, Sisaliya yo Yabini waila Kisoni yo yanuwa Endola kolili.* Bwaine koina kusibayanaeli yo yoli meuloili

* **83:9-10** Wagitai Toloinao (Judges) Peina 4, 6, 7 yo 8

sibowa bwatano mena.

¹¹ Kam tokaleyayaone ali tobagunao ukwaiwe-gabaegili besiele beyabeyana Olebi, Sibi, Seba yo Salimuna ukaiwe-gabaegili, ¹² siya mwa beyabeyana siwaloba, “Yaubada ana bwatano kani takalai iyamala ala gogo.”

¹³ O Yaubada, kuyasulu-gwaligwalili besiele bwatano kauna yo besiele lei mosomosona yaumai iyui-kalakalai.

¹⁴ Na besiele mayau kalapulupululuna iwedoli koya mena na ilau ule meuloina iwedoli isibayanae, ¹⁵ ee besiele uginauli kolili. Kutawoili am wowoli kaikaiwena koina yo am wediliya koina kuyamatausagili.

¹⁶⁻¹⁷ O Yeoba, mwalimwaline kuyakalapowonli manli mena na am kaiwe sikilala yo sikatai. Ukwaiwe-gabaegili na ali matausi simiyayai na ali mwalimwaline iunuili siboita.

¹⁸ Sowasowana sikatai yakato kowa Yeoba kubomamo Tomiyasaesosi yo kuloina yanuwa yaulina meuloina koina.

84

Kola natunao silele

¹ O Yaubada Tomiyasaesosi, yamulolo lalakina am Nume Tabu koina.

² Nuwanuwagu lalakisosina tem yau bwaine koina. Yagu kaba yaliyaya tem yau yamiyamiya kalona mena. Yogu yo yaluyaluwagu meuloina me ali yaliyaya siwali Yaubada meyawasina koina.

³ O Yeoba Tomiyasaesosi, kowa yau kin yo yagu Yaubada, kai meuloimai nuwanuwamai kamiyamiya salim mena yo tabe besiele man. Ali noi sipaisowaili am Nume koina besiele tabe siya kitekitele yo buyali yo natuliyao sipeili am kaba pwaoli salina mena.

⁴ Siya analiyao simiya am nume mena siyaliyaya lalakina. Sauga meuloina kam tobali siwaliwali-yagili.

⁵ Siya analiyao ali kaiwe ilaomaya koliwo siyaliyaya lalakina, siya ali nuwatu sikaiwe tem silau koya Saiyon koina na sipwalou koliwo.

⁶ Saugana silaulau Baka* kalogawana leleyanna koina dedeinane iyamala waila bunubunuwasili sikalapowon simasumasuwe kaiwena galewa naga kana sauga na italu baguna.

⁷ Mwa ali lau koina yoli sikaiwe yoi, kikiunamo yaubadao ali Yaubada kani sigitai Yelusalema koina.

⁸ O Yaubada Tomiyasaesosi, kowa kai Isileli ama Yaubada, yagu kawanoi kubenalan.

⁹ Ama kin kuwalo-muloloi iya mwa ugite-sipwaiyako.

¹⁰ Tem yamiyamiya am Nume Tabu kalona mena kaliyate kaigeda koina kagu lotonan inamwanamwasosi kabo muli mena kaliyate ten tausan yagu yanuwa koina kagu lotonan. Yo tem yatolo Nume Tabu kana gamwa koina kagu lotonan inamwanamwasosi kabo muli mena yamiyasio toyauyaule ali nume wasawasali kaloli mena.

¹¹ Kaiwena Yeoba iya kala totolo-kaukausi yo ala Kin wasawasana, sauga meuloina iwalo-muloloila, ikate-kamkamna-yagila yo isaguila.

* **84:6** Baka kana katai kalogawa galogalo maguna

Nige sowana ginauli namwanamwana yabo inuwai siya analiyao mumugana dudulaina sipaisowai.

¹² O Yeoba Tomiyasaesosi, siya analiyao simeli-yagiwo siyaliyaya.

85

Kola natunao silele

¹ O Yeoba, am mulolo ilalakisosi am yanuwa koina. Uginauli tomo Isileli sidebalala yoi yo ali tano sikin namwanamwa.

² Am tomoyao ali pwanoli meuloili kunuwatu-pwaikili.

³ Am munamunai kolili kulopei, yo am kaleya kuyamwanou.

⁴ O Yaubada kama Tolebolebo, ukwele-yavivilamai yoi na am yokoi kupei-suwalan kolimai.

⁵ Gubesi, kani am munamunaine imiyayai kolimai? Yakato ilaulau yaso yo yaso kolili?

⁶ Ukwabi-yakaiweyoimai, na kai am tomoyao katobalanagiwo.

⁷ O Yeoba, am mulolo miyamiya yaina kuyakenayagimai, na lebo yo sagu kuyeyama kolimai.

⁸ Mwa yau yabenabenali koina, tawae Yeoba Yaubada iwalowalowen, daumwali iwaloyameli kolila, iboma ana tomoyao, tem nige tapipileyoi ala kamwasa yauyauledi kolili.

⁹ Walo yawasosi iya inonowako sabi lebo analiyao siya siyakasisiyan, na ala yanuwa kani iloyapowon ana wasawasa koina.

¹⁰ Besiele tomo sielobelobe yo simulolo, Yaubada mumuganao, bwaimwa mulolo, walo yawasosi, mumuga dudulaina yo daumwali kani siginauli besiele.

¹¹ Walo yawasosi kani ibunubunuwasi bwatano koina na isae kewa mena. Mumuga dudulaina bulibuli mena kani igite-lobima yanuwa yaulina mena.

¹² Yeoba kani iwalo-muloloila yo ala yanuwa imasuli na ala kelikeli inamwanamwa.

¹³ Kabo mumuga dudulaina kani ibaguna ilau Yeoba ana kamwasa ikatububun kaiwena.

86

¹ O Yeoba, tenam kuyawali yo kainagu kuyamaisa kaiwena nige yagu kaiwe yabelusosi.

² Kuleboyau boita koina kaiwena yau tomo yakayakasisina. Yau am topaisowa yo yagu meli yapei koliwo kabo kuleboyau.

³ Kowa yagu Yaubada, ukwate-kamkamna-yagau. Kaliyate meuloina koina yakawanoi koliwo.

⁴ O Yeoba, am topaisowa ukwabi-yaliyaya kaiwena yagu kawanoi sisaewako koliwo.

⁵ Kowa kunamwanamwa kolimai yo ama pwanoli kunuwatu-pwaikili, am mulolo imiyayai siya analiyao sikawanoi koliwo.

⁶ O Yeoba, yagu kawanoi yo yagu valam sagu kaiwena kubenalagili.

⁷ Sauga miya polowe kolili yayoga koliwo kaiwena yagu kawanoi kuyamaisali.

⁸ O Yeoba, nige yaubada yabo besiele kowa, ali paisowa nige besiele kowa am paisowa.

⁹ Kaba loinao meuloili kowa kuyamayaleli kani silaoma sipwalou koliwo yo esam kani sitobalan na sikawa-wasawasa-yan.

¹⁰ Kowa tokaiwe yo ginauli kaba nuwapwanopwano kupaisowaili, mwa kowa kubomamo Yaubada.

¹¹ O Yeoba, kuyakataiyau tawae nuwanuwam yapaisowai na mesabana yaobigaiwo sauga meuloina. Kuyakenayagau na yapaisowa koliwo me yagu talam yawasosi.

¹² O Yeoba yagu Yaubada, kani yatobalanagiwo kategu meuloina mena yo am lalaki yawalo-masalan sauga meuloina.

¹³ Am mulolo miyamiya yaina koliyau ilalakisosi kaiwena kikiunamo yaboita na kulaoma yo kuleboyau.

¹⁴ O Yaubada, tomo gagagagasali silalaoma sabi unuiyau, tomo naenaesosili bodaliyao sitonatonan tem siunuyamateyau, bodane bwaine genuwali kainam sibenalan.

¹⁵ Na Yeoba kowa tokatekamkamna yo tomulolo, sauga meuloina me am kalakisiye kunuwalobi yo kowa towalo yawasosi.

¹⁶ Manim ilaoma koliyau na ukwate-kamkamna-yagau, ukwabi-yakaiweyau na kuleboyau kaiwena yau yapaisowa koliwo besiele sinagu ipaisowai koliwo.

¹⁷ O Yeoba, naga am namwanamwa kuyakenayagau na mesabana siya analiyao sikalomagigi-lagau kani simwalimwaline, saugana tem sigitai am miya saligu mena yo am saguiyau.

87

Kola natunao silele

¹ Yeoba ana yanuwa lalakina ikabi ana koya yakayakasisina koina.

² Yanuwa Yelusalema imulolososi koina kabo muli mena yanuwa meuloili kolili ana mulolo.

³ O Yelusalema, kowa Yaubada ana yanuwa lalakina, ginauli namwanamwali iwalowalo-wegili kaiwem kubenalagili.

⁴ Yagu tomoyao siobiobigaiyau tupwaliyao siyaele Itipita koina, tupwaliyao Babilon, tupwaliyao Pilistiya, Taiya yo Idiopiya kolili kabo kani yayasilili yakato Yelusalema koina simiyamiya.

⁵ Na Saiyon kaiwena kani siwalo yakato tomo meuloili sikabili Saiyon koina. Yaubada Tomiyasaesosi ana yanuwa Saiyon kani ikabi-yakaiwe.

⁶ Na Yeoba kani ana tomoyao iyasilili yo kaigeda kaigeda kaiwena kani iwaloba, "Bwaite sikabiya Yelusalema koina."

⁷ Siya kani siselo yo siwali ali wali walona bwaite besiele, "Saiyon iya ala walo-mulolo meuloili yaina."

88

Kola natunao silele

¹ O Yeoba yagu Yaubada, yayoga sagu kaiwena kaliyate meuloina koina, na boniyai yavalam-saewa.

² Kutalam yagu kawanoi ilaowa manim mena yo tenam kuyawali yagu valam sagu kaiwena.

³ Polowe sibaibaiwa sitalu pwatagu mena kabo kikiunamo yaboita.

⁴ Yau besiele siya tupwaliyao boita dedeina mena silaulau, yau kaiwe meuloina imwawasi.

⁵ Silogabaegauko toboitao luwali mena, yau besiele siunuiyau yaboita na yakenokeno salai mena. Toboitaone kunuwa-mwatainagiliko, kaiwena am sagu silogabaenako.

⁶ Ugabaegauko yalobi salai gunna mena, gula malamalawesosina yo boniboniyaina koina.

⁷ Am munamunai polopolowena kupei pwatagu mena, besiele bagolu igolu pwatagu mena siunuiyau.

⁸ Kowa am paisowa koina mwa kaukavao silogabaegau, uginauli koliyau besiele boita bwalaina koliyau imiyamiya kabo simiya-suwala koliyau. Yalaomako naenaena polowena kalona mena nige sowasowana yayabubu-gabaen, ⁹ yo mangu ibelu kamkamna kaiwena.

O Yeoba, kaliyate kaigeda kaigeda yayogayoga koliwo yo nimagu yakeleisinagili koliwo kawakawanoi mena.

¹⁰ Gubesi, yakato ginauli kaba nuwapwanopwano kupaisowaili toboita kaiweli? Na sitoloyoi sitobali koliwo? Nigele.

¹¹ Gubesi, yakato am mulolo miyamiya yaina kaiwena siedeededeyan salai mena? Na am walo yawasosi siwalowalo-masalan sibayanae yanuwana koina? Nigele.

¹² Gubesi, yakato am paisowa ginauli kaba nuwapwanopwano sigitaili boniboniyai dedeina koina? Na am namwanamwa sigitai nuwanuwa-mwatain yanuwana koina? Nigele, nigele molosi.

¹³ O Yeoba, yayoga koliwo sagu kaiwena, malala kaigeda kaigeda yakawanoi koliwo.

¹⁴ Tawae kaiwena kusikotanagau? Tawae kaiwena kumiya dagedagela-yagau?

¹⁵ Yagu sauga kilakai koina, yakamkamna kikiunamo yaboita, am loina polopolowena koina kamnagu inae.

¹⁶ Am munamunai kaikaiwena ikeno-kalatagau yo am kaleya isibayanaeyau.

¹⁷ Kaliyate meuloina koina sitakitakiki-lagau besiele yalubwasi idoga na ididi-takikilagau.

¹⁸ Am paisowa kaiwena, yagu eliyamwao namwanamwali silogabaegauko kabo boniboniyaimo mekaukava.

89

Itani ilele

¹ O Yeoba, kani yawali am mulolo miyamiya yaina kaiwena, yo sauga meuloina am walo yawasosi kani yawalo-masalan.

² Kaiwena am mulolo kani imiyayai yo am walo yawasosi kani itolo-kaiwe besiele bulibuli ana tolo-kaiwe.

³ Kuwaloba, “Yagu kelabilabin kamwasana yaginauli yagu tomo gitegite-sipwaina koina, yagu kawalulu koina, yawaloyameli yagu topaisowa Deibida koina.

⁴ Tubumwao siya kani siyamiyalaewo sauga meuloina yo am kaba miya wasawasana kani yakabi-yakaiwe.”

⁵ O Yeoba, bulibuli siwaliwali am paisowa namwanamwali kaiweli, yo bulibuli kana tomiya siwaliwali am walo yawasosi kaiwena.

⁶ Nige yabo imiyamiya bulibuli mena besiele kowa, nige yabo itotoyatoyawa mekamkava.

⁷ Toyakayakasisi meuloili simatausagiwo yo ali miyagogo koina kusaesosi kabo me ali yakasisi sitolo-takikilagiwo.

⁸ O Yeoba kowa Tomiyasaesosi, nige yabo ana kaiwe besiele am kaiwe, am paisowa meuloina ikalapowon am walo yawasosi koina.

⁹ Kalita ana yokoyoko kowa kuloiloinayan, ana bagolu munamunaili kuyadaumwalili.

¹⁰ Weso lalakina esana Labi* ukogaogaoli na iboita, yo kam toka-leyayao am kaiwe mena kutao-gwaligwalili.

¹¹ Bulibuli yo yanuwa yaulina yo ginauli meuloina kalona mena siya am gogoyao kaiwena kowa kuyamayaleli.

¹² Teya yavana yo teya bwauli kuyamayaleli, koya Tabo yo koya Elimon me ali yaliyaya esam sitobalan.

¹³ Kowa tubula am kaiwe. Nima ulaulam ikaiwesosi kabo muli mena tomo meuloili ali kaiwe.

¹⁴ Am kaba miya wasawasana kana wauwau bwaimwa mumuga dudulaina yo loina dudulaina, am mulolo miyamiya yaina yo am walo yawasosi sibaguna-yagiwo am lau koina.

¹⁵ Siya analiyao sitapwalolo koliwo me ali wali-tobali siyaliyaya kaiwena kani silokeikeile am mayale koina.

¹⁶ Kaiwem siyaliyaya kaliyate meuloina koina yo am namwanamwa kaiwena sitobalanagiwo.

¹⁷ Ukabi-yakaiwemai kaleya koina, am saguimai kaiwena wasamai ilalaki.

¹⁸ Kaiwena kowa Yeoba Isileli ali Yaubada tabutabuna na kuyeyama kolimai ama kin iya kama totolo-kaukausi.

¹⁹ Beyabeyana kuedeedeede am kenogite mena palopita yabo koina kuwaloba, “Pwaopwaom wasawasana yapeiyako tokaikaiwe kulukuluna koina iya mwa tomo luwali mena yagite-sipwai.

²⁰ Kabo yagu topaisowa Deibida olo tabutabuna koina yayaoloi yakato iya kin.

²¹ Yagu kaiwe yaolena koina na sauga meuloina ikaiwesosi.

²² Kana tokaleyayao kani nige sikakaiwe-gabaen yo toyauyaule kani nige siyayamwalimwaline.

²³ Siya analiyao sikaleya koina kani yakogaogaolili yo kana tokalomagigiliwo kani yaunuili.

²⁴ Yagu mulolo miyamiya yaina yo yagu walo yawasosi kani yaolena koina yo sauga meuloina kana tokaleyayao kani ikaiwe-gabaegili.

²⁵ Ana kaba loina kani yayalalaki Kalita Mediteleiniya koina, bwaimwa dabwelo ana kaba sugu mena yo isae yalubwasi Yupeleitisi koina, bwaimwa dabwelo ana kaba mwalisae mena.

²⁶ Kani iwalo koliyau, ‘Kowa tamagu, yagu Yaubada, kagu totolo-kaukausi yo kagu Tolebo.’

²⁷ Iya kani iyamala natugu tobagubaguna, kin meuloili ali tokaiwe.

* **89:10** Iwalowalo Itipita kaiwena

28 Kani yagu mulolo miyamiya yaina yapei-suwalan iya kaiwena yo yagu kelabilabin kamwasana koina kani imiyayai.

29 Tubumwao siya kani siyamiyalaewo sauga meuloina yo am kaba miya wasawasana kani yakabi-yakaiwe nige ana kaba mwawasi.

30 Na tem natunao yagu loinao sisikotanagili yo ali miyamiya nige besiele yagu loinao, ³¹ yo tem yagu walo simiya-dagedagela-yagili yo nige yagu loinao sikakabi-kalatagili, ³² kani yayamaisali ali pwanoli kaiweli yo yasapili ali naenaena kaiwena.

33 Na iyamo kani nige yagu mulolo miyamiya yaina yakekele-gabaen koina, yo kani nige yagu waloyameli koina yasosoke.

34 Kani nige yagu kelabilabin kamwasana koina yakakausi yo kani nige yagu waloyameli yabo yakekele-yavivilayoi.

35 Yagu kawalulu esagu tabutabuna koina yawaloyameli kani nige sauga yabo yamwamwakota Deibida koina.

36 Tubunao kani sauga meuloina sikabikabi silaulau yo ana kaba loina kani yagite-kalatan kanasiga dabwelo ana kaiwe imwawasi.

37 Loinane kani imiyayai besiele waikena ana miyamiya kewa mena.”

38 O Yeoba, na sauga bwaite kumunamunai am kin gitegite-sipwaina, kusikotananako yo kulogabaenako.

39 Am kelabilabin kamwasana koina ukausiyako yo kana pwaop-waom ugabaenako kau mena.

40 Ana yanuwa lalakina kana gana ukele-gwaligwalili, ana nume kaikaiweli kusibayanaeliko siyamala mosomoso.

41 Siya tolo-keikeile kamwasa mena ana gogo sikewalili, na kaba loinao siya simiyamiya salina mena sitalatalawasi-yan.

42 Kutalam na Isileli ali kin kana kaleyayao silaoma sikaiwe-gabaen, na am paisowa koina ukabi-yaliyaya-yagili.

43 Ana kaleya gogoliyaone uginaulili siyamala ginauli bwagabwaga mwa kutalam sibeku kaleya koina.

44 Kin ana ginagina wasawasana ukele-gabaenako yo ana kaba miya wasawasana kutubali-yabeku ilobi bwatano mena.

45 Ana kilakai kana sauga kutom-yakubwa yo mwalmwaline koina kusuma.

46 O Yeoba, gubesi, kani kubomayoi kuwadamwo sauga meuloina? Toweya am munamunai kana mamalawe besiele kani iwedowedoli?

47 Kunuwatu-kalatan yakato yawasigu nige imamamalawe ikub-waolimako yo kai kuyamayalemai tomomo.

48 Yaiya sowasowana tem imiyamiya nige sowana iboita? Yaiya sowasowana boita ana kaiwe iyabubu-gabaen?

49 O Yeoba, toweya am mulolo miyamiya yaina beyabeyana kuyeyama kolimai? Toweya am waloyameliwa Deibida koina ugigin-auliwa?

50 Kunuwatu-kalatan yau, am topaisowa, tomo ali sinali yalobaili, yo ali kawa-gula yakalakisiye-yagili.

51 O Yeoba, kam tokaleyayao am kin gitegite-sipwaina sikawa-naena-yan. Toweya koina ilauya sitalatalawasi-yan.

⁵² Yeoba tatobalan nige ana kaba mwawasi. O besiele.

90

Mosese ilele

¹ O Yeoba, kowa sauga meuloina kuyamala ama kaba miya.

² Muli mena kabo yanuwa yaulina yo koya kuyamayaleli na kowa Yaubada miyamiya yaina kani nige ilolotom.

³ Tomo ali sauga boita kowamo kuloinayan kabo kuwaloba, “Kupileyoi bwatano kauna koina.”

⁴ Bolime tausand koliwo besiele kaliyate kaigeda, siya besiele laina, imwawasiko, besiele sauga kubwakubwana boniyai mena.

⁵ Manim mena kai besiele ginauli bwagabwaga, kabo kai besiele tomo iyaluwan yalubwasi kaikaiwena koina na ikwalalele, besiele kenola takenoi boniyai koina na mwayamwayau ikwalalele, yo kai besiele kawasi malala koina ikin isae, ⁶ yo ilalaki lalana ipei kabo ilau ilolau iweweka iboita.

⁷ Kai kusibayanaamai am munamunai koina, am kaleya iyamatausagimai.

⁸ Ama naenaena wadawadamli siyaele manim mena kupeili mayalem koina na ugitagitaili.

⁹ Yawasimai kutom-yakubwali am munamunai koina, besiele bala-mumu ana kwalalele.

¹⁰ Ama bolime kuyeyama bwaimwa sebentimo (70), na tupwali tem sikaiwe kani silobai eiti (80). Na iyamo saugaline koina polowe yo kamkamna sikalapowon kabo ala miyamiya mwayamwayau simwawasi.

¹¹ Na yaiya sowasowana am munamunai lalakisosina ana kaiwe ilotonan? Yaiya sowasowana am kaleya kana matamatausi ikalakisiyeyan? Nigele.

¹² Kuyakenayagimai yakato ama miyamiya ikubwa, nige imamalawe, na mesabana me ama nuwa sanapu.

¹³ Am munamunai toweya kani kana mamalawe besiele na imwawasi? O Yeoba, am topaisowao ukwate-kamkamna-yagimai.

¹⁴ Malala kaigeda kaigeda am mulolo miyamiya yaina koina kuloyapowonmai, na mesabana kawali yo kayaliyaya yawasimai meuloina koina.

¹⁵ Ama yaliyaya kana mamalawe kuyeyama yoi besiele ama kamkamna kana mamalawe kuyeyama sauga simwawasiko koina.

¹⁶ Kutalam kai, am topaisowao, am paisowa kaikaiweli kagitaili, yo besiele kutalam na tubumayao am wasawasa kaikaiwena sigitai.

¹⁷ O Yeoba ama Yaubada, sowasowana am walo-mulolo silaoma kolimai yo am paisowa meuloina sinamwanamwa.

91

¹ Iya yaiya imiya Tomiyasaesosi ana tolo-kaukausi lolonna koina,
² sowasowana iwalo koina, “Kowa yagu kaba keno-wadam yo yagu nume kaikaiwena kaiwena kowa yagu Yaubada yameli koliwo.”

³ Iya kani igite-kalatagiwo kaba silae meuloili miyamiya wadamli yo kasiébwa polopoloweli kolili.

⁴ Iya kani iyakaboboíwo pepenao kolili kabo ana gite kalatan koina kunamwanamwa.

Ana walo yawasosi besiele ebeu na koina kani itolo-kaukausiwo.

⁵⁻⁶ Mwa yaluyaluwa biki ali paisowa naenaena kani nige sowana kumatausagili, nuwana siya ginauli matamatausina o muya boniyai koina, o nuwana kaliyate kana silae o sibayanae.

⁷ Yaubada kani igite-kalatagiwo. Bwagana tomo sibaibaiwa sibeku siboita salim mena na iyamo kani nige kusionilae.

⁸ Na tonaenaeli kali maisa kani ugítai manim mena.

⁹ Kowa kutalamwagiwo Yeoba Tomiyasaesosi iyamala am totolo-kaukausi, ¹⁰ mwa koinaele kani nige naenaena yabo ikakabi-tonagiwo, yo kani nige polowe yabo ilalaoma am nume salina mena.

¹¹ Kaiwena ana aneloseyao kani ipeili kam togite-kalatan na sitolo-kaukausiwo tem toweya kulalau.

¹² Siya kani nimali mena sinapuiwo kisi kutalu veku mena na kaem kusibayanae.

¹³ Kani laiyon sokasokali yo weso naenaeli kuutusae pwatali mena na kuutuyamateli kaekaem mena.

¹⁴ Yaubada iwawalo, “Siya analiyao simulolo koliyau kani yaleboili yo siya sikataiyau kani yatolo-kaukausili.

¹⁵ Saugana siyoga koliyau kani yayamaisa kolili, yo saugana polowe silobai yau kani mekalikava, yaleboili yo yayakasisi-yagili.

¹⁶ Kani maisali yaolegili yawasili simamalawe yo yaleboili.”

92

Sabati walina

¹ O Yeoba ama Yaubada Tomiyasaesosi kowa, tubula ana namwanamwa tem kakawatoki koliwo yo kawali-tobali esam koina.

² Tubula ana namwanamwa tem am mulolo miyamiya yaina kawalo-masalan malala kaigeda kaigeda yo am walo yawasosi kawalo-masalan boniyai kaigeda kaigeda.

³ Ama walo-masala mekanakava api lalakili yo kikiuli kainali namwanamwali kolili.

⁴ Yagu kaba yaliyaya bwaimwa am paisowa kaikaiweli, nimam ana paisowa kaiwena yawali me yagu yaliyaya.

⁵ O Yeoba, nimam ana paisowa sinamwanamwasosi kabo muli mena tomo meuloili ali paisowa. Am nuwatu sididiusosi kabo tomo meuloili ali nuwatu.

⁶ Toyauyaule yo tomo kabakabaleyali nige sowana nuwali simayale,
⁷ yakato bwagana tonaenaeli ali bodao ikin isaesae besiele kawasi ana

kin, yo ali gogo wasawasa ilalalaki na iyamo Yaubada kani iyaboitali simwawasi.

⁸ Kaiwena kowa Yeoba kumiya-saesosi kani nige ilolotom.

⁹ Walo yawasosi, kam kaleyayao kani siboita, na siya tomo nae-naeliyao kani simwawasi.

¹⁰ Yau kaiwe kuyalalaki besiele bulumakau tauna ana kaiwe yo kuwalo-muloloiyau yaliyaya koina.

¹¹ Yagitaiyako kagu kaleyayao ukaiwe-gabaegiliko yo tomo nae-naeliyao ali valam yabenalanako.

¹² Na todudulai kani sidebalala besiele tutube ali debalala Isileli koina yo kani sikin silalaki besiele Lebanon ali mayau kaikaiweli.

¹³ Siya todudulaine besiele mayau sikumaili Yeoba ana nume mena, na silala Yaubada ana Nume Tabu kalona mena.

¹⁴ Bwagana silikeko na iyamo uweli namwanamwali siyawayawatag-ilima kolili, sauga meuloina sikalakalawa yo sikaikaiwe.

¹⁵ Bwaite iyakenayagila Yeoba iya todudulai yo nige yabo naenaena imiyamiya koina iya kagu totolo-kaukausi.

93

¹ Yeoba iya Kin, yakasisi yo kaiwe siyakwamai kolili. Na yanuwa yaulina imiya namwanamwa ana kaba miya mena na nige sowa-sowana imwasali.

² O Yeoba, am kaba miya wasawasana itolo-kaikaiwe imiyamiya kaba yatubu koina kanasiga kabona. Muliya kabo sauga itubu kowaele kumiyamiya.

³ Yalubwasi sididi yo kalita bagoluli ali guli daguguli silalaki, kainali isaewa besiele bagolu lalakili sigolugolu daguguli.

⁴ Yaubada kainana ikaiwesosi kabo muli mena kalita bagoluli ali golu daguguli, kaiwena iya Tokaiwesosi.

⁵ O Yeoba, am loinao simiyayai yo am Nume Tabu iya tabutabuna imiyayai.

94

¹ O Yeoba, kowa naenaena kana toyamaisa-yavivila, am munamunai kuyakenayan.

² Kowa yanuwa yaulina kana tolaina, kutolo na kuyamaisa togagasa tawae ilonamwayagili.

³ O Yeoba, toweya kana mamalawe besiele kani tomo naenaeliyao siyaliyaya?

⁴ Toweya kana mamalawe besiele kani tolinalikwa sigagasa yo sinuwa-saesae ali naenaena kaiweli?

⁵ O Yeoba, am tomoyao siutu-yataluli, yo siya kumuloloili siyakamkamnali.

⁶ Kwabukwabuliwo yo tosinasinage siunuyamateli yo taumanao simiyamiya ala yanuwa mena siyaboitali.

⁷ Siwaloba, “Yeoba nige igigitaila, Isileli ali Yaubada nige ana katai ipapagan.”

⁸ Komi u toyauyaule, kwanuwatu namwanamwa. Sauga esana kabo nuwamiu simayale.

⁹ Yakato Yaubada iya totenakola? Iya mwa tenala ipaisowaili. Yakato iya toman-gibugibu? Iya mwa manla ipaisowaili.

¹⁰ Tem kaba loinao uloili meuloili iyakoi-yagili yawasosi kani isapimiu tabe. Iya tomo meuloili kali toyakayakatai mwa ginauli meuloina ikatai.

¹¹ Yeoba ali nuwatu ikatailiko, ali nuwapwanopwano kani iyamala ginauli bwagabwaga.

¹² O Yeoba, siya analiyao kuyakataili siyaliyaya lalakina, am loinao kali katai ali kaba yaliyaya.

¹³ Sauga polowe kolili kaiyawasi kuwolegili kanasiga tem gula sikeli tonaenaeli ali kaba silae.

¹⁴ Yeoba ana tomoyao kani nige ilologabaegili, ana gogoyao yakayakasisili kani nige isisikotanagili.

¹⁵ Kaiwena loina dudulaina kani iyawatagili yoi yatala kolili, na tomo namwanamwaliyao meuloili kani sikawa namwanamwa-yau.

¹⁶ Tauna kona, saugana toyauyaule sikalekaleya kolyau, yaiya isaguiyau? Saugana tonaenaeli sigamwapakiki kolyau, yaiya itolo dedeigu mena?

¹⁷ Yeoba iya ibomamo. Tem Yeoba nige isasaguiyau kani yaboitako yo yaluyaluwagu ilobiko yanuwa mwanomwanouna koina.

¹⁸ Yawaloba, “Yau yabebeku”, na am mulolo miyamiya yaina ikeleisinagau.

¹⁹ Saugana tem yakatewakaka yo me yagu nuwapolowe ukwabi-yanuwadaumwali-yau yo ukwabi-yaliyaya-yagau.

²⁰ Nige am nuwatu ilalau toloina naenaeli kolili siya loina naenaena kana topaisowao, ²¹ yo siloinalikwa tomo namwanamwaliyao kolili yo todudulai siunuyamateli.

²² Na iyamo Yeoba yagu Yaubada iya yagu nume kaikaiwena yo kagu tolo-kaukausi.

²³ Ali naenaena kaiwena kani iyamaisali yo ali pwanoli kaiweli isibayanaeli. Yeoba ala Yaubada kani meuloili iyemwawasili.

95

¹ Talaoma Yeoba tatobalan wali yo yaliyaya koina kaiwenaele itolo-kaukausila yo ileboila.

² Talaoma tapwalou koina ala kawatoki taolena yo wali toballi yaliyaliyayali tawaliyagili.

³ Kaiwena Yeoba iya Yaubada kaikaiwena yo iya yaubadao meuloili ali kin.

⁴ Iya iloina yanuwa yaulina meuloina koina ana loina iyatubu gula gunmosili mena yo isae koya malamalaweli kolili.

⁵ Kalita iya ana gogo kaiwena iya iyamayale. Besiele bwatano tabe iya ana gogo kaiwena nimana mena iginauli.

⁶ Talaoma na tapwalou koina, tutulila tatalu-sakonayagili kala toyamayale Yeoba manna mena.

⁷ Kaiwena iya ala Yaubada yo kita ana tomoyao mwa igite-kalatagila nimana mena besiele ana sipiyao.

Kwabenali kabona tawae iwalowalowen, ⁸ iba, “Tabu katemiyao sikokololo besiele tubumiyao sipaisowai yanuwa Masa yo Meliba koina, dekawa bwagabwaga ule mena.

⁹ Bwaine koina sitonagau. Bwagana yagu paisowa kaikaiweli sigitailiko na iyamo nige simemeli kolyau.

¹⁰ Bolime poti (40) kalona mena kagu lotonan inae tomoliyaone kolili. Kabo yawalo kaiweli yawaloba, ‘Siya togamwa-panapanawa, genuwali yagu loinao siobigaili.’

¹¹ Me yagu munamunai kabo yawalo kaiwe yakato bodane kani nige silulusaema yanuwane koina na mekaukavao kakaiyawasi.”

96

¹ Wali waluwaluna tawaliyan Yeoba koina, yanuwa yaulina meuloila tawali Yeoba koina.

² Tawali yo tatobali Yeoba koina. Kaliyate kaigeda kaigeda wasana namwanamwana tayawayawasa yakato ileboila.

³ Ana wasawasa tayawasayan kaba loinao kolili, ana paisowa kaikaiweli tawalo-masalan tomo meuloili kolili.

⁴ Yeoba iya Tokaiwe yo iya kana lonamwa tobali. Kana matausi ilalakisosi kabo muli mena yaubadao meuloili kali matausi.

⁵ Kaba loinao meuloili ali yaubadao siya kokotomo, tomo nimali mena sipaisowaili. Na Yeoba iya bulibuli iyamayale.

⁶ Yakasisi yo wasawasa simiya-takikilan, besiele ana Nume Tabu kana koleya namwanamwana yo kaiwe kalona iloyapowon.

⁷ Komiu tomo meuloimiu yanuwa yaulina mena, Yeoba kwatobalan, ana wasawasa yo ana kaiwe kwatobalan.

⁸ Yeoba esana wasawasana kwatobalan, mulolo wakalailima na kwalaoma ana Nume Tabu mena kwaolena koina.

⁹ Komiu tomo meuloimiu yanuwa yaulina mena, me ami matausi yo me ami tabubu yo me ami yakasisi kwapwalou koina.

¹⁰ Kwawalo kabo loinao meuloili kolili kwawaloba, “Yeoba iya Kin.” Yanuwa yaulina imiya ana kaba miya mena kani nige sowana imwasali, na iya kani tomo meuloili iloinayagili loina dudulaina koina.

¹¹ Komiu bulibuli yo yanuwa yaulina, kwayaliyaya. Besiele kowa kalita kuwui. Yo komiu yamayamayale meuloimiu kalita kalona mena, kwayaliyaya.

¹² Besiele komiu bubu kwawui. Yo komiu yamayamayale wakekakekan bubu kaloli mena kwayaliyaya. Kabo ule mayauliyao meuloili kani me ali yaliyaya siwali Yeoba manna mena.

¹³ Kaiwena ilalaoma na tomo yanuwa yaulina iyayatalayagili loina dudulaina koina, kani nige yabo isasabi-lauwan.

97

¹ Komiu tomo yanuwa lalakili kolili yo komiu tomo bwanabwana kolili kwayaliyaya, kaiwena Yeoba iya Kin.

² Yaloyaloi yo boniboniyai simiya-takikilan, lolina dudulaina yo lolina yawasosi siya ana kaba miya wasawasana kana wauwau.

³ Mayau kalapulupululuna ibagunayan yo kana kaleyayao igabuli siwedoli.

⁴ Ana pigabu koina yanuwa yaulina imayale, kabo yanuwa yaulina igitai yo itabubu.

⁵ Koya siwelo besiele polo katutuna iwelo mayau koina, siwelo Yeoba manna mena, iya tomo yanuwa yaulina ali Yaubada.

⁶ Bulibuli Yeoba ana dudulai siwalowalo-masalan yo tomo dedei meuloili kolili ana wasawasa sigitai.

⁷ Siya analiyao sipwalou kokotomo kolili yo sigagasa ali yaubadao mwakomwakotali kolili kani simwalimwaline, kaiwena yaubadao meuloili kani sipwalou Yeoba manna mena.

⁸ O Yeoba, Saiyon tomonliyao yo Yudiya yanuwanao siyaliyaya am yatala kaiwena.

⁹ Kowa kumiya-saesosi yanuwa yaulina meuloina koina, kaiwena esam ilalakisosi kabo muli mena yaubadao meuloili esaliyao.

¹⁰ Siya analiyao naenaena sikalomagigilan Yeoba imulolo kolili, ana tomoyao yawasili itolo-kaukausili yo ileboili tomo naenaali ali kaiwe koina.

¹¹ Ana lebo mayalena ilala todudulai kolili yo ana yaliyaya mayalena ilala tonamwanamwa kolili.

¹² Ana paisowa namwanamwana kaiwena komiu todudulai kway-aliyaya yo ami kawatoki kwawalowen esana yakayakasisina koina.

98

¹ Wali waluwaluna kwawaliyan Yeoba koina, kaiwena ginauli namwanamwasosili ipaisowaili. Nima ulaulana koina yo ana kaiwe yakayakasisina koina kana kaleyayao ikaiwe-gabaegili.

² Kana kaleyayao ana kaiwe-gabaegili wasana iwalo-masalan yo ana lebo kana kaiwe iyawasayan kaba linao meuloili kolili.

³ Mulolo miyamiya yaina tomo Isileli kaiweli yo ana walo yawasosi kolili inuwatu-kalatagili. Tomo dedei meuloili kolili Yaubada ana kaiwe kaleya koina sigitaiyako.

⁴ Komiu tomo yanuwa yaulina, me ami yaliyaya kwawali. Kwatalan wali koina yo me ami yaliyaya kwawui.

⁵ Api kwavenu-wagili na daguguna koina kwawali-tobali Yeoba koina.

⁶ Bwagigi lalakili yo kikiuli kwayuili yo me ami yaliyaya kwawui Yeoba ala kin manna mena.

⁷ Kowa kalita kuwui yo komiu yamayamayale meuloimiu kalita kalona mena kwayaliyaya. Yo besiele kowa yanuwa yaulina kuwui yo komiu meuloimiu kwamiyamiya yanuwa yaulina pwatana mena kwawali.

⁸ Komiu yalubwasi nimamiyao wakoya-pweyapwesili, besiele koya meuloimiu kwawali toyawa me ami yaliyaya Yeoba manna mena.

⁹ Kaiwena ilalaoma na tomo yanuwa yaulina iyayatalayagili lolina dudulaina koina, kani nige yabo isasabi-lauwan.

99

¹ Komiu tomo meuloimiu, me ami tabubu kaiwena Yeoba iya Kin. Kowa yanuwa yaulina kumwasali kaiwena Yeoba imiyasio ana kaba miya wasawasana koina na aneloseyao mepepeli siyaele kaba miyane yaulina mena.

² Yeoba iya ikaiwe Saiyon kalona mena yo tomo dedei meuloili kolili esana siwaloseyan.

³ O Yeoba, kowa tabu, esam kaikaiwena yo matamatausina kani sitobalan.

⁴ Kin kowa Tokaiwesosi, dudulai kana tomulolo, loina dudulaina uginauliyako Isileli koina, yo am yatala koina nige yabo kusasabilauwan.

⁵ Yeoba ala Yaubada tatobalan yo tapwalou ana kaba miya wasawasana manna mena kaiwena iya yakasisi.

⁶ Mosese yo Eloni siya ana topwaoliwo, na Samuela iya yabo tokawanoine koina. Siya yoli yaiyonane siyoga koina yo kainali iyamaisa.

⁷ Yaloyaloi malamalawena mayamayalena koina iedeedede kolili, kabo ana loinao iwolena kolili siobigaili.

⁸ O Yeoba ama Yaubada, am tomoyao kainali kuyamaisali yo kuyakenayagiwo yakato kowa Yaubada tonuwatu-pwaiki, bwagana ali naenaena kaiwena kusapili.

⁹ Yeoba ala Yaubada kwatobalan yo kwapwalou ana koya yakayakasisina koina kaiwena iya tabu.

100

Mulolo walina

¹ Komiu tomo yanuwa yaulina, kwawali Yeoba koina.

² Kwapwalou koina me ami yaliyaya. Kwalaoma manna mena me ami wali yaliyaya.

³ Wakatai yakato Yeoba iya Yaubada. Iya mwa iyamayalela na kita iya ana gogo. Besiele kita ana tomoyao yo igite-kalatagila besiele sipi togite-kalatan ana sipi igite-kalatagili.

⁴ Me ami kawatoki kwalaoma Nume Tabu kana gamwa mena yo me ami tobali kwalusae. Na wakawatoki koina yo esana kwatobalan.

⁵ Kaiwena Yeoba inamwanamwa yo ana mulolo imiyayai yo ana walo yawasosi ilau yaso yo yaso kolili kani nige ilotom.

101

¹ Kani yawali katekamkamna yo loina dudulaina kaiweli. Yeoba koliwo yawali meyagu tobali.

² Mumuga namwanamwana kani yalokeikeile koina kabo kani nige yabo ikakawa-naenae-yagau. Tawanesana kani kulaoma koliyau na am kamwasa dudulaina kuyakenayagau?

Yagu nume luwaluwalina mena kani yalolokeikeile me kate kapwkapwagu koina.

³ Kani nige sowasowana ginauli naenaena yabo yapei mangu mena.

Topopwano ali paisowa yakalomagigilan, tabu ikakabi-tonagau.

⁴ Yauyaule nuwatuna koliyau yasikotanan, genuwagu naenaena yabo ilaoma koliyau iwoyaiyau.

⁵ Yaiya kanakava ietalapiliyan kani yasibayanae yo tomone iya togagasa yo tonuwaesae kani nige yakakalakisiyeyan.

⁶ Siya ali meli sipei Yaubada koina kani yagitelau kolili yo yayoganli simiyamiya mekaukavao yagu nume koina. Siya towalo yawasosi kani yatalamwagili sipaisowa koliyau.

⁷ Yaiya mumugana imwakomwakota nige sowasowana imiyamiya mangu mena yo yagu nume kalona mena.

⁸ Malala kaigeda kaigeda siya toyauyaule kani yasibayanaeli yanuwane koina, na mumugana naenaena kana topaisowao meuloili yatom-gabaegili Yeoba ana yanuwane koina.

102

Tolelelele ana kamkamna yo ana nuwapolowe iwalo-masalan bwaite samene koina

¹ O Yeoba, yagu kawanoi kubenalan, yagu valam sagu kaiwena ilaowa koliwo.

² Yagu sauga miyapolowe koina tabu manim kupepei-suwalan koliyau. Tenam kuyawali koliyau na yagu yoga kuyamaisa mwayamwayauwan.

³ Kaiwena yagu kaliyate sikwalakwalalele besiele bogau ikwalakwalalele yo yogu siwedowedoli besiele mayau lalakina iwedowedoli.

⁴ Besiele kawasi tomo siutu-yapayapatu yo iweweka, besiele kagu lotonan kategu mena. Kekan kana nuwanuwatu kaiwena koliyau ikwalalele.

⁵ Yagu yaba kaiwena yapwagege yo tuwatuwa bwagabwagagu.

⁶ Yau besiele ule manna bowa kana tokekan iya iyaele dedei leleyanna koina yo tabe yau besiele gumo ule bwagabwaga mena.

⁷ Nige sowasowana yakenomate, yau besiele man nume pwatana mena yamiyamiya nige yagu eliyam ipapagan.

⁸ Kaliyate yo boniyai kagu tokomagigiliwo siwalowalo-yanayanaeyau, yo siya kagu tosinali esagu siyapaisowa ali kaba kawa-gula.

⁹ Kau koina yakekan besiele pwalawa. Matalilogu sididididi sibeku kagu waila koina na yanumanuma.

¹⁰ Am munamunai lalakina koliyau kaiwena ukwalaiyau na ugabaegau.

¹¹ Yagu kaliyate meuloili besiele lolau lolonna ana kwalalele yo yogu iweweka besiele kawasi.

¹² Na kowa Guyau kumiyayai yo esam kani ilaulau yaso yo yaso kolili kani sinuwatu-kalatagiwo.

¹³ Na kowa kani kutolo na Saiyon ukwate-kamkamna-yan, kaiwena am katekamkamna kana sauga ilaomako yo bwaite kana sauga yawasosi.

¹⁴ Am topaisowao simulolo koina bwagana sisibayanae yo sikatekamkamna-yan bwagana itatagwaligwali.

¹⁵ Kaba loinao meuloili kani Yeoba esana simatausan yo yanuwa yaulina kana kinyao kani ana kaiwe siyakasisi-yan.

¹⁶ Kaiwena Yeoba kani Saiyon ikabi-walui yoi yo ana wasawasa iyakenayan kolili.

¹⁷ Tobubutumao ali kawanoi kani ibenalan yo ali nuwatu kani nige isisikotanan.

¹⁸ Lelelele bwaite kani imiyamiya na yaso ilalaoma siyasili na mesabana siya tomo naga sikakabili kani sitobalan.

¹⁹ Kabo sikatai Yeoba ana kaba miya wasawasana bulibuli koina igitegite-lobima yanuwa yaulina mena, ²⁰ na tomo panpanli ali yaba ibenalagili yo siya boita kaiwena sisanasana ilivasili, ²¹ na mesabana Yeoba esana siyawayayan Saiyon koina, yo sitobalan Yelusalema koina.

²² Sauganane koina tomo yo kaba loina meuloili silogogo na sipwaluu Yeoba koina.

²³ Nige naga yatatautaubala na Guyau iyabeluyau yo yawasigu ikabi-yakubwa.

²⁴ Mwa yawaloba, “O Yaubada, tabu ukekele-gabaegau nige naga yatatautaubala, kowa am bolime imiyayai ilaulau yaso yo yaso kolili.”

²⁵ Kaba yatubu koina yanuwa yaulina kana wauwau kowa ku-paisowai, yo nimam mena bulibuli kuyamayale.

²⁶ Kowa kani kumiyayai na siya kani simwawasi. Kaiwena siya besiele kaleko beyabeyali, kani sitaigali kabo ugabaegili.

²⁷ Na kowa kani kaigedam nige sowasowam kumwawasi, kumiyayai.

²⁸ Yo am topaisowao natuliyao yo tubuliyao kani simiya namwanamwa am gite-kalatan yaulina mena.

103

¹ Yaluyaluwagu, Yeoba kutobalan. Yogu meuloina, esana yakayakasisina kutobalan.

² Yaluyaluwagu, Yeoba kutobalan na tabu kisi ana paisowa namwanamwali ipaisowailiko kunuwa-mwatainagili.

³ Yagu naenaena meuloina inuwatu pwaikili yo kau kasiebwa meuloina kolili iwoisili.

⁴ Ana sagu koliyau na tabu yaboboita na iwalo-muloloyau mulolo yo katekamkamna koina.

⁵ Yawasigu iloyapowon ginauli namwanamwali kolili, na yakilakai-yoi me yagu kaiwe besiele magesubu.

⁶ Yeoba loina dudulaina iginaulti siya analiyao simiyamiya panpanna koina ilivasili.

⁷ Ana nuwatu iyamayale Mosese koina yo ana paisowa kaikaiweli iyakenayagili tomo Isileli kolili.

⁸ Yeoba iya tonuwabiga yo tokatekamkamna, ana munamunai iyoviya yo ana mulolo powopowonna imiyayai.

⁹ Nige sowasowana ana yokoi imamalawe yo ana munamunai nige sowana imiyayai.

¹⁰ Ala paisowa naenaena kaiwena ilonamwayagila isapila na manla iyabwakina na iyamo nige iginauli besiele.

¹¹ Ana mulolo ana sae kana lalaki besiele bulibuli yanuwa yaulina isae-gabaen siya analiyao siyakasisi-yan kolili.

¹² Ala naenaena kolila ikele-gabaegili ipei-suwalagili besiele kana mamalawe tete bolibolime mena yo ilaoma ilau tete yalasi mena.

¹³ Besiele tama ana katekamkamna natunao kolili, mwa Yeoba ana katekamkamna besiele tem analiyao siya siyakasisi-yan kani iginauli besiele kolili.

¹⁴ Kaiwena iya ikatai gubesi ana yamayamayalela inuwatu-kalatan yakato kita talaomaya bwatano kaukauna koina.

¹⁵ Na kita yawasila besiele kawasi takin talala besiele ule mulana.

¹⁶ Na saugana tem yaumai itowa mulane iyui-kalai imwawasi nige sowana yabo igitai yoi.

¹⁷ Na siya analiyao Yeoba siyakasisi-yan ana mulolo kolili kani imiyayai, yo ana namwanamwa imiyayai yaso yo yaso kolili, ¹⁸ yo siya analiyao kolili ana kelabilabin kamwasana sinuwatu-kalatan yo ana loinao siobigaili.

¹⁹ Yeoba ana kaba miya wasawasana ipei bulibuli mena na iya tomo meuloili ali Kin.

²⁰ Komiu iya ana aneloseyao kaikaiweli, ana loina kana tomuliyayao yo ana walo kana tobenaliyao, Yeoba kwatobalan.

²¹ Komiu bulibuli kana tokaiweyao yo ana topaisowao, yo komiu ana nuwatu kana topaisowao, Yeoba kwatobalan.

²² Komiu yamayamayale meuloimiu iyamayalemiu dedei meuloina kolili, Yeoba kwatobalan. Yaluyaluwagu, Guyau kutobalan.

104

¹ O Yaluyaluwagu, Yeoba kutobalan.

O Yeoba yagu Yaubada, kowa Tomiyasaesosi, yakasisi yo wasawasa koina kuyakwamao.

² Kubomayoi mayalem koina kusumao besiele kaleko, yo bulibuli kutabe-kalali silau besiele palai.

³ Na am nume kana pei-kaukausi kupei-seyagili bulibuli wailana pwatana mena, yo yaloyaloi kupaisowaili am waga niuniuli na yaumai pepena mena kumwalisae kusagesagena.

⁴ Yaumai kupaisowaili am tosagenawasao yo mayau kalakalapulupululuna pigapigabuna am topaisowao.

⁵ Yanuwa yaulina ukwalai yo kupei kana wauwau koina na tabu imwamwasali.

⁶ Kabo kalita ukwalai na yanuwa yaulina kuyakaboboi kalitane koina na waila sisae-pwaikili koya kolili.

⁷ Na am yokoi koina waila siyabubu yo am tutu koina sieva.

⁸ Wailane koya pwatali mena sididi, silobi kalogawa kolili yo sididi silau dedeiliyao ukatububu-nagiliko kaiweli kolili.

⁹ Yo kali sigasiga kupeili na mesabana tabu simamasuwe-likwa na yanuwa yaulina sisusumayoi.

¹⁰ Waila doelu kuyabunubunuwasili sididi kalogawa kolili, yo yalubwasi kuyadidi-yawatagilagili koya sonosonogali mena, ¹¹ na kolili yakayakan meuloili yo tabe besiele donki sokasokali sinumanuma.

¹² Yo mayau sitotolo yalubwasine salili mena koina man ali noi siginaulili yo siwaliwali.

¹³ Bulibuli mena galewa kuyataluyama koya kolili yo yanuwa yaulina meuloina am mulolo silobai.

¹⁴ Am paisowa koina bulumakau kali kawasi silobai yo tomo like silobaili na sikumaili siki kali kaiwena, ¹⁵ kanna iyawatagilima oine bwaimwa ali kaba numa koina siyaliyaya, yo olo olibe bwaimwa ali kaba sau, yo pwalawa bwaimwa ali kaba kekan na koina sikaiwe.

¹⁶ Lebanon ali mayau kaikaiweli galewa lalakina silobai siya yakato Yeoba ana gogo ikumaili, ¹⁷ yo kolili man meuloili ali noi siginaulili.

¹⁸ Gouti sokasokaliyao simiyamiya koya malamalaweli kolili yo yakayakan tupwaliyao kikiuli sikeno-wadam veku gulali mena.

¹⁹ Dabwelo yo waikena kuyamayaleli kabo waikena sauga iyakeyak-enayagila yo dabwelo ana sauga sugu yo ana sauga tunsae ikatailiko.

²⁰ Boniyai kuyamayale na koina yakayakan sokasokali siyawatagili silolokeikeile boniyaine koina.

²¹ Laiyon natuliyao kan kaiwena sikelokeloya yo sikalalakagaga, kanne Yaubada ikatububunan kaiweli siloyaloyaili.

²² Saugana dabwelo imwalisae kabo sipileyoi ali gula kolili sikaiyawasi.

²³ Yo tomo sitolo silau ali paisowa kolili na sipaipaisowa kanasiga dabwelo isugu.

²⁴ O Yeoba, ginauli sibaibaiwasosi am sonoga koina kuyamayaleli. Yanuwa yaulina ikalapowon am yamayamayaleo kolili.

²⁵ Wagitai kalita iyaele, ana tabataba yo ana didididi ilalakisosi, yo kalona mena yamayamayale sibaibaiwa simiyamiya, lalakili yo kikiuli.

²⁶ Waga meuloili sikalalakalau pwatana mena yo kalona mena ulaulasi lalakina esana Levitani ivenuvenu.

²⁷ Meuloili kali silobalobai kowa koliwo saugana siguliyam.

²⁸ Kali kuwolegili sikekan diyaliyao sisu.

²⁹ Saugana kutagelakeile kulogabaegili simatausi yo saugana yawasili kutom-gabaegili siboita sipileyoi bwatano kauna koina.

³⁰ Na saugana yawasi kuyui-panaisan kolili yanuwa yaulina yawasina waluwaluna kuyalalaki kolili.

³¹ Sowasowana Yeoba ana wasawasa imiyayai. Sowasowana Yeoba iyaliyaya ana yamayamayale paisowana kaiwena.

³² Saugana Yeoba yanuwa yaulina igitagitai kabo yanuwa yaulina itabubu, yo saugana koya ikabi-tonagili kabo bogau siyawatagili koyane kolili.

³³ Kani yawaliwali Yeoba koina yawasigu meuloina koina. Yo kani yatobatobalan kanasiga yaboita.

³⁴ Sowasowana yagu wali ikabi-yaliyaya-yan kaiwena yagu yaliyaya yainaele iya.

³⁵ Sowasowana tonaenaeli sisilae simwawasi yanuwa yaulina mena. O Yaluyaluwagu, Yeoba kutobalan. Yeoba tatobalan.

105

¹ Takawatoki Yeoba koina, ana kaiwe tawalo-masalan, ana paisowa meuloina wasana tayawasayan kaba loinao uloili meuloili kolili.

² Tawali-tobali Yeoba koina, ginauli namwanamwaliyao meuloili ginauliliko taedeede-yagili.

³ Esana yakayakasisina takeleisinan, komiu Yeoba kana topwalou kwayaliyaya.

⁴ Yeoba taloyai yo ana kaiwe, na sauga meuloina taloyaloyai.

⁵⁻⁶ Komiu tomo Isileli, Yaubada ana tomoyao gitegite-sipwaimiu, ana topaisowa Abelamo natunao, ginauli yaiyona kwanuwatu-kalatagili bwaite, ana paisowa namwanamwali, ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili, yo siya analiyao Isileli siyakamkamnali kali maisa iwolegliko.

⁷ Yeoba iya ala Yaubada, ana loinao siya tomo yanuwa yaulina meuloila kaiwela.

⁸ Ana kelabilabin kamwasana kani ipaisowa-kalatan yo ana waloyameli kani ginaulili nige ana kaba mwawasi.

⁹ Kelabilabin kamwasanane ginauli Abelamo koina yo iwaloyameli yoi Aisake koina kani ikabi-kalatan.

¹⁰ Kabo kelabilabin kamwasanane ikabi-yakaiwe yoi Yakobo koina mwa imiyayai, ¹¹ iwaloba, “Yanuwa Kenani kani yaeyawa, iyamala ami gogo.”

¹² Beyabeyana Yaubada ana tomoyao nige sibabaibaiwa sosi siya taumanaomo yanuwa Kenani koina, ¹³ sikwasakwa-keikeile silau yanuwa yabo koina yo silau yanuwa yabo koina, ¹⁴ na nige itatalam boda yabo siyakamkamnali, yo kinyao iyanuwapeili iwalo kaiwe kolili, ¹⁵ iwaloba, “Yagu tomo yakayakasisili tabu kwaunuli kaiwena siya yagu palopitao.”

¹⁶ Kabo guliyam lalakina iyawasa yanuwa Kenani koina, kali meuloina itom-gabaen.

¹⁷ Na tomo yabo esana Yosepa iyawasa-bagunayan iya mwa sigimwalayan iyamala topaisowa panpanna.

¹⁸ Kaena sipan-kalatagili sen mena, aeyan galogalona mena sipei ¹⁹ kanasiga ana walowa silaoma siyamala yawasosi kabo Yeoba Yosepa itonan.

²⁰ Kabo kin Pelo, iya Itipita kana toloina lalakina Yosepa ilivasi, ²¹ ipei ana nume wasawasana kana togite-kalatan yo yanuwane kana gavana.

22 Itipita toloinao lalakili meuloili simiyamiya Yosepa ana loina yaulina mena.

23 Muli mena tamana Yakobo ilaoma Itipita, bwaimwa esana labuina Ami, yo imiya-taumana yanuwane koina.

24 Kabo Yeoba ana tomoyao sidebalala sosi siyamala boda lalaki-molosina kabo muli mena kali kaleyayao tomo Itipita.

25 Yeoba Itipita toloinao kateliyao ibuili iyakolololi kabo ana tomoyao sikalomagigi-lagili yo mwakota mena siyakamkamnali.

26 Kabo ana topaisowa Mosese mekanakava Eloni igite-sipwaili iyawasali, 27 na ginauli kaba nuwapwanopwano sipaisowaili Itipita koina bwaite besiele, 28 boniboniyai iyawasa mwa yanuwa iboniboniyai, na iyamo Itipita Yeoba ana walo nige siobigaili.

29 Kali waila ibui iyamala kwasine mwa kali iye siboita, 30 ali yanuwa meuloina kwekwe ikalapowon, yo tabe kin Pelo ana biliutusi besiele,

31 Yaubada iwalo kabo nonowala yo samwanigisi sidebalala dedei meuloina koina.

32 Iyawasa galewa pokopokona lalakili yo pigabu yanuwane ipwaiki, na galewa nigele, 33 kabo mayau meuloili yo tabe oine mainaliyao isibayanaeli.

34 Yaubada iwalo kabo mwalimwali silaoma kali baibaiwa nige sowasowana siyasilili.

35 Ginauli meuloina sikinkin yanuwane koina sikanli kabo tomo nige kali ipapagan.

36 Imwawasi kabo Itipita natuliyao tatao tobagubaguna meuloili iunuyamateli.

37 Kabo Isileli ibagunayagili siyawatagili, gole yo siliba sitaulili, yo meuloili sinamwanamwa yo sikaiwe.

38 Itipita Isileli simatausagili kabo ali yawatagili kaiwena siyaliyaya.

39 Kabo ana tomoyao isumali yaloyaloi koina na boniyai koina mayau kalapulupululuna iwolegili ali mayale.

40 Sikawanoi gwaba kaiwena kabo man yo mana iyawasalimaya bulibuli mena kolili sikekan.

41 Tabe veku yabo ikoi-igali kabo waila didi-yawatagilima vekune koina iyamala yalubwasi ule bwagabwaga mena.

42 Iginauli besiele kaiwena ana waloyameli yakayakasisina ana topaisowa Abelamo koina inuwatu-kalatan.

43 Ana tomoyao ibagunayagili siyawatagili kabo me ali yaliyaya siwuiwui yo siwaliwali.

44 Boda uloili itawoili silau na ali bwatano yo ali tano siyamala tomo Isileli ali bwatano yo tanone kolili sikekan.

45 Na iginauli besiele na mesabana tomo Isileli ana loinao meuloili siobigaili. Yeoba tatobalan.

106

1 Yeoba tatobalan. Takawatoki koina kaiwena iya inamwanamwa yo ana mulolo imiyayai.

² Yaiya sowasowana Yeoba ana paisowa kaikaiweli meuloili iwalo-masalagili? Yo yaiya sowasowana ana tobali yawasosi iwolena koina?

³ Siya analiyao ana loinao siobigaili yo mumugali sidudulai sauga meuloina siyaliyaya.

⁴ O Yeoba, saugana am tomoyao kusaguili kunuwatu-kalatagau. Yo saugana kuleboili yau tabe kuleboyau, ⁵ na mesabana am tomoyao gitegite-sipwaili ali debalala yagitai yo ali yaliyaya koina yayaliyaya na mekaukavao am namwanamwa kaiwena kagagasa.

⁶ Kalopwano besiele tubumayao silopwano yo ama paisowa sinae, mumugamai siyauyaule.

⁷ Saugana tubumayao simiyamiya Itipita koina Yaubada ana paisowa namwanamwaliyao nige nuwali simamayaleyan. Sauga ibaibaiwa ana mulolo iyakenayagili na iyamo nuwali imwatainan. Kabo Kalita Balabalagiyana koina sigamwa-panapanawa Yaubada Tomiyasaesosi koina.

⁸ Na iyamo ileboili besiele ana waloyameli kolili na mesabana ana kaiwe iyakenayagili.

⁹ Kalitane iyokoian kabu iguma mwa bwatano leleyanna koina ana tomoyao ibagunayagili silopanaisi.

¹⁰ Siya analiyao sikalomagigi-lagili ileboili kolili.

¹¹ Kali kaleyayao meuloili sigalomwasi kalitane koina, nige yabo meyawasina.

¹² Kabo ana tomoyao simeli ana waloyameli kolili yo me ali tobali siwali koina.

¹³ Na iyamo mwayamwayau ana paisowa nuwali imwatainan yoi na nige sisasanai ana loina.

¹⁴ Na kan waluwaluna sigadosisiyan kabu Yaubada ana kalakisiye sitonan ule bwagabwaga mena.

¹⁵ Mwa ali kawanoi maisana iwolegili, na iyamo mekanakava muya naenaena, saugana tem sikekan kan simaliwe.

¹⁶ Tabe saugana simiyamiya ule bwagabwaga mena tomo Isileli Mosese yo Eloni silamwa-polowe-yagili. Na Eloni iya Yaubada ana topaisowa tabutabuna.

¹⁷ Kabu bwatano itaigali mwa Datani yo Abilami yo ana susu sibeku kalona mena kabu bwatano ipuluili, ¹⁸ yo mayau kalapulupululuna ilobima yo kali tomuliyayao yauyauleli igabuli siboita.

¹⁹ Tabe koya Sainai ana dedei mena bulumakau natuna makamayauna sipaisowai gole koina na koina sipwalou.*

²⁰ Kamwasane koina Yaubada ana wasawasa siyamialaei yakayakan kawasi kana tokekan koina.

²¹ Kali tolebolebo Yaubada nuwali imwatainan iya mwa ileboili ana paisowa kaikaiweli kolili Itipita koina.

* **106:19** Sainai esana labuina Olebi

22 Tubula ginauli namwanamwali ipaisowaili yanuwane koina. Besiele ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili Kalita Balabal-agiyana koina.

23 Na saugana Yaubada imunamunai ana tomoyao kolili nuwanuwana isibayanaeli Mosese itolo iedeededede kaiweli yo itolo-kaukausili ana munamunai koina.

24 Kabo muli mena yanuwa namwanamwana Kenani sisikotanan kaiwena nige simemeli ana waloyameli koina.

25 Simiyamiya ali palai kaloli mena na sibalabalamumu, nige nuwanuwali sibenali Yeoba koina.

26 Kabo ikawalulu kani iunuili ule bwagabwaga mena, 27 yo tubuliyao sitata-gwaligwali yo simiya-suwala siya nige tomeli bodaliyao luwali mena.

28 Kabo muli mena Yaubada ana tomoyao sipatu Baal kana topwalouyao kolili yo yakayakan bulumaliyao sipwaoli-yagili Baal koina kolili sikekan. Na Baal kana topwalouyao sipwaopwaoli ali yaubadao kolili, yaubadaone siya kokotomo nige meyawasili.

29 Kabo Yaubada imunamunai ginauli meuloili bwaite kaiweli mwa muya naenaena yabo ilaoma kolili.

30 Na Peniyasi itolo toyauyaulene iyatalayagili kabo muya bwaite ilopei.

31 Ana paisowa namwanamwana kani sinuwatu-kalatan sauga meuloina nige ana kaba mwawasi.

32 Kabo muli mena waila Meliba koina ali yauyaule kaiwena Yaubada imunamunai kolili yo Mosese tabe koina.

33 Tomo ali yauyaule kaiwena Mosese imunamunai lalakina kabo walo kololo iwalowegili.

34 Kabo muli mena kaleya kana sauga koina Yaubada kali loina iwolegili iwaloba, “Kami kaleyayao meuloili kwaemwawasili.” Na iyamo nige sigiginauli besiele.

35-36 Kali kaleyayao sinesineoliyao sikasolanagili yo sipwalou sinesineone ali kokotomo kolili na ali paisowane bwaite kaiwena sibeku yo sisilae.

37 Yo tabe melumeluwo sipwaoli-yagili Kenani ali kokotomo kolili, 38 melumeluwone nige ali pwanoli sipapagan na iyamo kwasineliyao siyadidi bwagabwagaili yanuwane meuloina koina.

39 Kabo ali paisowa naenaena koina siyamala tomo bikibikili yo ali mulolo kokotomo kaiweli besiele ganawali Yaubada manna mena.

40 Iya kaiwena Yeoba ana munamunai ilalaki ana tomoyao kolili mwa isikotanagili.

41 Kabo iwolegili tomo siya nige tomeli nimali mena na tem siloina-yagili, 42 yo ali loina polopolowena koina sikamkamna lalakina yo ali kaiwe simwawasi.

43 Sauga ibaibaiwa Yeoba ileboili na iyamo ali gamwapanapanawa ilaulau yo ali naenaena isaesae.

⁴⁴ Bwagana ali yauyaule ilalaki na iyamo ali valam yo ali yaba ibenalagili.

⁴⁵ Nuwanuwana isaguili, kabo ana kelabilabin kamwasana inuwatu-kalatan mwa ikatekamkamna-yagili yo ali naenaena inuwatu-pwaikili kaiwena ana mulolo imiyayai.

⁴⁶ Na Isileli kali toyakamkamnao Yeoba ali nuwatu ibui-keileli kabo simulolo kolili.

⁴⁷ O Yeoba ama Yaubada, kuleboimai kuyavivilamai yoi yanuwa uloili kolili na kakawatoki koliwo na esam tabutabuna katobalan.

⁴⁸ Yeoba Isileli ala Yaubada tatobalan nige ana kaba mwawasi. Kabo meuloila tawaloba, “O besiele.”

Yeoba tatobalan.

107

¹ Takawatoki Yeoba koina kaiwena iya inamwanamwa yo ana mulolo imiyayai.

² Komiu meuloimiu ileboimiuko kami kaleyayao kolili, wakawatoki yoi ana namwanamwa yo ana mulolo kaiweli.

³ Iyavivilayoimiuko yanuwa uloili kolili, nuwana teya kaluwabu mena yo teya yavana mena, tete bolibolime mena yo tete yalasi mena.

⁴ Ami boda tupwaliyao silolo-bwagabwaga dedei leleyanna koina nuwanuwali lalakina tem simiya yanuwa lalakina kalona mena na iyamo yanuwa kana kamwasa nige silolobai, ⁵ siguliyam yo galogaloli simagu kabo ali kaiwe yo ali kalakisiye simwawasi.

⁶ Ali miyapolowe koina siyoga Yeoba koina kabo ilaoma ileboili.

⁷ Ibagunayagili silau kamwasa dudulaina koina kanasiga siyawatagili yanuwane koina simiya.

⁸ Kabo sowasowana Yeoba sikawa-toki koina ana mulolo miyamiya yaina yo ana paisowa namwanamwali meuloili ipaisowaili kaiweli.

⁹ Siya analiyao galogaloli simagu iyanumali yo siya analiyao siguliyam ginauli namwanamwaliyao kolili iyananli.

¹⁰ Tauna kona ami boda tupwaliyao simiyamiya deli mena. Mekali sen simiyasio boniboniyai koina me ali kamkamna yo me ali nuwanae lalakina, ¹¹ kaiwena sigamwapanapanawa Yaubada Tomiyasaesosi koina, genuwali ana walo sibenalan.

¹² Paisowa polopolowena kaiwena yoli sikamkamna yo sibeku, nige kali tosa yabo.

¹³ Ali sauga miyapolowe koina sivalam Yeoba koina kabo ali kamkamna yo ali nuwanae ikele-gabaegili, ¹⁴ ikalaili siyawatagili boniboniyai koina yo kali sen iutusili.

¹⁵ Kabo sowasowana Yeoba sikawa-toki koina ana mulolo miyamiya yaina yo ana paisowa namwanamwali meuloili ipaisowaili kaiweli.

¹⁶ Gamwa kali gulu kaikaiweli siginauli kopa koina Yeoba isi-bayanaeli yo tomlape kana kokaukausi aeyan iyouli.

¹⁷ Ami boda tupwaliyao sikamkamna ali yauyaule kaiwena, ali naenaena ipileyoi kolili yo iunuli.

¹⁸ Mwa nige sowasowali kan sikekan, kikiunamo siboita.

¹⁹ Ali sauga miyapolowe koina sivalam Yeoba koina kabo ali kamkamna yo ali nuwanae ikele-gabaegili, ²⁰ ana walo koina iwoisili yo ileboili boita koina.

²¹ Kabo sowasowana Yeoba sikawa-toki koina ana mulolo miyamiya yaina yo ana paisowa namwanamwali meuloili ipaisowaili kaiweli.

²² Sowasowana ali pwaoli kolili sikawa-toki koina yo yaliyaya walili kolili ana paisowa meuloina siwalo-masalan.

²³ Ami boda tupwaliyao sikalakalau waga mena yo gogo sitaulili gimwala kaiwena.

²⁴ Yeoba ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili kalita mena sigitailiko.

²⁵ Kaiwena ana walo koina yaumai kaikaiwena ilotalu yo bagolu lalakili siguli, ²⁶ kabo ali waga bagolu ikeleisinagili yo ipei-yataluli simatausi lalakina mwa wowoline kaiwena ali katapatu imwawasi, ²⁷ kaekaeli siyetupanli sibeku besiele tomo sinuma kabaleya. Ali katai nige isasaguili, ²⁸ mwa ali sauga miyapolowe koina sivalam Yeoba koina kabo ali kamkamna yo ali nuwanae ikele-gabaegili, ²⁹ kalita ana yokoyoko iyadaumwali yo wowoli iyalopei.

³⁰ Tokalakalaune siyaliyaya daumwali kaiwena kabo Yeoba ilawagili siulisi yanuwane nuwanuwali silau koina.

³¹ Kabo sowasowana Yeoba sikawa-toki koina ana mulolo miyamiya yaina yo ana paisowa namwanamwali meuloili ipaisowaili kaiweli.

³² Sowasowana esana sitobalan ana tomoyao ali miyagogo koina.

³³ Yeoba yalubwasi ibuili siyamala dedei leleyanli yo doelu ikausili ali didi silopei.

³⁴ Bwatano namwanamwana ibui iyamala bwatano kalikalitana yanuwane tomonliyao ali yauyaule kaiwena.

³⁵ Dedei leleyanli ibuili siyamala waila kipukupuliyao.

³⁶ Italam toguliyam silaoma na simiya bwaine koina kabo yanuwa lalakina sikabi ali kaba miya.

³⁷ Ali tano sigiyalili yo oine likena sikumaili kabo muli mena ali kelikeli ilalaki yo ikalapowon masumasuwe.

³⁸ Ana tomoyao iwalo-muloloili yo sidebalala natuliyao sibaibaiwa yo ali yakayakan sibaibaiwa sauga meuloina.

³⁹ Saugana ana tomoyao sikamkamna lalakina yo simiya-polowe, ⁴⁰ kabo kali toyakamkamnaone ikalomagigi-lagili yo itawoili na silolo-bwagabwaga ule mena.

⁴¹ Na tobubutuma ileboili ali kamkamna koina yo iwalo-muloloili sidebalala besiele sipi.

⁴² Kabo todudulai Yaubada ana paisowa sigitai mwa siyaliyaya, na toyauyaule meuloili iyamwanouli.

⁴³ Na siya me ali katai ilonamwayagili tem ginauliline sinuwanuwatuli yo sowasowana Yeoba ana mulolo miyamiya yaina iyamala ali kaba nuwanuwatu.

108

¹ O Yaubada, me kate-yawasosigu. Kani yavenu me yagu wali yatobalanagiwo. Yaluyaluwagu, kutolo.

² Kani yagu api kolili yavenuvenu na dabwelo yayanoi itunsae.

³ Yeoba, kani yakawatoki koliwo na tomo meuloili sibenali, kani yawali-tobali koliwo kaba loina meuloili luwali mena.

⁴ Am mulolo miyamiya yaina isaesosi bulibuli isae-gabaen yo am kalakisiye isae yaloyaloi kolili.

⁵ O Yaubada, esam yakeleisin kaiwena kumiya-saesosi bulibuli kewana mena na am wasawasa mayalena yanuwa yaulina meuloina pwatana mena.

⁶ Yagu kawanoi kuyamaisa na kusaguiyau nima ulaulam mena kabo yau kumulolo koliyau kuleboyau.

⁷ Yaubada ana kaba miya wasawasana koina iedeededede iba, “Kani yakaleya Sikemi kolili kabo meyagu yaliyaya ali yanuwa yo kalogawa esana Sakot yayakasa yasoian yagu tomoyao kolili.

⁸ Giliyadi yo Manase siya yagu bodao na Ipeleim kagu pwaopwaom kaikaiwena na Yuda yagu wasawasa kana kilakilala.

⁹ Na Mowabe kani iyamala yagu gaeba nimagu kaba deulina na Edom kani iyamala kaegu kana suma kaba peina yo Pilistiya kaiwena kani yawuiwui kaiwena yakaiwe-gabaegili.”

¹⁰ O Yaubada, na kani yaiya ikalaiyau ilawagau dedei Idoma kana taon lalakina kaikaiwena koina?

¹¹ O Yaubada, yakato kusikotanagimai? Yakato nige ama tokaleyayao mekamkavao kwalau na wakaleya kama kaleyaone kolili?

¹² Kusaguimai na kama kaleyaone kakaiwe-gabaegili, nige tomo yabo sowasowana isaguimai, kowa kubomamo.

¹³ Tem Yaubada mekalakava sowasowana kala kaleyaone takaiwe-gabaegili, iya mwa kani iutu-lobilobiyegili.

109

¹ O Yaubada, yatobalanagiwo, na tabu kumwamwanou-wagau.

² Kaiwena toyauyaule yo tomwakomwakota sikawa-naenaeyagauko, sietalapili-yagau, ³ yo bwagana nige yagu nae yabo ipapagan na iyamo walo naenaeli siwalowalo-wegili koliyau.

⁴ Bwagana yakawanoi kaiweli yo yamuloloili na iyamo siyakeyakewai-yau.

⁵ Mulolo yo namwanamwa siyamaisayama kalomagigili yo naenaena kolili.

⁶ Sowasowana toyatala naenaena kupei na kau kaleya iyatalayan. Sowasowana Seitani kau kaleyaone iyakewai, ⁷ na toyatalane ikawa-naenaeyan yo iyamaisa. Sowasowana ana paisowa meuloina yo tabe ana kawanoi Yaubada koina sikawa-naenaeyagili.

⁸ Sowasowana yawasina sitom-gabaen yo miyalaena sipei na ana paisowa ikalai, ⁹ natunao siyamala sinasinageyao yo wainena iyamala kwabukwabuli.

¹⁰ Sowasowana natunao sibubutuma molosi yo sauga meuloina sikawakawanoi mane kaiwena yo sitawoili ali nume beyabeyali kolili.

¹¹ Sowasowana mane tanuwagaliyao iya nige ikakataili silaoma na ana gogo meuloina sikalaili, gogone iya ana paisowa uwenao meuloili sikalaili.

¹² Na tabu tomo yabo isasagui yo tabu tomo yabo natunao igigitekalatagili.

¹³ Sowasowana tubunao meuloili siboita yo esana ikwalalele yaso ilalaoma koina.

¹⁴⁻¹⁵ O Yeoba, tomone tamanao yo sinanao ali pwanoli kunuwatukalatagili, na esaliyao sikwalalele yawasosi.

¹⁶ Tomonane nige ana katekamkamna mwa tobubutuma iyakamkamnali yo iunuyamateli. Besiele iginauli toeoma yo tonuwalobi kolili.

¹⁷ Ana kaba yaliyaya tem tomo ikawa-gulaili, kabo sowasowana tomo sikawa-gulai. Tabe genuwana tomo iwalo-muloloi, kabo tabu tomo yabo iwawalo-muloloi.

¹⁸ Besiele mwayamwayau mena kana kwama ilikwa, mwayamwayau mena tomo ikawa-gulaili. Kabo sowasowana ibomayoi igalomwasi ana kawa-gula kolili na silusae yona koina besiele waila yola iyabuta yo besiele olo ilusae tuwatuwala koina.

¹⁹ Sowasowana kawa-gulane yona sisuma besiele kabobo yo diyana sipan besiele beleti.

²⁰ O Yeoba, polowe meuloiline bwaite kusuwai kau kaleyayaone kolili siya mwa sikawa-naenae-yagau.

²¹ Na Yeoba kowa yagu Yaubada, uginauli besiele am waloyameli na kusaguiyau yo am mulolo miyamiya yaina kana namwanamwa kaiwena kuleboyau.

²² Kaiwena yabubutuma yo kategu ikamkamna lalakina.

²³ Yau besiele lolau lolonna kaiwena kikiunamo yakwalalele yo yaumai iyui-kalaiyau yamwawasi.

²⁴ Tutuligu sikamkamna guliyam kaiwena, yapwagege yo yogu ibelusosi.

²⁵ Saugana tomo sigitaiyau sitalawasi-yagau yo me ali sinali kulukululiyao siyakwayakwaleli.

²⁶ O Yeoba yagu Yaubada, am mulolo miyamiya yaina kaiwena kusaguiyau.

²⁷ Kau kaleyayaone kuyakenayagili yakato kowa mwa kuleboyau.

²⁸ Siya sikawa-gulaiyau na kowa kani kuwalo-muloloiyau. Kagu toyakamkamnao ukwaiwe-gabaegili na yau am topaisowa kani yayaliyaya.

²⁹ Sowasowana kau kaleyayao mwalimwaline lalakina koina kuyakaboboili.

³⁰ Kabo kainagu lalakina mena yagu kawatoki yawalowen Yeoba koina yo yatobalan ana tomoyao ali miyagogo koina, ³¹ kaiwena tobubutumao itolo-kaukausili yo ileboili kali tounuyamateyao kolili.

110

¹ Yeoba Yaubada iwalo yagu Guyau koina, ulaulagu mena kumiyasio, kanasiga kam tokaleyayao yapeili kaekaem yaulina mena.

² Yeoba kani am kaba lolina ikabi-yalalaki ilaoma Saiyon koina ilau na kani kuloina kam kaleyayao luwaluwalili mena.

³ Am sauga kaleya kana kaliyate koina am tomoyao kani silaoma me ali kate-talam yawasosi silusaema am tokaleya bodana kalona mena. Besiele malala wabumalina ana laoma kani ami kilakaiwo ali yawatagilima besiele.

⁴ Yeoba iwaloyameliyako mwa nige sowasowana ana waloyameli ibui iba, “Kowa kani kuyamala topwaoli besiele Melekisedeki yo kumiyayai tabe.”

⁵ Yeoba itolo ulaulam mena. Na kani kin meuloili ikogaogaolili ana sauga munamunai kana kaliyate koina.

⁶ Yo kaba loinao kani iyamaisali kabo ali dedei meuloina boita ikalapowon. Yo yanuwa guyauliyao kulukululiyao kani isapi-gaogaolili yanuwa yaulina mena.

⁷ Kabo kin kani ana laune koina waila inuma yalubwasi koina yo yawasina ikalai kulukuluna imayasi.

111

¹ Yeoba yatobalan, kate-yawasosigu mena yakawatoki koina ana tomoyao meuloili ali miyagogo tapwalolo luwana mena.

² Yeoba ana paisowa kaikaiweli lalakili kaba nuwayai. Siya meuloili siyaliyaya paisowa kaikaiweline kaiwena nuwanuwali me ali nuwamayale.

³ Kaiwena ana paisowane meuloina ipowon yakasisi yo wasawasa, yo ana dudulai imiyayai.

⁴ Mwa ana paisowane ipaisowaili na siyamala ala kaba nuwatu kalatan, Yeoba iya tomulolo yo tokatekamkamna.

⁵ Siya analiyao siyakasisi-yan isaguili kan koina kaiwena nige sowasowana ana kelabilabin kamwasana inuwa-mwatainan.

⁶ Ana kaiwe iyakenayan ana tomoyao kolili kaiwena boda uloili ali yanuwa iwolena kolili.

⁷ Ana paisowa meuloina koina iya me ana kalakisiye yo me ana lolina dudulaina. Sowasowana ana loinao meuloili tameliyagili, ⁸ me ali kaiwe simiyayai kaiwena iwolegili walo yawasosi yo namwanamwa koina.

⁹ Ana tomoyao iyamaisali ilivasili, yo ana kelabilabin kamwasana miyamiya yaina ipaisowai kolili. Iya tabu yo tokaiwesosi.

¹⁰ Yeoba kana matausi koina katai yawasosi yo sonoga iyawatagili, yo siya analiyao ana loinao simuliya yo siobigaili ali katai inamwanamwa. Mwa iya kana tobali imiyayai.

112

¹ Yeoba tatobalan. Tem yaiya Yeoba imatausan yo ana loinao iobigaili me ana yaliyaya kani inamwanamwa.

² Natunao kani sikaiwe yanuwane koina yo yasone siya sidudulai kani iwalo-muloloili.

³ Ali nume kalona mena kani gogo wasawasa simiyamiya mwa ana namwanamwa kani imiyayai.

⁴ Mwa siya todudulai bwagana boniboniyai koina kani mayale itun sae kolili, kaiwena iya tomo dudulaina me ana katekamkamna yo me ana mulolo.

⁵ Namwanamwa kani ilaoma tomone koina tem iyauya bwagabwaga yo mumugana inamwanamwa yo idudulai.

⁶ Tomo dudulainane kani nige sowasowana ibelu, ana nuwatu-kalatan kani imiyayai.

⁷ Nige sowasowana wasa naenaeli kaiweli imatausi kaiwena katena mena imiyamiya Yeoba kana meli.

⁸ Kani nige sowasowana katena iwakaka yo imatausi mwa kani itolo kaiwe kanasiga kana kaleyayao ikaiwe-gabaegili.

⁹ Yo me ana talam yawasosi iyauya siya tobubutumao kolili mwa ana namwanamwa imiyayai yo kani esana sikeleisinan me ali yakasisi.

¹⁰ Mwa tonaenaeli sigitai simunamunai mwa mwakali siyonisi munamunai yoli iula-sawosawowolili yo ali nuwatuwa iyamala ginauli bwagabwaga.

113

¹ Yeoba kwatobalan, kwatobalan komiu Yeoba ana topaisowao, esana kwatobalan.

² Yeoba esana kwatobalan sauga kabona yo sauga meuloina kani nige ilolotom.

³ Yeoba esana kwatobalan dabwelo ana kaba tunsae mena yo ana kaba sugu mena.

⁴ Iya esana kaba loina meuloina isae-gabaegili yo ana wasawasa isaesosi bulibuli kewana mena.

⁵ Yaiya besiele Yeoba ala Yaubada? Iya ibomamo imiyamiya kewa molosi mena.

⁶ Bwayne koina manna ilobilobima bulibuli yo yanuwa yaulina igitagitaili.

⁷ Tobubutuma ikele-yatololi bwatano kauna koina yo siya toguliyam ikeleisinagili mosomoso mena, ⁸ na ipeili simiyasio towasawasao salili mena siegelugelu-wagili.

⁹ Yo sinesineo miyamiya yaili ali nume iwolegili, na siyamala melumeluwone sinali ana kaba yaliyaya.

Yeoba kwatobalan.

114

¹ Saugana tomo Isileli siya Yakobo tubunao Itipita silogabaen kaina uloina koina siyawatagilima, ² kabo dedei Yuda iyamala Yeoba ana yanuwa yakayakasisina, yo dedei Isileli iyamala iboma ana gogo.

³ Kalita balabalagiyana Yeoba ana kaiwe igitai mwa iyabubu, yo tabe Yolidan yalubwasi ididi-keile.

⁴ Koya lalakili sikapusele besiele gouti yo koya kikiuli sikapusele-takitakikili besiele lami.

⁵ Kowa kalita, tawae kaiwena kuyabubu? Na kowa Yolidan, tawae kaiwena kudidi-keile?

⁶ Komiu koya lalakili, tawae kaiwena wakapusele besiele gouti? Yo komiu koya kikiuli tawae kaiwena wakapusele-takikili besiele lami?

⁷ Kowa yanuwa yaulina, kutabubu Yeoba ana laomane koina kaiwena iya Yakobo ana Yaubada.

⁸ Iya veku ibuili siyamala waila kipukipuli yo veku mala naenaeli kolokolololi siyamala waila doelu sididididi.

115

¹ O Yeoba, kowa esam ukeleisinan yo kuwasawasa. Na kai besi, kaiwena meuloili sitobalanagiwo am mulolo miyamiya yaina yo am walo yawasosi kaiwena.

² Tawae kaiwena kaba loinao sineli-yagimai siba, “Ami Yaubada toweya iyaele?”

³ Kobo kainali kayamaisali kawaloba, “Ama Yaubada iyaele bulibuli mena, yo tawae nuwanuwana iginauli ipaisowai.”

⁴ Na siya ali kokotomo sipaisowaili siliba yo gole tomo nimali mena.

⁵ Bwagana me gamwali na iyamo nige sowasowali sieedeede, bwagana me manli na iyamo nige sowasowali sigitai.

⁶ Bwagana me tenali na iyamo nige sowasowali sibenali, bwagana me isuli na iyamo nige sowasowali bwalai sibenalan.

⁷ Bwagana me nimali na iyamo nige sowasowali ginauli yabo sik-abitonan, bwagana me kaekaeli na iyamo nige sowasowali silokeikeile yo nige sowasowali galagaloli mena sikalayasasa.

⁸ Mwa siya analiyao sipaisowailine siya besiele kokotomone, yo siya analiyao simeli kokotomone kolili siyamala ginauli bwagabwaga, besiele siya.

⁹ Komiu tomo Isileli, Yeoba kwameliyan. Iya kami tosagu yo ami ebeu.

¹⁰ Komiu Eloni tubunao, Yaubada ana topwawaliwo, Yeoba kwameliyan. Iya kami tosagu yo ami ebeu.

¹¹ Komiu meuloimiu kwapwalopwalou koina, Guyau kwameliyan. Iya kami tosagu yo ami ebeu.

¹² Kaiwena Yeoba inuwatu-kalatagila yo kani iwalo-muloloila, kani ana tomoyao Isileli iwalo-muloloili yo tabe besiele Eloni tubunao.

¹³ Siya meuloili siyakasisi-yan, kani iwalo-muloloili, nuwana tomo lalakili o nuwana kikiuli meuloili sitoyatoyawa.

¹⁴ Sowasowana Yeoba melumelu iyeliwa komiu yo natumiyao.

¹⁵ Sowasowana iwalo-muloloimiu kaiwena iya bulibuli yo yanuwa yaulina kana toyamayale.

¹⁶ Bulibuli iya Yeoba ana gogo na yanuwa yaulina iwolena tomo yo natuliyao kolili.

¹⁷ Toboita yo siya silobi yanuwa mwanomwanouna koina nige sowasowali Yeoba sitobalan.

¹⁸ Na kita meyawasila kani takawatoki koina kabona yo ilau nige ana kaba mwawasi. Yeoba tatobalan.

116

¹ Yeoba koina yamulolo, kaiwena kainagu ibenalan yo yagu kawanoi ibenalagili.

² Tenana iyawali kolyau mwa koina kani yayogayoga koina yawasigu kana sauga meuloina koina.

³ Boita iyaele mangu mena yo iyatakikilagau, salai matamatausina ikabi-kalatagau mwa yamatausi yo nuwagu inae.

⁴ Kabo yayoga Yeoba esana koina yawaloba, “O Yeoba, yakawanoi kolyo, yawasigu kuleboi.”

⁵ Yeoba iya tomulolo, todudulai yo tokatekamkamna.

⁶ Tonuwalobi meuloili igite-kalatagili kabo saugana kikiunamo yasilae na ileboyau.

⁷ O kategu, me am daumwali kaiwena Yeoba ginauli namwanamwali ipaisowailiko kolyo.

⁸ O Yeoba, yaluyaluwagu kuleboyako boita mena, yo matalilo mangu koina kusae-gabaegiliko, kuleboyauko mwa nige kaegu yayatupan yabebeku.

⁹ Yalolokeikeile Yeoba manna mena yanuwa meyawasina koina.

¹⁰⁻¹¹ Bwagana yakamkamna yo yamatausi yo yawaloba, “Yagu nuwanae ipolowesosi, nige sowasowana tomo yabo isaguiyau”, na iyamo yagu meli iyaelemo ilaulau.

¹² Tawae kani yaolena Yeoba koina ana namwanamwa meuloina kolyau kaiwena?

¹³ Mwa kani oine yasuwai koina ana kaba pwaoli kaiwena yo yakawa-toki esana koina, kaiwena ileboyauko.

¹⁴ Kani yagu waloyameli yaginauli koina ana tomoyao ali miyagogo kalona mena.

¹⁵ Tem ana topaisowa obiobigana yabo iboita, Yeoba me ana nuwanae.

¹⁶ O Yeoba, yau am topaisowa, besiele sinagu, kaiwena kagu pan koina kuleboyauko.

¹⁷ Kabo kani kawatoki pwaolina yapwaoliyan kolyo na yagu kawanoi yaeyawa.

¹⁸⁻¹⁹ Kani yagu waloyameli yaginauli kolyo am tomoyao ali miyagogo Nume Tabu mena Yelusalema koina. Yeoba tatobalan.

117

¹ Kaba loina meuloimiu, Yeoba kwatobalan. Komiu tomo meuloimiu esana wakeleisinan.

² Kaiwena ana mulolo miyamiya yaina kolila ilalakisosi, yo ana walo yawasosi nige sowasowana imwawasi.

Yeoba tatobalan.

118

¹ Kawatoki kwaolena Yeoba koina kaiwena iya inamwanamwa yo ana mulolo imiyayai.

² Komiu tomo Isileli kwawalo kwaba, “Ana mulolo imiyayai.”

³ Komiu Eloni ana susuyao, Yaubada ana topwaoliwo, kwawalo kwaba, “Ana mulolo imiyayai.”

⁴ Komiu meuloimiu kwapwalou koina kwawalo kwaba, “Ana mulolo imiyayai.”

⁵ Yagu nuwapolowe koina yayoga Yeoba koina na yagu kawanoi iyamaisa yo yagu nuwapolowene koina ilivasiyau.

⁶ Yeoba iya mekaukava mwa nige sowasowana yamatausi. Kabo tawae tem tomo sowasowali siginauli koliyau?

⁷ Yeoba iya mwa isagusaguiyau, kabo kani kagu tokalomagigiliwo yakaiwe-gabaegili.

⁸⁻⁹ Inamwanamwasosi tem Yeoba tameliyan ana gite-kalatan kaiwena kabo tomo o nuwana tem toloinao kaikaiweli.

¹⁰⁻¹¹ Kaba loinao meuloili siyatakikilagau dedei kaigeda kaigeda kolili, na iyamo Yeoba ana kaiwe mena yakele-gwaligwalili.

¹² Sieva-takitakiki-lagau besiele gimabowa, na iyamo Yeoba ana kaiwe mena yasapi-gwaligwalili kabo ali kaiwe ikwalalele besiele mayau wedolina tagabu-lawan samasamali gwauna koina na ikalapulupululu mwayamwayau imwawasi.

¹³ Ali kaleyaiyau kana koleya ikaiwesosi yo imatamatausi sosi kikiunamo yabeku na iyamo Guyau isaguiyau.

¹⁴ Yeoba yagu kaiwe iyeyama yo ikabi-yakaiweyau mwa ileboyau.

¹⁵ Kwabenali, Yaubada ana tomoyao siyaele ali palai kaloli mena siwuiwui me ali yaliyaya, siyogayoga siba, “Yeoba iya ana paisowa kaiwena ikaiwesosi.

¹⁶ Iya ana kaiwe koina takaiwe-gabaegiliko kaiwena ibagunayagilako kaleya koina.”

¹⁷ Nige yaboboita na kani meyawasigu yamiyamiya na yawalomasala tawae Yeoba ana paisowa.

¹⁸ Yeoba iyokoi-yagau lalakina, na iyamo nige itatalamwagau yaboita.

¹⁹ Mumugana dudulaina kana gamwa kwasoke na yalusae Nume Tabu koina na yagu kawatoki yawalowen Yeoba koina.

²⁰ Gamwane bwaite Yeoba ana gogo mwa siya analiyao mumugana namwanamwana sipaipaisowai sowasowali silusae koina.

²¹ O Yeoba, yatobalanagiwo kaiwena yagu kawanoi kuyamaisa mwa kuleboyau.

²² Tokabikabi veku yabo sikalai yakato nume sikabi koina na vekune sikawa-naenae-yan yo sisikotanan. Na Guyau vekune ikalai iyatolobagunayan yakato veku meuloili iloinayagili yo sikaiwe.

²³ Bwaite Guyau ana paisowa namwanamwasosina manla mena.

²⁴ Kabona bwaite iyeyamako, tayaliyaya yo tatobalan.

²⁵ O Yeoba, kakawanoni koliwo, kuleboimai yo ama paisowa meuloina koina kuwalo-muloloimai na kabaguna.

²⁶ Osana, Guyau tatobalan, Yaubada iwalo-muloloi iya ilaoma Guyau esana mena, Yaubada iwalo-muloloiwo.

²⁷ Yeoba iya ala Yaubada yo iya mayale iyeyama kolila. Tayatubu na tayaliyaya kabo mayau liguliyao wakalaili nimamiu mena na kaba pwaoli kwalotakikilan.

²⁸ Yeoba kowa yagu Yaubada, kani yagu kawatoki yaeyawa koliwo yo esam yakeleisinan.

²⁹ Ami kawatoki kwaolena Yeoba koina kaiwena inamwanamwasosi yo ana mulolo imiyayi.

119

¹ Siya analiyao ali miyamiya idudulaisosi yo Yeoba ana loina simulimuliya siyaliyaya.

² Siya analiyao ana walo meuloili sikabi-kalatagili yo siloyaloyai kateli meuloina koina siyaliyaya, ³ naenaena sisikotanan sauga meuloina yo silokeikeile Yeoba ana kamwasa koina.

⁴ O Yeoba, kama loinao kuyelimako kolimai yo kuwalo yakato kaobigaili.

⁵ Sowasowana loinane meuloili yaobigaili yawasigu meuloina koina.

⁶ Tem am walo meuloili yabenalagili kani nige yamwamwalimwamine.

⁷ Saugana am loina dudududulaili kuyakataili koliyau kani me kate kapwakapwagu yatobalanagiwo.

⁸ Tabu kulogabaegau, loinane kani yaobigaili.

⁹ Tem kilakai yabo nuwanuwana mumugana ikapwa tawae ipaisowai? Am walo iobigaili.

¹⁰ Kate yawasosigu mena yatonatonan yapaisowa kaiwem. Kabo kusaguiyau kisi am walo meuloili nige yaobigaili.

¹¹ Am loina yapeiyako kategu mena na mesabana tabu yalolopwano koliwo.

¹² O Yeoba, yatobalanagiwo, am loina kuyakatai koliyau.

¹³ Sopagu mena kani am loinao yawalowegili.

¹⁴ Yagu kaba yaliyaya am loinao kana muliya kabo muli mena wasawasa lalakina kana kalai.

¹⁵ Am walo meuloili yanuwatuwatuili, yo am yakayakatai yagu kaba nuwanuwatu.

¹⁶ Am loinao sikabi-yaliyaya-yagau yo kani nige yanunuwamwatainagili.

¹⁷ Sowasowana mumugam inamwanamwa koliyau yau am topaisowa na mesabana yamiya namwanamwa yo am yakayakatai yaobigaili.

¹⁸ Mangu kuyalalali na am loinao kali dudulai yo kali namwanamwa yagitaili.

¹⁹ Yamiyamiya yanuwa yaulina mena sauga kubwakubwana koina, tabu am loinao kuwawadamli koliyau.

20 Kategu ikamkamna kaiwena yagu gadosisi nuwanuwagumo am loinao yakataili sauga meuloina.

21 Togagasa kuyokoi-yagili yo siya am loinao sisikotanagili ukawagula.

22 Am loinao yaobiobigaili kabo kulivasiyau togagasa ali kawanaena kolili.

23 Toloinao simiya-gogo sinuwanuwatu kagu unuyamate kaiwena siloina, na am loinao kani siyamala yau kaba nuwanuwatu.

24 Yagu kaba yaliyaya am loinao siya mwa yagu kamwasa siyakenayagau.

25 Yabeluko mwa yakenokeno bwatano kauna koina. Kulowaluyau yoi besiele am waloyameli.

26 Yagu paisowa naenaena yawalo-masalagiliko koliwo yo kainagu kuyamaisa. Am loinao kuyakataili koliyau.

27 Kusaguiyau na me yagu katai am loinao kaiweli na am paisowa namwanamwali siyamala yagu kaba nuwanuwatu.

28 Yagu nuwanae ilalakisasi kabo ukwabi-yakaiweyau besiele am waloyameli.

29 Tabu kutatalam yalolosuwala, na am namwanamwa koina am loinao kuyakatai koliyau.

30 Yagu nuwatu ikaiwe kani yaobigaiwo. Am loinao siyaele yagitagitaile mangu mena.

31 O Yeoba, am walo meuloli yakabi-kalatagili, kabo tabu kutatalam mwalimwaline yalolobai.

32 Kani yasagena am loinao kali kamwasa koina kaiwena yagu katai kani kuyalalaki.

33 O Yeoba, am loinao kali katai ukwabi-yamayale koliyau na yaobigaili sauga meuloina.

34 Am loinao kana katai kulivasi koliyau na yakabi-kalatan kategu kalona mena.

35 Kusaguiyau na am loinao yaobigaili kaiwena siya yagu kaba yaliyaya.

36 Kam nuwanuwatu ukwabi-yakaiwe koliyau na am loinao kali obiga kana nuwatu ilalaki koliyau kabo muli mena wasawasa kana nuwanuwatu.

37 Tem mangu silau ginauli bwagabwaga kolili kuyatagelakeileyau. Yawasigu kuyawalui yoi besiele am waloyameli.

38 Am waloyameli, bwaimwa uginauli siya siobigaiwo kolili, kunuwatu-kalatan kaiwegu kaiwena yau am topaisowa.

39 Tomo ali walo naenaeli siula-matamatausagau kabo kuleboyau kolili kaiwena am loinao sinamwanamwasosi.

40 Nuwanuwagu lalakina tem am loinao yaobigaili kabo yawasigu kulowalui yoi kaiwena kowa todudulai.

41 O Yeoba, am mulolo koliyau kana lalaki kuyakenayagau yo kuleboyau besiele am waloyameli.

42 Kabo me yagu katepatu kagu tosinaliwo kainali yayamaisali kaiwena yagu meli yapeiyako am walo koina.

⁴³ Kusaguiyau na sauga meuloina yawalo yawasosi kaiwena me yagu katepatu am loina yasanasanai.

⁴⁴ Kani am loina sauga meuloina yaobigai nige ana kaba mwawasi.

⁴⁵ Kabo yamiyamiya yaliyaya koina me yagu nuwadaumwali, kaiwena yatonatonan tem am yakayakatai yaobigaili.

⁴⁶ Am walo meuloili kani yawalo-masalagili kin kolili yo nige sowana yamwalimwaline.

⁴⁷⁻⁴⁸ Am loinao kali obiga yagu kaba yaliyaya kaiwena yamuloloili yo yayakasisi-yagili. Kabo kani yanuwanuwatui sauga meuloina.

⁴⁹ Sowasowana am waloyameli koliyau kunuwatu-kalatan kaiwena me yagu katepatu am waloyameli yasanasanai.

⁵⁰ Bwagana yakamkamna na iyamo me yagu nuwadaumwali kaiwena am waloyameline yawasigu ikabi-yakaiwe.

⁵¹ Sauga meuloina togagasa sikawa-naenae-yagau na am loina nige yasisikotanan.

⁵² Saugana yanuwanuwatui am loinao beyabeyali kaiweli kabo me yagu nuwadaumwali.

⁵³ Na saugana yagitai toyauyaule am loinao silikwalikwaili kabo yamunamunai lalakina.

⁵⁴ Yagu miya yanuwa yaulina koina wali yaleleli am loinao kaiweli.

⁵⁵ O Yeoba, boniyai mena yanuwatu-kalatagiwo yo am loina yagu kaba nuwanuwatu.

⁵⁶ Am loinao kali obiga yagu kaba yaliyaya.

⁵⁷ O Yeoba, nuwanuwagumo kowa mwa yawaloyameli koliwo kani am loinao yaobigaili.

⁵⁸ Kategu meuloina koina yakawanoi koliwo tem ukwatekamkamna-yagau besiele am waloyameli.

⁵⁹ Mumugagu beyabeyana yagitaiyako kabo yawaloyameli koliwo am walo koliyau kani yamuliya.

⁶⁰ Mwayamwayau mena nuwanuwagu am loinao yaobigaili.

⁶¹ Toyauyaule sipwasipwa sikatububu-nanako kaiwegu na am loina kani nige yanunuwa-mwatainan.

⁶² Boniyai luwaluwalina mena yatolo na yatobalanagiwo am loinao dudududulaili kaiweli.

⁶³ Tomo meuloili sipaisowa koliwo yo am loinao meuloili siobigaili siya yagu eliyamwao.

⁶⁴ O Yeoba, yanuwa yaulina ikalapowon am mulolo miyamiya yaina koina kabo am loinao kuyakataili koliyau.

⁶⁵ Mumugam namwanamwana uginauliyako yau am topaisowa koliyau besiele am waloyameli.

⁶⁶ Sonoga yo katai kuyelima kaiwena yagu meli yapei am loinao kolili.

⁶⁷ Beyabeyana kusapiyau kaiwena yalosuwala na sauga bwaite am walo yaobigai.

⁶⁸ Mumugam inamwanamwa kaiwena kowa tonamwanamwa. Am loinao kuyakataili koliyau.

⁶⁹ Togagasa sietaetalapili-yagau na kategu meuloina koina am loinao yaobigaili.

70 Togagasane nige ali nuwamayale yabo, na am loina yagu kaba yaliyaya.

71 Am sapiyaune yau kaba namwanamwa yo isaguiyau na mesabana am loinao yakataili.

72 Loinane kuyeyama inamwanamwasosi koliyau kabo muli mena yanuwa yaulina ana gogo wasawasa.

73 Yau kuyamayaleyau yo ugite-kalatagau kabo nuwamayale kuyeyama na mesabana am loinao yakataili.

74 Siya analiyao siyakasisi-yagiwo saugana sigitaiyau kani siyaliyaya kaiwena yagu meli yapei am waloyameli koina.

75 O Yeoba, yakatai am loina idudulai kabo kusapiyau kaiwena kowa towalo yawasosi.

76 Sowasowana am mulolo miyamiya yaina iyanuwa-daumwaliyau besiele am waloyameli koliyau yau am topaisowa.

77 Ukwate-kamkamna-yagau kabo yamiya namwanamwa kaiwena am loinao yagu kaba yaliyaya.

78 Togagasa siyakewa-mwakomwakota-yagau kabo sowasowana simwalimwaline. Na yau kani am loinao yanuwatuuli.

79 Siya siyakasisi-yagiwo yo am loinao sikataili, sowasowana silaoma koliyau na kaedeede am loinao kaiweli.

80 Sowasowana am loinao yamuliya yawasosi na koina mwalimwaline yayabubu-gabaen.

81 O Yeoba, yaluyaluwagu kamnana inae na iyamo me yagu katepatu am lebo yasanasanai besiele am walo.

82 Mangu sikenokeno kaiwena am waloyameli kanna yasanasanai sauga imamalawe. Kabo yaneli yaba, "Toisabo sauga kani kusaguiyau?"

83 Kagu lotonan yakato nige yagu namwanamwa ipapagan na iyamo am loinao nige yanunuwa-mwatainagili.

84 Toweya kana mamalawe besiele kani yasanasana? Sauga esana kagu toyakamkamnao kani kuyamaisali?

85 Togagasane siya mwa am loina sisikotanan gula sikeli na tem yabeku koina.

86 Am loinao sowasowana kameliyagili.

Kau kaleyayao ali mwakota koina siunuunuiyau, kusaguiyau.

87 Ali paisowa naenaena kaiwena kikiunamo yaboita, na am loinao nige yalologabaegili.

88 Am mulolo miyamiya yaina koina kutalam meyawasigu na mesabana am loinao yaobigaili.

89 O Yeoba, am walo kani imiyayai bulibuli mena.

90 Am walo yawasosi imiyayai yaso yo yaso kolili kaiwena kowa yanuwa yaulina kupei ana kaba miya koina imiyamiya.

91 Yo kabona ginauli meuloili simiyamiya ali kaba miya mena am walo kaiwena, kaiwena siya nimam yamayamayale-liyao meuloili am topaisowao.

92 Tem am loina koina nige yayayaliyaya kabo tauna kona yaboitako yagu kamkamna kolili.

⁹³ Kani nige sauga yabo am loinao yasisikotanagili kaiwena siya kolili yamiyamiya meyawasigu.

⁹⁴ Yau am gogo kabo kuleboyau kaiwena yatonan kaiwe tem am loinao yaobigaili.

⁹⁵ Toyauyaule sisanasana na tem siunuyamateyau, na am loinao kani yanuwauwatuili.

⁹⁶ Ginauli meuloili me kali sigasiga na am loina nigele, in-amwanamwasosi yo imiyayai.

⁹⁷ O Yeoba, am loina yamulolo koina. Kaliyate meuloina koina yagu kaba nuwanuwatu.

⁹⁸ Sauga meuloina am loina mekaukava kabo yagu sonoga ilalakisosi kabo kau kaleyayao ali sonoga.

⁹⁹ Yagu katai yagu toyakayakatai ali katai ilalaki-gabaen kaiwena am loinao yanuwauwatu-kalatagili sauga meuloina.

¹⁰⁰ Yagu sonoga ilalakisosi kabo tautaubalao ali sonoga kaiwena am walo yaobigaili.

¹⁰¹ Mumugana naenaena meuloina yasikotananako kaiwena nuwanuwagu am walo yaobigai.

¹⁰² Nige sowana am loinao yasikotanagili kaiwena kowa kubomamo yagu toyakayakatai.

¹⁰³ Am walo siluviluvi sosi kabo muli mena kamwakamwa ana luviluvi.

¹⁰⁴ Am loinao kolili sonoga yalobai kabo mumugana naenaena meuloina yakalomagigilan.

¹⁰⁵ Am walo iyamala yagu mayale na yagu kamwasa iyakenayagau.

¹⁰⁶ Yakawalulu koliwo yakato yagu waloyameli koliwo yanuwatu-kalatan kani am loinao dudududulaili yaobigaili.

¹⁰⁷ O Yeoba, yagu kamkamna ilalakisosi. Na kutalam meyawasigu besiele am waloyameli koliyau.

¹⁰⁸ Yagu kawatoki kawanoina ukwalai na am loinao kuyakataili koliyau.

¹⁰⁹ Yagu miya koina kaba silae sibaibaiwa na am loinao nige yanunuwa-mwatainagili.

¹¹⁰ Toyauyaule sipwasipwa sikatukatububu kaiwegu na nige sowana am loinao yasikotanagili.

¹¹¹ Am loinao yagu gogo miyamiya yaili yo siya kategu ana kaba yaliyaya.

¹¹² Yagu nuwatu ikaiwe yakato am loinao yaobigaili kanasiga yaboita.

¹¹³ Tonuwa-labulabui yakalomagigi-lagili na am loina yamulolo koina.

¹¹⁴ Kowa kagu totolo-kaukausi kabo me yagu katepatu am waloyameli yasanasanai.

¹¹⁵ Komiu tomo naenaeli, kwalogabaegau. Yagu Yaubada ana walo kani yaobigaili.

¹¹⁶ Kaiwe kuyeyama besiele am waloyameli koliyau na meyawasigu, na tabu me yagu katepatu yasanasana ginauli bwagabwaga kaiwena kisi yamwalimwaline.

117 Ukwabi-kalatagau na mesabana yanamwanamwa yo am loinao yaobigaili sauga meuloina.

118 Siya analiyao am loinao sisikotanagili kowa kusikotanagili yo ali sonoga yauyauleli iyamala ginauli bwagabwaga.

119 Toyauyaule meuloili ukuya-gabaegili mosomoso kaba taulina koina, mwa am walo meuloili yamulolo kolili.

120 Yogu meuloina sitabubu kam yakasisi kaiwena yo am yatala kaiwena me yagu matausi lalakina.

121 Tawae inamwanamwa yo idudulai yapaisowaiyako kabo tabu kupepeiyau kau kaleyayao nimali mena.

122 Ukawalulu koliyau yakato kani kusaguiyau yau am topaisowa, na tabu siya nige tomeli siyayakamkamna-yau.

123 Beyabeyana kuwaloyameli sagu yo lebo kaiwena mwa yasanasanai mangu sikenokeno.

124 Kupaisowai koliyau besiele am mulolo miyamiya yaina yo am loinao kuyakataili koliyau.

125 Yau am topaisowa kabo nuwamayale kuyeyama na am loinao yakataili.

126 O Yeoba, tomo am lolina nige simumuliya kabo saugamo kutolo kali maisa kuwolegili.

127 Yagu mulolo am walo kaiweli ilalakisosi kabo muli mena yagu mulolo gole namwanamwasosina kaiwena.

128 Kabo am loinao meuloili yamuliya. Kamwasa naenaeliyao yakalomagigi-lagili.

129 Am yakayakatai sinamwanamwasosi mwa kategu meuloina koina yaobigaili.

130 Mayale iyawatagili am yakayakatai kali livasi koina yo siya nige me ali katai nuwali simayale.

131 Besiele bwauwa yabo iguliyamsosi kan kaiwena besiele yau yaguliyamsosi am loinao kaiweli.

132 Kutagelakeile na ukwate-kamkamna-yagau besiele uginauli siya meuloili simulolo koliwo.

133 Besiele am waloyameli, yagu lau ugite-kalatan tabu kisi yabeku na naenaena ikaiwe-gabaegau.

134 Siya nuwanuwali siunuiyau kolili kuleboyau na mesabana am loinao yaobigaili.

135 Am mulolo koina ugite-lobima koliyau na am loinao kuyakataili koliyau.

136 Matalilogu ali didi besiele yalubwasi ana didi kaiwena tomo am lolina sisikotanan.

137 O Yeoba, kowa todudulai yo am loinao sidudulaisosi.

138 Dudulai mena yo walo yawasosi mena am loinao kupeili.

139 Yagu munamunai iwedowedoli kalogu mena kaiwena kau kaleyayao am walo nuwali imwatainagili.

140 Am waloyameli walo yawasosi kabo yamulolo lalakina koina.

141 Yau esagu ikikiusosi yo tomo sikalomagigi-lagau na genuwagu am yakayakatai nuwagu imwatainan.

¹⁴² Am dudulai kani imiyayai yo am loina walo yawasosi sauga meuloina.

¹⁴³ Polowe yo katewakaka kategu ikalapowon na am loinao yagu kaba yaliyaya.

¹⁴⁴ Am walo sauga meuloina sidudulaisosi, kabo nuwamayale kuyeyama koliyau na yamiyamiya meyawasigu.

¹⁴⁵ O Yeoba, kategu meuloina koina yayoga koliwo. Kainagu kuyamaisa kabo am loinao yaobigaili.

¹⁴⁶ Yayoga yo yakawanoi koliwo, kuleboyau kabo am loinao yakabikalatagili.

¹⁴⁷ Kaliyate kaigeda kaigeda naga dabwelo inwamwalisae yayoga koliwo sagu kaiwena. Me yagu katepatu am waloyameli yasanasanai.

¹⁴⁸ Boniyai meuloina koina nige yakekeno na mesabana am loinao kaiweli yanuwauwatu.

¹⁴⁹ O Yeoba, am mulolo miyamiya yaina koina yagu kawanoi kubenalan. Ukwate-kamkamna-yagau yo yawasigu ukwabi-yakaiwe.

¹⁵⁰ Kagu toyakamkamnao siya am loina nige sikakatai me ali munamunai silalaoma.

¹⁵¹ Na kowa Yeoba kutotolo saligu mena, am loinao meuloili siya walo yawasosi.

¹⁵² Beyabeyana yakataiyako yakato am loinao ukabi-yakaiweliko na simiyayai.

¹⁵³ Manim ilaoma yagu kamkamna ugitai na kuleboyau, kaiwena am loina nige yanunuwa-mwatainan.

¹⁵⁴ Kuedeedeede kaiwegu yo kulivasiyau, yo kuleboyau besiele am waloyameli.

¹⁵⁵ Toyauyaule am lebo kani nige sigigitai kaiwena am loinao nige suoobigaili.

¹⁵⁶ Na Yeoba, am katekamkamna ilalaki. Kabo ukwate-kamkamna-yagau na kuleboyau.

¹⁵⁷ Kagu kaleyayao yo kagu toyakamkamnao sibaibaiwa, na nige sowana yalosuwala am loinao kolili.

¹⁵⁸ Na saugana siya nige tomeli yagitaili nuwagu imalimaliwe-yagili kaiwena am loinao nige suoobigaili.

¹⁵⁹ Ugitai am loinao yamulolo lalakina kolili. Am mulolo imiyayai kabo kuleboyau.

¹⁶⁰ Am loina yaina walo yawasosi yo am loina dudulaili simiyayai.

¹⁶¹ Toloinao sikawa-naenae-yagau na nige yaina ipapagan, na iyamo am loina yayakasisi-yan.

¹⁶² Yayaliyaya lalakina am waloyameli kaiweli besiele tomo yabo wasawasa ilobai na iyaliyaya.

¹⁶³ Mwakota meuloili yakalomagigi-lagili na am loina yamulolo koina.

¹⁶⁴ Kaliyate kaigeda kaigeda meseben yakawatoki koliwo am loina dudulaili kaiweli.

¹⁶⁵ Siya analiyao am loina koina simulolo simiya namwanamwa am gite-kalatan koina yo nige ginauli yabo imiyamiya na iwoyaili sibeku.

166 O Yeoba, me yagu katepatu yasanasanaiwo tem kulaoma na kuleboyau na am walo yamuliya.

167 Am yakayakatai yaobigaili yo kategu meuloina koina yamulolo kolili.

168 Am walo meuloili yaobigaili kaiwena yagu paisowa meuloina ugitagitaili.

169 O Yeoba, tem yagu valam tenam ibenalan. Nuwamayale kuyeyama besiele am waloyameli koliyau.

170 Yagu kawanoi kubenalan na kuleboyau besiele am waloyameli.

171 Kani sauga meuloina yatobalanagiwo kaiwena am loinao kuyakataili koliyau.

172 Am loina kaiwena kani yawali, kaiwena am walo meuloili sidudulaisosi.

173 Kutolo na kunonowa na tem kusaguiyau, kaiwena am loina yamulimuliya.

174 O Yeoba, nuwanuwagu lalakina kusaguiyau na kuleboyau. Am loina yagu kaba yaliyaya.

175 Yawasigu kuyeyama na mesabana yatobalanagiwo. Sowasowana am walo meuloili sisaguiyau.

176 Yau besiele sipi kwalakwalalelena. Kabo kulaoma yau am topaisowa kuloyaiyau kaiwena am loinao nige yanunuwamwatainagili.

120

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

1 Yagu nuwapolowe koina yavalam yo yayoga Yeoba koina yo kainagu iyamaisa.

2 Yawaloba, “O Yeoba, kuleboyau tomwakomwakota bodaliyao kolili.”

3 Tawae kani Yaubada iginauli kolimiu komiu tomwakomwakota? Gubesi ana yamayamaisamiu kana koleya?

4 Maisamiu besiele gipoyo matamatagena manna mena gibwala wedowedolina.

5 O kategu yau, yagu miyamiya luwamiu mena inaesosi kabo muli mena tomo naenaeli Meseki yo Kedai luwali mena.

6 Yagu sauga imamalawesosi yayawenuwan siya tomwakomwakotane luwali mena nuwadaumwali sikalomagigilan.

7 Yau nuwanuwagu miya daunwali na tem kaiwena yaedeede siya nuwanuwalimo kaleya.

121

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

1 Yagitesae koya mena, toweya koina kani kagu sagu ilaoma?

2 Kagu sagu kani ilaomaya Yeoba koina, iya bulibuli yo yanuwa yaulina iyamayaleli.

³ Kani nige itatalam kubebeku, yo nige sowasowana ikeno-gabaegiwo na kutupa kaiwena iya kam togite-kalatan.

⁴ Iya tomo Isileli kali togite-kalatan nige sowasowana manna iloyagolu na ikenomate.

⁵ Yeoba iya kam togite-kalatan yo iya am kaba kelolon dedeim mena.

⁶ Nige sowasowana kaliyate dabwelona o nuwana boniyai waikena siunuiwo.

⁷ Yeoba kani igite-kalatagiwo kunamwanamwa na tabu kusionilae.

⁸ Toweya kulaomaya yo kulauya, am lokeikeilene kolili Yeoba kani igite-kalatagiwo sauga meuloina.

122

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Yagu kaba yaliyaya saugana yabenalan siwaloba, “Talau Yeoba ana nume mena.”

² O Yelusalema, kai elete katotolo am gamwa kalona mena.

³ Na Yelusalema iya yanuwa lalakina siyawaluwalui yoi kabo kana koleya inamwanamwasosi.

⁴ Bwaite koina Isileli meuloili siya Yeoba ana susu kaigeda kaigeda silaoma na ali kawatoki siwolena koina besiele ana walo.

⁵ Yo bwaite koina Isileli ali kin simiyasio na tomo siyatalayagili.

⁶ O yanuwa Yelusalema, kani kakawanoi kaiwem na kumiya daumwali na mesabana siya analiyao simulolo koliwo simiya namwanamwa.

⁷ Nuwanuwamai daumwali imiyamiya am yanuwa kana gana kalona mena yo tabe am nume wasawasali kaloli mena.

⁸ Yagu susuyao yo yagu eliyamwao kaiweli kani yawalo koliwo yawaloba, “Daumwali koliwo.”

⁹ Yo Yeoba ala Yaubada ana nume kaiwena kani yakawanoi na am tomoyao sidebalala yo siwasawasa.

123

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ O Yeoba, kowa kumiyamiya kuloiloina bulibuli mena mangu isakaisaewa koliwo.

² Besiele topaisowa kilakaiwo manli ilaulau ali taubala koina, besiele topaisowa vesalao manli ilaulau ali keduluma koina, kai kani manimai ilaulau Yeoba ama Yaubada koina kanasiga ikatekamkamna-yagimai.

³ O Yeoba, samalulu mena kakawanoi koliwo ukwate-kamkamna-yagimai, ali walo-lobilobi-yegimai kaiwena yomai ikwatakwata.

⁴ Sauga imamalawe togagasa yo towasawasa ali talatalawasi-yagimai kakalakisiyeyan.

124

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Tomo Isileli, kainagu kwayamaisa. Gubesi, tem Yeoba nige imiyamiya ala dedei mena, tawae kani iyawatagili kolila?

² Tem tauna kona nige imiyamiya ala dedei mena, kala kaleyayao sikaiwe-gabaegila, ³ ali munamunai koina meyawasila sisi-nolila, ⁴ besiele yalubwasi kaikaiwena ididi iyalu-kalaila takwalalele tamiyawa, ⁵ besiele bagolu sigolu-pwaikila tagalomwasi.

⁶ Yeoba tatobalan. Kaiwena itolo-kaukausila kala kaleyao kolili siya besiele yakayakan sokasokali.

⁷ Tayabubu besiele man tokeloya ali bebelula taigalina koina ilusola iyabubu.

⁸ Kala sagu ilaomaya Yeoba koina iya mwa bulibuli yo yanuwa yaulina iyamayaleli.

125

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Siya meuloli Yeoba simeliyan siya besiele koya Saiyon nige sowasowana imwasali na imiyamiya.

² Besiele koya yanuwa Yelusalema sitolo-takikilan dedei meuloina koina, besiele tabe Yeoba ana tomoyao itolo-takikilagili kabona yo nige ana kaba mwawasi.

³ Nige itatalam tonaenaeli simiyamiya na siloiloina sauga ima-malawe todudulai ali dedei mena. Tem simiyamiya na ali loina ilaulau kani todudulai tupwaliyao siwoya-pwanolili.

⁴ O Yeoba, namwanamwa kupaisowai siya todudulai kolili siya kateliyao kapwakapwali yo am loinao siobigaili.

⁵ Na siya simiya-dagedagela-yagiwo silosuwala molosi kuyoganli kulawagili tonaenaeli ali yatala koina.

Daumwali imiyamiya Isileli koina.

126

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Saugana Yeoba Babilon koina ikalaila iyapileyoila talau Yelusalema kala lotonan besiele kenola takenoi.

² Ala yaliyaya yo ala malu kana koleya meuloina gamwala yo manla yo yola iloyakalapowonli. Kabo kaba loina uloili siwaloba, “Yeoba ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili ana tomoyao kaiweli.”

³ Na walo yawasosi, Yeoba ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili kaiwela mwa yaliyaya iloyakalapowonla.

⁴ O Yeoba, kuwalo-muloloimai na kawasawasa yoi besiele yalubwasi iguma, galewa italu na yalubwasine idoga ididi yoi.

⁵ Kutalam siya me ali valam siyawatagili silau sabi kuma sipileyoi sauga kelikeli koina me ali yaliyaya.

⁶ Yo iya me ana valam like ikalakalaili ilalau tano mena sabi kuma, kutalam sauga kelikeli koina ipileyoima kanna sibaibaiwa lalakili ikewakewaili me ana yaliyaya ilolo-wuiwui ilalaoma.

127

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

Solomoni ilele

¹ Tem Yeoba iya nige nume kana tokabi kabo nume tokabikabi ali nume kabikabi paiswana iyamala ginauli bwagabwaga.

Tem Yeoba ala yanuwa nige igigite-kalatan boniyai kana togitekalatan ana silawa iyamala ginauli bwagabwaga.

² Bwagana tatolo malamalala yo tapaisowa kaikaiwe ilau kanasiga iboniyai ala miyamiya kaiwena na mesabana kala talobai na iyamo tem Yeoba nige imiyamiya kolila ala paisowa meuloina iyamala ginauli bwagabwaga, kaiwena iya nuwadaumwali yo keno namwanamwana iwolena ana tomoyao imulolo kolili yo tawae kali eoma iwolegili kolili besiele. Kabo sowaswana Yeoba tameliyan ginauli meuloina kaiwena.

³ Melumeluwo siya Yeoba ana mulolo iyeyama kolila.

⁴ Tem tomo yabo ana sauga kilakai koina natunao ikabili iya besiele tokaleya yabo gipoyo kana pwawati nimana mena imomosili iulagili kana tokaleyayao kolili kaiwena ana sauga tautaubala koina me ana nuwadaumwali kaiwena kana tosaguwo simiyamiya.

⁵ Tem tomo yabo natunao sibaibaiwa iya besiele tokaleya yabo ana pwawati kana tobwa ikalapowon pwawati kolili. Kana kaleyayao kani nige sikakaiwe-gabaen saugana ilobaili kaba yatala ana dedei koina.

128

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Yeoba kani iwalo-muloloiwo tem kuyakasisiyan na ana loina kuobigai.

² Am paisowa uwena koina kani ukekan kabo kuyaliyaya na kani ginauli meuloina idudulai yo inamwanamwa.

³ Wainem sine kani iya besiele oine lagalagana iuweuwe am nume kalona mena yo natumwao kani sibaibaiwa am teibele simiya-takikilan besiele udi sulusuluna silinao sitolo-takikilan.

⁴ Bwaite iya maisanaele tem yaiya Yeoba iyakasisiyan.

⁵ Saiyon koina Yeoba iwalo-muloloiwo, na kumiya-namwanamwa yo kuwasawasa Yelusalema koina yawasim kana sauga meuloina koina.

⁶ Na tabe sowaswana kumiyamiya kanasiga natumwao natuliyao ugitali. Yakawanoi na Isileli imiya daumwali.

129

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

1-2 Tomo Isileli, ama wasa kwaeyama gubesi kami kaleyayao siyakamkamnamiu ami sauga melumelu koina kanasiga kabona, na iyamo nige sikakaiwe-gabaegimiu.

³ Kwawalo kolimai yakato sikoimiu dagelamiu mena gai lalakili besiele kabo tano yabo sigiyali.

⁴ Na iyamo Yeoba iya todudulai ibomamo ilivasimiu panpanna koina.

⁵ Sowasowana siya meuloili ala Nume Tabu sikalomagigilan Yeoba iyamwalimwalineli yo itubali-yapileyoili.

⁶ Sowasowana siya siyamala ginauli bwagabwaga besiele kawasi naenaeli nume pwtana mena sikin yo siweweka, ⁷ kaiwena kani nige tomo yabo itatanogogon ibwagili na ikalai ilalawani.

⁸ Kani nige yabo salina mena ilau na iwalo kolili, “Yeoba iwalo-muloloiwo.” Kani nige yabo iwawalo kolili, “Kai kawalo-muloloiwo Yeoba esana mena.”

130

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ O Yeoba, yagu nuwapolowe koina yayoga koliwo.

² Yagu valam yo yagu yoga sagu kaiwena kubenalagili.

³ Tem ama naenaena meuloili kuyasiyasilili, yaiya sowasowana yatala iyabubu-gabaen?

⁴ Na kowa kunuwatu-pwaikimai na mesabana kayakasisi-yagiwo.

⁵ Yasanasana meyagu kalakisiye Yeoba ana sagu kaiwena, na ana walo koina yameli.

⁶ Yasanasanai yagu nuwatu kaikaiwesosina koina kabo muli mena boniyai kana togite-kalatan ana nuwatu kaikaiwena saugana isilasi-lawa isanasana malala kaiwena.

⁷ Tomo Isileli, Yeoba kwameliyan, kaiwena ana mulolo nige ana kaba mwawasi yo iya sauga meuloina me ana talam na ileboimiu.

⁸ Iya kani ana tomoyao Isileli ileboili ali pwanoli kolili.

131

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ O Yeoba, yagu gagasa yasikotananako yo yagu nuwasaesae yapei-suwalanako dagelagu mena. Kani nige yagu sauga yayavenuwana nuwatu lalakili o dididiuli kaiweli sikololo-sosi koliyau.

² Na yau sowasowagu yamiya-daumwali. Besiele melumelu ikeno mwanou sinana nimana mena, yau besiele koliyau kategu imiya mwanou.

³ Tomo Isileli, Yeoba kwameliyan kabona yo ilau nige ana kaba mwawasi.

132

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ O Yeoba, tabu Deibida nuwam imwamwatainan yo polowene meuloiline ikalakisiye-yagili.

² Yo ana waloyameli koliwo kunuwatu-kalatan, kowa Yakobo ana Yaubada kaikaiwena.

³ Iwalo koliwo iba, “Kani nige yalalau yagu nume mena yagu kaba keno koina, ⁴ kani nige yakakaiyawasi o yakekeno, ⁵ kanasiga am kaba miya yakatububu-nan kaiwena kowa Yakobo ana Yaubada kaikaiwena.”

⁶ Bedeliema koina kelabilabin kamwasana kana dedewaga wasana kabenalan kabo kalau yo kalobai Yelim kwabuna koina.*

⁷ Kabo kawaloba, “Talau Yeoba ana nume mena na tatapwalolo ana kaba miya manna mena.”

⁸ O Yeoba, kulaoma me am dedewaga bwaimwa am kaiwe kana kilakilala na kulaoma am nume tabu koina kumiyayai.

⁹ Sowaswana am topwaoliwo mumugana dudulaina kwamana sikwamai yo am tomo yakayakasisili siwuiwui me ali yaliyaya lalakisosina.

¹⁰ Beyabeyana waloyameli yabo kuwalowen am topaisowa Deibida koina kabo tabu am kin gitegite-sipwaina kusisikotanan.

¹¹ Waloyameli kaikaiwena uginauli Deibida koina waloyameline nige sowana ukele-yavivilayoi. Kaiwena kuwalo koina kuba, “Natum yabo kani iyamala kin na am kaba miya ikalai.

¹² Tem natumwao yagu kelabilabin kamwasana yo yagu walo meuloli siobigaili kabo natuliyao siya tabe sowasowali siyamala kin sauga meuloina.”

¹³ Kaiwena Yeoba koya Saiyon igite-sipwaiyako yakato ana kaba miya, ¹⁴ iwaloba, “Bwaite koina nuwanuwagu yamiya yo yamiyayai yo bwaite koina nuwanuwagu yaloiloina.

¹⁵ Kani wasawasa yaolena Saiyon tem tawae nuwanuwana, kani ana tobubutumao kali yaolegili.

¹⁶ Ana topwaoliwo kani lebo kwamana yayakwamaili yo ana tomo yakayakasisili kani siwuiwui me ali yaliyaya lalakisosina.

¹⁷ Bwaite koina kani Deibida ana susu yabo yagite-sipwai na iyamala kin kaikaiwena na iloina ilaulau.

¹⁸ Kana kaleyayao kani yayamwalimwalineli. Na iya ana kaba loina kani ikinkin yo ikaiwesosi.”

133

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Wagitai kana namwanamwa yo kana yaliyaya tem Yaubada ana tomoyao simiya toyawa me ali nuwa kaigeda.

² Miya toyawane iya bwaimwana besiele olo namwanamwasosina yo maisana lalakisosina beyabeyana sisuwai Eloni kulukuluna mena kana walo-mulolo koina yo ididi ilobi palasana koina yo ilobi kana kwama mena.

³ Miya toyawane iya besiele koya Elimon wabumalina italu Saiyon koyanao kolili, bwaine iya koina Yeoba iwaloymeli ana walo-mulolo bwaimwa yawasi miyamiya yaina.

* 132:6 Bedeliema esana beyabeyana Epilapa yo Yelim esana beyabeyana Jala

134

Tomo Yudiya sisasae Nume Tabu sabi tapwalolo kabo same bwaite siwaliyan

¹ Yeoba kwatobalan, komiu meuloimiu ana topaisowao kwapaisowa ana nume tabu koina boniyai kolili.

² Nimamiu wakeleisinagili wakawanoi nume tabu mena na Yeoba kwatobalan.

³ Sowasowana Yeoba iwalo-muloloimiu Saiyon koina, iya bulibuli yo yanuwa yaulina kali toyamayale.

135

¹ Esana kwatobalan komiu Yeoba ana topaisowao.

² Komiu kwatolo ana nume kalona mena yo dedeina tupwaliyao kaloli mena Yeoba kwatobalan.

³ Kwatobalan, kwatobalan, kaiwena iya inamwanamwa. Wali kwawaliyagili esana mena kaiwena iya tokatekamkamna.

⁴ Yeoba Yakobo tubunao igite-sipwailiko, yo iwalo yakato tomo Isileli iya ana gogo.

⁵ Yakatai ala Yeoba iya ilalaki, ilalakisosi kabo yaubadao meuloili.

⁶ Mwa tawae ana gadosisi ipaisowai bulibuli yo yanuwa yaulina mena, kalita mena yo kalita gunna mena.

⁷ Yaloyaloi ikeleisinagili sisae yanuwa yaulina ana kaba mwawasi koina yo pigabu iyawasa galewa mekanakava na yaumai ikele-yawatagilagilima ana lakawa mena.

⁸ Iya mwa Itipita natuliyao tatao kabi baguna yo ebaebai kabi baguna meuloili iunuyamateli.

⁹ Komiu tomo Itipita kwabenali. Yeoba iya mwa beyabeyana polowe lalakiliyao iyawasali silaowa na Pelo me ana topaisowao meuloili iunuili.

¹⁰ Iya mwa kaba loina sibaibaiwa me ali kinyao iunuili, ¹¹ siya bwaite Amoli ali kin esana Siyon yo Basan ali kin esana Ogi yo boda meuloili beyabeyana simiyamiya Kenani dedeina koina iyemwawasili.

¹² Kabo ali dedei iwolegili ana tomoyao Isileli ali kaba loina.

¹³ O Yeoba, esam kani imiyayai yo wasam kani idebalala imiyamiya yaso yo yaso kolili, ¹⁴ kaiwena kani am tomoyao kusaguili na am topaisowao ukate-kamkamna-yagili.

¹⁵ Siya nige tomeli ali kokotomoyao nimali mena sipaisowaili siliba yo gole kolili.

¹⁶ Bwagana me gamwali na iyamo kokotomone nige siedeede, bwagana me manli na iyamo nige sigigitai, ¹⁷ bwagana me tenali na iyamo nige sibebenali, tabe nige sowasowali gamwali mena siyui-sala.

¹⁸ Siya analiyao sipaisowaili kali koleya besiele siya yo siya analiyao simeli-yagili siya tabe besiele.

¹⁹ O tomo Isileli, Yeoba kwatobalan. Komiu Eloni ana boda topwaoliwo, Yeoba kwatobalan.

²⁰ Komiu Libai ana boda meuloimiu, Yeoba kwatobalan. Komiu meuloimiu Yeoba kwayakasisi-yan, kwatobalan.

²¹ Yeoba iya mwa ana kaba miya iyaele Yelusalema koya Saiyon koina tatobalan. Yeoba tatobalan.

136

¹ Takawatoki Yeoba koina kaiwena iya inamwanamwasosi, ana mulolo imiyayai.

² Takawatoki yaubadao ali Yaubada koina, ana mulolo imiyayai.

³ Takawatoki guyauwo ali Guyau koina, ana mulolo imiyayai.

⁴ Iya mwa ginauli kaba nuwapwanopwano lalakili ipaisowaili, ana mulolo imiyayai.

⁵ Iya mwa ana katai mena bulibuli iyamayale, ana mulolo imiyayai.

⁶ Iya mwa yanuwa yaulina iyese kalita pwatana mena, ana mulolo imiyayai.

⁷ Iya mwa mayale lalakili iyamayaleli, ana mulolo imiyayai.

⁸ Dabwelo kaliyate mena ilala, ana mulolo imiyayai.

⁹ Waikena boniyai mena ilala yo utuyao besiele, ana mulolo imiyayai.

¹⁰ Iya mwa Itipita kabi bagubagunali iunuyamateli, ana mulolo imiyayai, ¹¹ yo Isileli ikele-yawatagilagilima luwali mena, ana mulolo imiyayai, ¹² yo nimana kaikaiwena iyagayan ikele-yawatagilagilima, ana mulolo imiyayai.

¹³ Iya mwa kalita balabalagiyana iyakasa-suwalan, ana mulolo imiyayai, ¹⁴ yo tomo Isileli iyalopanisagili waila luwaluwalina mena, ana mulolo imiyayai, ¹⁵ yo Pelo yo ana tokaleyayao ikuya-gabaegili kalita balabalagiyana koina, ana mulolo imiyayai.

¹⁶ Iya mwa ana tomoyao iyoganli ule bwagabwaga mena siloutusi silaoma, ana mulolo imiyayai.

¹⁷ Iya mwa kin lalakilyao iunuili, ana mulolo imiyayai, ¹⁸ yo kinyao siya wasali silalaki iunuyamateli, ana mulolo imiyayai, ¹⁹ besiele Amoli ali kin esana Siyon, ana mulolo imiyayai, ²⁰ yo Basan ali kin esana Ogi, ana mulolo imiyayai, ²¹⁻²² yo ali dedei iwolegili ana topaisowao tomo Isileli yakato ali kaba lina, ana mulolo imiyayai.

²³ Iya mwa inuwatu-kalatagila ala sauga miya polowe koina, ana mulolo imiyayai, ²⁴ yo ileboila kala kaleyayao kolili, ana mulolo imiyayai.

²⁵ Iya mwa kan iwolegili yamayamayaleo meuloili kolili, ana mulolo imiyayai.

²⁶ Kabo takawatoki bulibuli ana Yaubada koina, ana mulolo imiyayai.

137

¹ Babilon yalubwasiliyao papalili mena tamiyasio kaboo Saiyon tanuwatui kaiwena tavalam.

² Mayau simiyamiya bwaine koina ala api tayatakeli, kani nige tavevenuyoi.

³ Na tokabi-kalatagilaone siloina-yagila siwaloba, "Wakabi-yaliyaya-yagimai wali kwawaliyagili Saiyon walina."

⁴ Gubesi yakato Yeoba walina tawaliyan na kitaele yanuwa wenala koina?

⁵ O Yelusalema, tem yanuwa-mwatainagiwo kani nima ulaulagu ibelu nige sowasowana api yavenuyoi koina, ⁶ besiele tabe tem yanuwa-mwatainagiwo yakato kowa yau kaba yaliyaya saesaesosina kani memenagu ipatu gayagayagu mena nige sowasowana yawaliyoi.

⁷ O Yeoba, kunuwatu-kalatan Idoma ali walo Yelusalema ana sauga beku koina, siwaloba, “Kwasiba-yanayanae itatagwaligwali molosi.” Ali walone kaiwena kuyamaisali.

⁸ O tomo Babilon, kani sisibayanaemiu. Siya analiyao siyamaisamiu ami paisowane kolimai kaiwena kani Yaubada ana walo-mulolo silobai.

⁹ Siya analiyao ami melumeluwone veku mena siwapa-yamateli kani Yaubada ana walo-mulolo silobai.

138

¹ O Yeoba, yakawatoki koliwo kategu meuloina koina yo kani yawalitobali koliwo yaubadao manli mena.

² Kani yapwalou kau koleya ilau am Nume Tabu kaiwena na kani esam yatobalan am mulolo yo am walo yawasosi kaiweli, kaiwena esam yo am walo sisaesosi kabo muli mena ginauli meuloili.

³ Saugana yayoga kainagu kuyamaisa yo ukabi-yakaiweyau.

⁴ O Yeoba, yanuwa yaulina kali kin meuloili kani sitobatobalanagiwo kaiwena am loinao wasana sibenalanako.

⁵ Kani siwali ginauli meuloina kupaisowailiko kaiwena, kaiwena am wasawasa ilalakisosi.

⁶ Bwagana kowa kumiya-saesosi kewa mena na iyamo tonuwalobi ugite-kalatagili. Na siya togagasa ugitagitaili, nige sowana am loina siyabubu-gabaen na sikeno-wadam.

⁷ Tem naenaena imiya-takikilagau kowa yawasigu kana togitekalatan, nimam kuyagayan siya kagu tokaleyayao munamunaili kolili na am kaiwe koina kuleboyau.

⁸ Kowa Yeoba kani am waloyameli uginaulili kaiwegu kaiwena am mulolo imiyayai. Siya nimam mena kuyamayaleli tabu kulologabaegili.

139

¹ O Yeoba, kategu kuloyaiyako, mwa ginauli meuloina kaiwegu ukwatailiko.

² Mwa ginauli meuloina yapaipaisowaili ukwatailiko. Bwagana kumiya-kelamamalawe kolyau na iyamo yagu nuwatu meuloina ukwatailiko.

³ Nuwana yagu paisowa kolili yo yagu kaiyawasi kolili, ugitaailiko, kowa kumanasam mumugagu meuloiline kolili.

⁴ Muli mena kabo yaedeede na kowa yagu nuwatu ukwatailiko.

⁵ Kowa kumiya-takikilagau yo kutolo-kaukausiyau am kaiwe koina.

⁶ Am katai kaiwegu ilalaki yo ididiusosi kabo kaba nuwapwanopwano kolyau gubesi am katakataina.

⁷ Toweya koina kani yalauya na yayabubu-gabaegiwo? Nigele, yagu kaba lau meuloina kolili kowa iyaele kumiyamiya.

⁸ Tem yasae bulibuli mena kowa ele bwaine koina. Na tem yalobi yakeno tanoluwa mena kowaele bwaine koina tabe.

⁹ Tem yaeveva yalau dabwelo ana kaba mwalisae mena o nuwana tem yamiyamiya dabwelo ana kaba sugu mena, ¹⁰ kowaele bwaine koina na kusaguiyau.

¹¹ Tem yawalo boniyai koina yawaloba, “Boniyai, kuwadamyau.” O nuwana yawalo mayalene iya itakikilagau yawaloba, “Mayale, kuyamala boniyai”, ¹² na iyamo boniyaine nige iboboniboniyai koliwo mwa kani ugitaiyau kaiwena boniyai yo mayale kowa koliwo kali koleya kaigeda, nige yabo uloina.

¹³ Kowa yogu wauna meuloina kalogu mena kuyamayaleli na kupei-gogon sinagu diyana mena.

¹⁴ Yatobalanagiwo kaiwena am paisowa meuloina sinamwanamwasosi yo kaba matamatausi yo kaba nuwapwanopwano. Walo yawasosi, ukwatai-namwanamwaiyau.

¹⁵ Bwagana kana koleya yakato yalalalaki wadam mena na kowa ukwataiyako yau ele bwaine koina kaiwena kowa tuwatuwagu meuloina kuyapatu-gogon sinagu diyana mena.

¹⁶ Muli mena kabo sikabiyau kowa manim mena ugitaiyauko yo yawasigu kana mamalawe kuleleyako am buki mena.

¹⁷ O Yaubada, am nuwanuwatu kaiwegu sinamwanamwasosi mwa kaiweli kaba nuwapwanopwano koliyau.

¹⁸ Tem yayasilili yalobai kali baibaiwa besiele dekawa. Tem yakeno tolo yau kowa mekaukava.

¹⁹ O Yaubada, tem bwai toyauyaulene kuunuyamateli yo tounuyamate kutawoili na silowasi koliyau.

²⁰ Sikawa-naenae-yagiwo yo esam sisinali.

²¹ O Yeoba, siya sikalomagigi-lagiwo yau tabe yakalomagigi-lagili. Siya sigamwapanapanawa koliwo yaokwatakata-yagili.

²² Nige tawae yabo na iyamo yakalomagigilimo. Yakatai koliyau siya kau kaleyayao.

²³ O Yaubada, kategu kuloyai na ukwatai, kutonagau na yagu nuwatu ukwataili.

²⁴ Kuloyaiyau ugitai tem nuwatu yaulyaulena yabo kalogu mena na kubaguna-yagau kamwasa miyamiya yaina koina.

140

¹ O Yeoba, kuleboyau tomo naenaeli kolili, na ugite-kalatagau tomo kalekaleyaliyao kolili.

² Siya nuwatu naenaeli sinuwanuwatuli kateli mena yo sauga meuloina kaleya siyatuyatubuli.

³ Memenaliyao ali mwasali besiele weso kelakelabasina.

⁴ O Yeoba, kutolo-kaukausiyau tomo naenaeline ali kaiwe koina, na ugite-kalatagau tomo kalekaleyaliyaone kolili, siya mwa nuwanuwali siyabekuyau.

⁵ Togagasa kamwasa mena sipwasipwa sikatububu-nagiliko kaiwegu yakato sisipwaiyau.

⁶ Yawalo Yeoba koina, “Kowa yagu Yaubada, yagu valam sagu kaiwena kubenalan.”

⁷ O Yeoba yagu Yaubada, kowa kagu totolo-kaukausi kaikaiwena, kaleya koina kutolo-kaukausiyauko.

⁸ Tabu toyauyaulene nuwatu kuwowolegili tawae yakato nuwanuwali sipaisowai.

⁹ Tabu kau kaleyayaone ali kaiwe kuwowolegili kaleya koina. Ali walo kasokaso koliyau kuyapileyoi kolili.

¹⁰ Sowasowana mayau wedowedolili gibwalaliyao kusuwai pwatali mena yo ugabaegili gula malamalawena koina nige sowasowana siyawatagili yoi.

¹¹ Tabu siya toyakewa mwakomwakotaone esaliyao silalalaki. Sowa-sowana tomo tokalekaleyayaone naenaena silobai na isibayanaeli.

¹² O Yeoba, yakatai kowa tobubutumao yo toeomao kutolo-kaukausili.

¹³ Walo yawasosi, siya todudulai kani esam sitobalan yo simiyamiya manim mena am gite-kalatan koina.

141

¹ O Yeoba, yayoga koliwo kulomwayamwayauma kusaguiyau. Kainagu kubenalan saugana yayoga koliwo.

² Yagu kawanoi ukwalai besiele inisensi yagabu bwalaina namwanamwana. Lolau kaigeda kaigeda kolili tomo Yudiya silau Nume Tabu koina na pwaoli sigabu na mesabana pwaoline bwalaina ukwalai kam yakasisi kaiwena. Na yau nimagu yakeleisinagili kam yakasisi kaiwena na tem ukwalai besiele lolau pwaolina.

³ O Yeoba, gamwagu kuloinayan ikausi tabu walo naenaena iwawalowen.

⁴ Tem lotonan naenaena ilaoma koliyau nuwanuwagu yagin-auli kabo kuyalopeiyau. Tem nuwatu naenaena yaboyoi ilaoma koliyau yakato toyauyaule luwali mena yalusae na yasaguili ee kabo kuyalopeiyau yoi.

Tabu kutatalamwagau na mekaukavao kali luviluvina koina yakekekan.

⁵ Tem tomo todudulai iyokoi-yagau iunuiyau bwaite inamwanamwasosi koliyau kabo muli mena tonaenaena ana tobalanagaune, kaiwena kawanoi mena yakalekaleya tonaenaeli ali paisowa naenaena koina.

⁶ Saugana silawagili yatala kaiwena yo ali toloinao kali loina polopolowena siwolegili kani tomone nuwali simayale yakato yagu walo idudulaisosi.

⁷ Besiele tomo mayau sisenasena itaigali teuliyao sitata-gwaligwali ee bwaine besiele kani iyawatagili tomone kolili, tuwatuwali sitata-gwaligwali salai sopana mena.

⁸ Na iyamo yagu meli yapeiyako Yeoba yagu Yaubada koliwo, yo am tolo-kaukausiyau nuwanuwagu. Tabu kupepeiyau boita koina.

⁹ Tonaenaeli ali sipwasipwa sikatububu-nagiliko kaiwegu kabo kutolo-kaukausiyau am kaiwe koina.

¹⁰ Tonaenaeline kutalamwagili sibeku siboma ali sipwasipwa kolili, na yau yalau namwanamwa koina.

142

Deibida imiyamiya dula yabo koina kabo same bwaite ilele

¹ Yayoga kainagu lalakina mena Yeoba koina, yakawanoi sagu kaiwena.

² Yagu walo baibaiwa meuloina yakalailima yapeili manna mena yo yagu polowe meuloina yawalo-masalagili koina.

³ Tem yaluyaluwagu ibelu iya ikatai tawae kani yaginauli.

Yagu lau kamwasa koina kau kaleyayao sipwasipwa sinonowaiyako kaiwegu.

⁴ Saugana yagite-keikeile dedeigu mena nige yabo kagu tosagu, nige yabo kagu totolo-kaukausi yo nige yabo kagu togite-kalatan yagigitai.

⁵ O Yeoba, yavalam koliwo sagu kaiwena, kaiwena kowa kagu totolo-kaukausi, yagu miyamiyane yawasigu meuloina koina kowa kubomamo nuwanuwagu.

⁶ Yagu valam sagu kaiwena kubenalan, kaiwena yagu nuwalubu ilalakisosi.

Kau kaleyayao kolili kuleboyau, siya sikaiwesosi kabo muli mena yau.

⁷ Kulivasiyau panpanna koina na am tomoyao ali miyagogo koina esam yatobalan am namwanamwa koliyau kaiwena.

143

¹ O Yeoba, yagu kawanoi kubenalan am namwanamwa yawasosi yo am walo yawasosi kolili kainagu kuyamaisa.

² Tabu am topaisowa kupepei yatala koina kaiwena nige yabo todudulai imiyamiya manim mena.

³ Kau kaleya iloyaloyaiyau ikabi-kalatagau yo ikaiwe-gabaegau mwa nume pan boniboniyaina koina ipeiyauko kabo yau kagu lotonan besiele toboita beyabeyali.

⁴ Koinaele Yaluyaluwagu ibelu me yagu nuwapolowe lalakina.

⁵ Kabo nuwagu mena isae yanuwatu-kalatan sauga beyabeyana koina am paisowa meuloina kaiwena yanuwanuwatu.

⁶ Nimagu yakeleisinagiliwa koliwo kawanoi mena. Yaluyaluwagu ilabwalabwa kaiwem besiele bwatano labwalabwana nuwanuwana galewa.

⁷ O Yeoba, saugamo bwaite kainagu kuyamaisa, yagu nuwatu meuloina imwawasiko. Tabu manim kuwawadam koliyau kisi kani yau besiele siya tolobine salai mena.

⁸ Malala kaigeda kaigeda kuyanuanuwapeiyau am mulolo miyamiya yaina kaiwena, kaiwena yagu meli yapeiyako koliwo.

Kowa koliwo yaluyaluwagu yakeleisinan, kamwasane koina yalalaune kuyakenayagau.

⁹ O Yeoba, yalalaowa koliwo kutolo-kaukausiyau yo kuleboyau kau kaleyaone kolili.

¹⁰ Kuyakataiyau na am nuwatu yapaisowai kaiwena kowa yagu Yaubada. Sowasowana Yaluyaluwam namwanamwana ilawagau kamwasa namwanamwana koina.

¹¹ O Yeoba, yawasigu kuleboi besiele am waloyameli na am namwanamwa mena yagu polowe kolili ukele-yawatagilagau.

¹² Am mulolo koliyau kaiwena, kagu kaleyao kutom-gabaegili na siya kagu toyakamkamnao kusibayanaeli kaiwena yau am topaisowa.

144

¹ Yeoba yatobalan iya yagu veku, iya nimagu iyakataili kaleya kaiwena, besiele nimagu gibuliyao yau kaba unuyamate.

² Iya totolo-kaukausiyau yagu ebeu yo yagu kaba kelolon kagu tolebo, iya mwa koina yakeno-wadam yo kaba loinao ikaiwe-gabaegili ipeili yauligu mena.

³ O Yaubada tawae tomo, mwa kaiweli kunuwanuwatu? Tawae kaiwena tomo molosi ugite-kalatan yo kunuwanuwatu kaiwena?

⁴ Tomo iya besiele yawasi kana yui-sala, yo besiele lolon imiyamiya sauga kubwakubwana koina na imwawasi.

⁵ O Yeoba, am bulibuli kuigali itasoke na kulobima. Koya ukwabi-tonagili na sibogau.

⁶ Pigabu kuyawasayama na kam kaleyaone kutupa-gwaligwalili, yo am gipoyo kulagili na kuyamatausagili siyabubu.

⁷ Kewa mena nimam kuyaga-yataluyama, ukeleisinagau kalita didi-didiuna koina yo kuleboyau toganamuli nimali mena.

⁸ Siya nige sauga yabo walo yawasosi siwawalowen. Bwagana sikawalulu na iyamo mwakota gamwali mena ikalapowon.

⁹ O Yaubada, yagu api kana maina sanaulu koina kani yavenu yo wali waluwaluna yawaliyan koliwo.

¹⁰ Kin ali kaiwe kuwolegili na sikaiwe tabe yau Deibida, am topaisowa, kuleboyauko.

¹¹ Kabo kuleboyau yoi toganamuli kaikaiweli kolili, siya kau kaleyaone nuwanuwali siyakamkamna-yau. Siya nige sauga yabo walo yawasosi siwawalowen. Bwagana sikawalulu na iyamo mwakota gamwali mena ikalapowon.

¹² Sowasowana natulao ali sauga kilakai koina siya besiele mayau kinkin kaikaiweli. Sowasowana natulao sinesineo siya besiele nume wasawasana kana tuki, kali koleya sinamwanamwasosi.

¹³ Sowasowana ala lakawa sipowoni kan uloili uloili kolili. Sowasowana ala sipi bubu mena sidebalala tausand yo tausand kolili.

¹⁴ Sowasowana ala bulumakau sisiuma sauga meuloina tabu natuli yabo na sikabi inanae. Sowasowana sauga meuloina ala yanuwa

imiya-daumwali nige matausi yogana yabo tabebenalan ala yanuwane koina.

¹⁵ Siya tomonliyao mulolone bwaite silobai kani siyaliyaya. Siya sipwalou Yeoba ala Yaubada koina siyaliyaya tabe.

145

¹ Kani yakeleisinagiwo yagu Yaubada yo yagu Kin, kani esam yatobalan nige ana kaba mwawasi.

² Kaliyate kaigeda kaigeda kani yatobatobala-nagiwo esam yakeleisinan sauga meuloina.

³ Yeoba iya ilalakisosi yo iya kaba tobali na ana lalakine nige sowana yaiya yabo iliyei.

⁴ Am paisowa namwanamwali yo kaikaiweli kani sitobalan yaso yo yaso kolili.

⁵ Kani am miyasaesosi yo am wasawasa siedeedede-yagili, na yau kani am paisowa namwanamwali kaiweli yanuwanuwatuli sauga meuloina.

⁶ Tomo kani siedeedede am paisowa kaikaiweli kaiweli, na yau kani am kaiwe yawalo-masalan.

⁷ Am namwanamwa kani siyawayawasayan tomo kolili yo am dudulai kaiwena siwaliwali.

⁸ Yeoba iya tomulolo yo tokatekamkamna ana munamunai iyoviya na ana mulolo ilalakisosi.

⁹ Yeoba inamwanamwasosi tomo meuloili kolili yo me ana katekamkamna ana yamayamayaleo meuloili kolili.

¹⁰ O Yeoba, am yamayamayaleo meuloimai katobalanagiwo yo kam tomeliwo kani siwalo-seyagiwo.

¹¹ Kani siwalo-masala am kaba loina kana wasawasa kaiwena na siedeedede am kaiwe kaiwena, ¹² na mesabana tomo meuloili am paisowa kaikaiweli yo am kaba loina kana wasawasa sikataili.

¹³ Am loina imiyayai yo kowa kin miyamiya yaina.

Yeoba ana walo meuloili siya walo yawasosi yo me ana katekamkamna ana paisowa meuloina koina.

¹⁴ Siya tomiya-polowe isaguili yo siya tonuwalobi ikeleisinagili.

¹⁵ Meuloili manliyao ilalaowa koliwo mwa kali kuwolegili ali sauga eoma koina.

¹⁶ Ginauli meuloina meyawasili kuwolegili sowasowali.

¹⁷ Yeoba inamwanamwasosi mumugana meuloina koina yo me ana katekamkamna ana paisowa meuloina koina.

¹⁸ Siya analiyao siyoga Yeoba koina walo yawasosi mena kani imiya salili mena.

¹⁹ Siya analiyao siyakasisi-yan ali nuwatu yo ali valam ibenalagili yo ileboili.

²⁰ Siya analiyao simulolo koina itolo-kaukausili, na siya tonaenaeli kani isibayanaeli.

²¹ Kani sauga meuloina Yeoba yatobalan. Sowasowana ana yamayamayaleo meuloili esana yakayakasisina sitobalan nige ana kaba mwawasi.

146

¹ Yeoba tatobalan. Yaluyaluwagu, Yeoba kutobalan.

² Yeoba kani yatobalan yawasigu meuloina koina, kani Yaubada koina yawali-tobali yagu miyamiya meuloina koina.

³ Tabu ami meli kwapepei toloinao yo towasawasao kolili siya kani nige sileleboimiu.

⁴ Saugana siboita sipileyoi bwatano mena, bwaine kaliyatenane koina ali nuwatu meuloina ilaoma iyamala ginauli bwagabwaga.

⁵ Analiyao siya sagu silobai yo ali meli sipei Yeoba koina iya tomo Isileli ali Yaubada kani siyaliyaya, ⁶ kaiwena iya bulibuli yo yanuwa yaulina kali toyamayale yo besiele kalita kalona mena ginauli meuloina simiyamiya kali toyamayale.

Yeoba ana waloyameli inuwatu-kalatagili, ⁷ kabo yatala koina siya kamkamnali isaguili, yo toguliyam kan iwolegili.

Yeoba tolusae deli ilivasili, ⁸ toman-gibugibu manli iyalalali yo tonuwalobi ikeleisinagili kaiwena Yeoba imulolo todudulai kolili.

⁹ Yeoba tolaolaoma, kwabukwabuliwo yo sinasinageliyao igitagitaili yo isagusaguili, na tonaenaeli ikalaili ilawagili kaba sibayanae koina.

¹⁰ Yeoba iya kin miyamiya yaina. Komiui Saiyon tomonliyao, ami Yaubada ana loina kani imiyayai kani nige ilolotom.

Yeoba tatobalan.

147

¹ Yeoba tatobalan.

Inamwanamwa tem tawali-tobali ala Yaubada koina, kaiwena iya tokatekamkamna mwa ilonamwayan tawali-tobali koina.

² Yeoba Yelusalema ikabi-walui yoi yo Isileli tomo tomiya-suwala ikalakalaiyoilima.

³ Siya tonuwanae iyanuwa-daumwalili yo siya silasilaeli kali gai ipanli.

⁴ Utu kali baibaiwa Yeoba iloinayanako kabo kaigeda kaigeda esaliyao iyogayagili.

⁵ Ala Yeoba tolalakisosi yo ana kaiwe ikaiwesosi yo ana katai nige kana sigasiga ipapagan.

⁶ Yeoba siya tonuwalobi ikeleisinagili na toyauyaule igabaegili bwatano mena.

⁷ Yeoba koina kwawali me ami kawatoki na ami api kolili kwavenu ala Yaubada koina.

⁸ Kaiwena bulibuli mwayagana isuma yaloyaloi kolili, galewa iwolena yanuwa yaulina koina, yo kawasi iyaikinli koya kolili.

⁹ Yakayakan meuloili kali iwolegili besiele tabe aoao natuliyao kikiuli sivalavalam.

¹⁰ Ana kaba yaliyaya nige osi kaikaiweli kolili, yo tabe nige tokaleyayao kaikaiweli kolili, ¹¹ na ana kaba yaliyaya ele siya analiyao siyakasisi-yan yo siya analiyao ali meli sipei ana mulolo miyamiya yaina koina.

¹² O Yelusalema, Yeoba kwatobalan. O Saiyon, ami Yaubada kwatobalan.

¹³ Ami gana gamwana kana gulu ikabi-yakaiweyako yo ami tomoyao iwalo-mulololi.

¹⁴ Daumwali iyeyawa ami yanuwa koina na kami kaleyao kani nige silalaoma kami sigasiga sililikwai, yo iyakanmiu tano kannamwanamwasosina koina.

¹⁵ Ana loina ipei yanuwa yaulina mena kabo ana walo iyawatagili mwayamwayau mena.

¹⁶ Yeoba koya isumali sinou koina besiele kabobo, na wabumali iyasululi besiele mayau kaukauna.

¹⁷ Galewa patupatuna tulutuluna igabaen besiele gelegelesa, nige yabo yaiya sowasowana itolo pwatana mena, itulutulu sosi.

¹⁸ Kabo iwalo yoi na siwelo, yaumai sivesivevena iyawasayama na waila sididi.

¹⁹ Ana walo iwolena ana tomoyao Isileli kolili, ana loinao meuloili iwalo-masalagili sibomamo kolili, ²⁰ nige igiginauli kaba loina uloili kolili kaiwena ana loinao nige sikakataili. Yeoba tatobalan.

148

¹ Yeoba kwatobalan.

Komiu kwamiyamiya bulibuli mena, Yeoba kwatobalan.

² Komiu ana tokaleyayao anelose meuloimiu, Yeoba kwatobalan.

³ Komiu dabwelo, waikena yo utu lalalalali Yeoba kwatobalan.

⁴ Komiu bulibuli kewasosina mena yo komiu waila yaloyaloi pwatali mena Yeoba kwatobalan.

⁵ Sowasowana meuloili Yeoba esana sitobalan, kaiwena ana loina mena iyamayaleli, ⁶ kabo ipeili ali kaba miya mena simiyayai na loinane kani nige sikekele-gabaen.

⁷ Komiu yamayamayale lalakiliyao kwamiyamiya yanuwa yaulina yo kalita kalona mena, Yeoba kwatobalan.

⁸ Komiu pigabu yo galewa patupatuna, sinou yo yaloyaloi, yo wowoli meyauyaumaina meuloimiu ana loina kwaobigai, Yeoba kwatobalan.

⁹ Komiu koya lalakili yo kikiuli, komiu mayau uweuwe yo gunuwala mayauliyao meuloimiu Yeoba kwatobalan.

¹⁰ Komiu yakayakan sokasokali yo manamanasamli, komiu weso yo man, meuloimiu Yeoba kwatobalan.

¹¹ Komiu kinyao, toloinao, towasawasao yo tomo meuloimiu Yeoba kwatobalan.

¹² Komiu kilakaiwo yo vesalao, tautaubalao, kedukedulumao yo melumeluwo, meuloimiu Yeoba kwatobalan.

¹³ Sowasowana tomo meuloili Yeoba esana sitobalan kaiwena iya esana esa meuloili ilalaki-gabaegili yo iya ana wasawasa bulibuli yo yanuwa yaulina ali wasawasa iwasawasa-gabaegili.

¹⁴ Ana tomoyao boda Isileli, siya imulolo kolili, ikabi-yakaiweli sikaiwe na mesabana sitobalan.
Yeoba tatobalan.

149

¹ Yeoba tatobalan.

Wali waluwaluna kwawaliyan Yeoba koina, na tomeliwo ali miyagogo koina kwatobalan.

² Komiu Isileli, kwayaliyaya kami toyamayale koina. Komiu Saiyon tomonliyao, kwayaliyaya ami Kin kaiwena.

³ Sowasowana esana kwatobalan selo koina yo sowasowana tambalin yo api kikiuli kolili kwatobalan.

⁴ Yeoba ana kaba yaliyaya ana tomoyao. Tonuwalobi iyakasisi-yagili yo kaiwe iwolegili kaleya kana sauga koina.

⁵ Sowasowana Yaubada ana tomoyao me ali yaliyaya siwuiwui ali kaiwene kaiwena, kabo boniyai meuloina koina me ali yaliyaya siwaliwali.

⁶ Yo sowasowana sitobali kaikaiwe Yaubada koina saugana ali kaleya kelepana matamatageli nimali mena, ⁷ kali kaleyayao sikaiwe-gabaegili, ⁸ ali kinyao yo ali tobagunao sipanli sen koina, ⁹ na mesabana kaba linaone maisali silobai besiele Yaubada ana walo kaiweli. Bwaite kamwasane koina Yaubada ana tomoyao kali yakasisi silobai. Yeoba tatobalan.

150

¹ Yeoba tatobalan.

Yaubada kwatobalan ana Nume Tabu koina. Ana kaiwe bulibuli mena kwatobalan.

² Kwatobalan ana paisowa kaikaiweli ipaisowailiko. Kwatobalan kaiwena iya ilalakisosi.

³ Bwagigi kainali kolili kwatobalan. Ami api lalakili yo kikiuli kolili kwatobalan.

⁴ Tambalin yo gwelulu kolili yo selo koina kwatobalan.

⁵ Kwatobalan ginauli daguguna kainana malamalawena koina.

⁶ Komiu ginauli meuloina meyawasimiu Yeoba kwatobalan.
Yeoba tatobalan.